

naša luč

1993
oktober
8

ali bi hoteli živeti v sloveniji?

prekmurska kuhinja

Posebnosti prekmurske kuhinje so skrite v **močnatih jedeh** (prežgane, mlečne in mesne juhe) in hrani, ki temelji na testeninah. V prve so vkuhavali tako: zelenjavo, krompir, grah kot tudi ajdo, kumino, sir, gobe, paradižnik . . . Iz svinjske glave, parkljev in drobovine znajo kuharice pripraviti zelo okusno „**kislo juho**“, ki je znana tudi na Štajerskem in Koroškem.

Večina pripravljene hrane temelji na zelenjavi: iz zelja, repe in fižola, ki so bili nekoč redna hrana Prekmurcev, danes pripravljajo zelo dobre prikuhe. Ne smemo pozabiti

Kmetijski pospeševalci v slovenski Istri ocenjujejo, da so zasebni vinogradi, teh je največ (2000 hektarov) prizadeti veliko bolj kot družbeni (teh je 500 hektarov). Razlike so nastale zaradi slabše priprave: plitvejša oranje, manj gnojenja pri zasebnikih. Kljub temu, da bo tako letos manj vina, pa grozdni sladkor kaže na kakovost.

na kašo, ki jo kuhajo v juhi, z zeljem ali pa na mleku, vedno pa z njo polnijo bele krvavice. Znana je ženitovanjska jed, sestavljena iz prosene kaše, v kateri je bila kuhana svinjina.

Prekmurci poznajo tudi številne mesne jedi, pri katerih prevladuje svinjina, perutnina, gosi, race in pure. Včasih so domači kmetje gojili veliko ovac, kar pa je danes že prava redkost.

Ne smemo pozabiti na **gibanico**, ki je obvezna jed na vseh ženitovanjih v tem delu Slovenije. Po starem receptu delajo gibanico iz dveh vrst testa. Na spodnjo plast, na podplat, ki je iz krhkega testa z maslom, natresejo kiselak — skuto, orehe, mak in grozdne jagode. To pokrijejo s tanko plastjo vlečenega testa, ki jo zopet potresejo z istimi dobrotami. Vsako plast polijejo še s smetano in tako naredijo jed, ki je sestavljena iz devetih plasti ali gub — od tod ime gibanica. To se potem speče v posebni „glubujčni skledi“.

štajerska kuhinja

Štajersko zaznamuje njena pestra pokrajina in razgibanost zemlje, ki sega od Prlekije, Slovenskih goric, Haloz, Ptujkega polja, Pohorja in Kozjanskega vse do konca Savinjske doline. Zato je tudi kuhinja polna različnih dobrot, ki jo sestavlja ista sestavina, pripravljena na različne načine. Za vso Štajersko so značilne domače juhe: kokošja, goveja, kisla juha, prežganka, juha s štrukeljci, boflonka iz krompirja in repe, jabolčna juha in v vinskih krajih poznajo še vinsko juho.

Štajerci skuhamo iz fižola zelo odličen golaž, Pohorci pa kislo juho iz krompirja in fižola. V kmečki peči pečejo cel, še ne olupljen krompir, ki mu dodajo soli in kumi-

Slovenski kmetovalci tekmujejo v pridelavi „največjega“ krompirja v Sloveniji. Letošnji rekord nosi velikan iz Gorenjske. Kmet Marko Bečan se lahko pohvali s krompirjem, ki tehta 1600 gramov. Zrastel je v Seničici št. 13 iz nizozemskega semena „kenebeck“. Iz posajenih 300 kg so ga pridelali kar 14 ton. Marko pravi, da ga bodo morali prodajati kar po kosih.

ne. Tudi oni poznajo gibanico, ki pa je sestavljena iz krompirja in orehov. V Savinjski dolini pa pripravljajo krompirjevo potico iz kvašenega testa in z nadevom iz krompirja, smetane in ocvirkov. Zelje je prikladno tako za zeljne štruklje kot tudi za zeljno potico.

Vsa Štajerska pozna vrsto mesnih jedi — preproste **enolončnice**: konjiški lonec z govejim repom in kuretino, flosarski golaž ob Dravi ali pa velikanski sočni flosarski zrezek, ki so ga nekoč pripravljali splavarji na Savinji. Na koncu naj omenimo še pečeno **martinovo gos**, ki jo na martinovo, ko krstijo vino, napolnijo z gobami, jabolki ali kostanjem, vse to pa spečejo v domači krušni peči.

koroška kuhinja

Na Koroškem boste še vedno srečali gostoljubne domačine, ki vas takoj postrežejo z jabolčnim moštom, domačim kruhom, s prekajeno svinjino in sirom. V nasprotnem primeru pa boste lahko sedli k mizi z **ajdovimi žganci in kislim mlekom**. Žgance pripravljajo iz ajde, koruze, pšenice, zdroba ali pa krompirja. Posebnost žgancev je v sami pripravi: suho ajdovo ali pa koruzno moko v kozici najprej prepražijo, nato pa jo zalivajo s slanim kropom, ki mu dodajo še malo maščobe.

NASLOVNA FOTOGRAFIJA:
ličkanje koruze (Muljava)
(foto: Mirko Kambič)

dvoličnost, ki ti spregovori

Po vseh spletkah in ukanah današnje slovenske politike se zdi, da je napočil čas, ko moramo tudi sami povzdigniti glas in se postaviti na stran „resnice“, ki ni od tega sveta. Velika večina politikov se danes trudi, da bi nam dokazali, kako imajo resnico v zakupu in da je ni druge resnice, kot je njihova. Postavijo se v položaj absolutnega „posestnika“, ki ima nalogo voditi narod. Večina to ponižno sprejema in jim celo pritrjuje. Na zunaj so polni demokracije in strpnosti, radi pohvalijo sami sebe in včasih narodu navržejo kakšno drobtinico, ki jim za nekaj časa zapolni prostor medsebojnega obrekovanja.

— Po drugi strani pa kakor da izgubijo tla pod nogami, ko se je treba odločiti za korake, ki so temeljnega pomena za narod. V času, ko slovenska družba išče svoje korenine, ko poskuša skreniti s poti, ki jo je vodila v pozabo lastne identitete, kar naenkrat opazimo, da se je njihova odprtost in pripravljenost na pogovor prelevila v krčevito obrambo lastnih resnic in svojega pogleda na svet.

— V domovini se odpirajo verske gimnazije, ki poskušajo srednješolcu dati klasično izobrazbo. Poleg same izobrazbe pa poskrbijo tudi za vzgojo, ki temelji na krščanskih temeljih. Tukaj pa nastopi naša zgodba — kljub temu, da v pogovorih s posamezniki lahko slišiš marsikako krepko na račun slovenske Cerkve ali pa strank, katerih program temelji na krščanskih osnovah in da taisti sogovornik podpira vse levo usmerjene stranke, ti na koncu potihoma pove, da bo poskušal svojega otroka vpisati na versko gimnazijo. Spet drugi se trudi, da bi svojega malčka lahko vpisal v Karitasov vrtec v Domžalah — moti ga samo to, da se otroci prekrizajo, preden začnejo jesti kosilo. Kljub tej „grozni gesti“ vseeno poskuša dobiti mesto za svojega otroka.

— Kaj nam je storiti? Nič, naj čakamo in molčimo ali pa jasno povemo, da ne priznavamo

dvoličnosti. Vsi, ki so proti „moralni vzgoji“ v osnovni šoli, sami „po vseh zvezah“ iščejo prostor za svojega otroka v verskih vzgojnih ustanovah. Igrajo na dvojne karte, ki so danes tako zelo priljubljene. Mnogi, ki nekoč niso hoteli slišati za kakršnokoli versko vzgojo svojih otrok, danes te „nosijo“ h krstu, seveda malo bolj na skrivaj, da ne izgube ranga „razsvetljenih Slovencev“. Sami pravijo, da jim sam krst ne more škodovati, lahko kvečjemu pomaga — ta pomoč naj bi bila čisto praktična (verska gimnazija, službe, morebitne poroke . . .), skoraj nihče pa ne omeni verske potrebe, ki bi morala biti edina in temeljna sila, ki pripelje do take odločitve.

— Kljub vsemu ostajamo navidezna civilna družba, ki v javnosti noče priznati temeljnih verskih vrednot in jim noče odpreti šolskih vrat kljub temu, da z njimi tako rada koketira. To velja tako za slovensko politiko, kot za njene volilce, ki so menda njena „baza“.

Ljubo Bekš

Izdajatelj in lastnik: Zveza slovenskih izseljenskih duhovnikov, diaconov in pastoralnih sodelavcev v Evropi. Založnik: Mohorjeva družba v Celovcu.

Glavni urednik: Ljubo Bekš, 61000 Ljubljana, Poljanska 2, odgovorni urednik: Janez Pucelj, 46149 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. Tisk: Tiskarna Družbe sv. Mohorja, 9020 Celovec, Viktringer Ring 26.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt
Austria

NAROČNINA

(v valuti zadevne dežele):

Avstrija . . . . . 200 ATS
Anglija . . . . . 11 GBP

Belgija . . . . . 690 BEC
Francija . . . . . 106 FRF
Italija . . . . . 24.000 ITL
Nizozemska . . . . . 35 NLG
Nemčija . . . . . 30 DEM
Švica . . . . . 27 CHF
Švedska . . . . . 130 SEK
Avstralija . . . . . 26 AUD
Kanada . . . . . 23 CAD
ZDA . . . . . 20 USD
Slovenija . . . . . 800 SIT

Razlika v cenah je zaradi neenake poštne in v posameznih državah in različnih deviznih preračunavanj. Naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava NAŠE LUČI. PRINTED IN AUSTRIA. Naročnino lahko plačate pri poverjenikih ali z vplačilom preko banke na enega sledečih računov pri Krekovi banki v Ljubljani: tekoči račun NL, št.: 51800-620-336 200-15-20/38 ali devizni račun NL, št.: 51800 620-336 200-1129-17.

Beseda v slovo in zahvalo dosedanjemu uredniku Naše luči dr. Branku Rozmanu

V preteklih mesecih tega leta je postopoma zapustil uredništvo naše verske revije za izseljence in zdomce njen dolgoletni urednik dr. Branko Rozman. Po svojem odhodu iz pastoralnega dela v zasluženi pokoj se je še nekaj časa povsem posvetil uredništvu. Vendar je vse bolj opozarjal in pripovedoval, da dolgo tega naporega dela ne bo več zmogel. Nismo mu hoteli prav verjeti, dokler nas ni zelo razumljivo postavil v začetku tega leta na realna tla. Z vsako številko je bilo več strani, ki se jim je odpovedoval.

Gospod dr. Branko Rozman je bil rojen v Bohinjski Bistrici in je kot mlad fant doživljal hudi čas vojne vihr. Znal je razlikovati, kaj je odpor okupatorju in kaj komunistična revolucija, zato se je pridružil domobrancem. Z njimi se je ob koncu umaknil na Koroško. Njegov brat je bil z mnogimi soborci vrnjen v roke partizanov, sam pa je pravočasno zvedel, kaj se dogaja — in je pobegnil. Odšel je s svojimi v Argentino, tam doštudiral teologijo in bil 13. januarja 1952 posvečen v duhovnika. Dve leti je služboval na fari in pripravljaval doktorat. Bil je prefekt in predavatelj v slovenskem semenišču v Adroguju. Že v tem času se je udeleževal pri glasilu za Slovence „Duhovno življenje“, pisal je pesmi in dramsko besedilo.

Leta 1966 pa je odšel na pastoralno delo v Evropo. Tu je bilo ustanovljenih po Nemčiji, Franciji, na Nizozemskem in Švedskem že cela vrsta slovenskih fara za številne zdomce in izseljence, ki jim režim doma ni omogočal primernega zaslужka za pošteno delo. Prišel je v München in tam takoj prevzel župnijo in uredništvo Naše luči. 25 let je vodil to izseljensko faro.

Gospodu Branku dolgujemo bralci Naše luči, pa tudi vse slovensko

izseljenstvo in zdomstvo v Evropi in po svetu, zares veliko. Skoraj 27 let je iz meseca v mesec nosil vso težo skrbi za vsebino in izgled vsake številke Naše luči. To je nad 260 številke revije, ki je prinašala Slovence v svetu duhovno spodbudo, novice iz domačih krajev, ocene in komentarje dogajanja v naši domovini, nekaj literarnega branja, poročila o življenju in delu v slovenskih farah po Evropi in dolga leta tudi o skupnostih v obeh Amerikah in v Avstraliji, pobude za ohranjanje lepe slovenščine pa tudi nekaj razvedrila. Bil je to njegov koncept kot odgovor na potrebe rojakov na tujem. Vsaka stran premišljena, vsako besedilo izbrano in pretehtano, vsaka slika poiskana in vsaka barva določena, da je revija prišla vsakokrat v slovensko družino kot prešerna nevesta.

Naša luč je bil časopis drugačnega formata kakor vsi drugi listi, ki so prihajali od doma. Urednik se je posebej trudil, da je pošteno prikazoval razvoj Slovenije in tudi vse večje razhajanje, ki ga je polagoma za seboj puščal nasilni komunistični sistem predvsem na duhovnem področju, pa tudi v gospodarstvu in socialni. Seveda si je revija s tem pridobivala vse bolj negativen predznak v očeh „pravovernih“. Bila je to teža za urednika še posebej. Doživljal je napade preko nepodpisanih pisem in po telefonu, celo fizično je bil napaden na vratih svojega stanovanja.

Mnogokrat so pod vplivi propagande in pritiskov tudi slovenski zdomci odklanjali revijo. Največkrat takšni, ki se niso po svojem odhodu iz domovine nikoli več posebej zanimali, kaj se vse dogaja v domovini. Obenem pa se dobro spominjam, da smo kot študentje vedno izkoristili redke obiske v Celovcu, da smo prebrali vsaj nekaj številke poročil v njej.

Če kdo vzame danes v roke Našega delavca ali Rodno grudo preteklih let, šele lahko opazi, kako preroško je bilo poslanstvo Naše luči v vsem tem tako trdem obdobju. Kdor je bral Našo luč, je bil bolj informiran in bolje obveščen o razmerah. Danes pri SIM in v uredništvih omenjenih revij zatrjujejo kar naprej, da pač tedaj ni bilo mogoče drugače ravnati. To vemo vsi, vendar nam ni zadostno opravičilo. Še posebej ob dejstvu, da se ti ljudje le težko sprijaznijo z resnicoljubnim ugotavljanjem, koliko negativnih učinkov je imelo takšno klečeplazenje pred oblastjo. Kdor je bil zraven, ni brez krivde za mnoge usodne stvari, ki so se dogajale v slovenskem izseljenskem življenju. Tu naj omenim le potapljanje slovenskih ljudi v večinskem narodu zaradi neprimerne, politično ošiljenega pristopa iz domovine do njih. Ali pa odvrivanje in prerivanje, kako bi ljudi odvrnili od slovenskih župnijskih centrov. Danes se seveda nihče od teh ljudi ne ukvarja s kakšnim popravljanjem tega. Skoraj vsi delajo naprej le nove načrte, kakor da se ni nič zgodilo. Vendar malo bolje razgledani zdomci hitro opazijo, da se samo z objavljanjem vse več cerkvic in

(dalje na strani 6)

krščanska neprevidnost ali izzivanje?

Življenje je res pestro. Vsak dan je toliko drobnih stvari, ki nas kristjane zavezujejo, da pokažemo svojo pripadnost Bogu. Veliko sveta sem že prevozil — prepotoval, pa mi je vsak dan bolj jasno, da se kristjani velikokrat bojimo pokazati svojo vernost.

Prav te dni sem doživel nekaj takih zanimivih stvari.

Med potjo sem šel opoldne v gostilno na kosilo. Lepo in vljudno so mi postregli. V sobi je bilo še nekaj gostov. Ko sem dobil naročeno, sem pred jedjo naredil križ in molil (za kristjane nekaj samoposebi umevnega, ali ne?).

Nasproti mene je sedela družina. Odraščajoča fanta sta me začudeno opazovala. Ko sem končal in se ozrl po sosedih, sta mi polglasno rekla: „Dober tek!“ — prej nista opazila, da sem v sobi. (Malo me je imelo, da bi jima na „Dober tek!“ odvrnil „Ima zajč po breg“, a sem vljudno rekel „Hvala.“) Potem so naredili nekaj polglasnih opazk na račun moje molitve. Žal pa jih moj zgled ni spodbudil, da bi naredili enako: ko so dobili naročeno, so začeli mirno jesti, ne da bi naredili prej križ. Ali niso verni ali pa so, pa jih je sram pokazati, da so.

Nekaj dni kasneje sem bil na večerji v domači gostilni. Tu me seveda poznajo. Da sem pred jedjo molil, ostalih gostov ni motilo, ves čas je pa vladala v prostoru neka neprijetna napetost. Namesto da bi se oni nemoteno pogovarjali med seboj z vsemi modernimi „okrasnimi pridevki“ (tberi: grobostmi in kletvina-

mi), so se zaradi mene več kot pol ure vadili v potrpljenju in spodobnem govorjenju. Res mi je bilo pri srcu prijetno, ko sem jih poslušal in opazoval, kako se trudijo, da bi bili v besedah vljudni in kulturni, čeprav so pri tem vidno trpeli. Priznati jim moram, da so bili čudoviti in uspešni.

Vstopila sta še dva. Vsaj na videz sem ju poznal, onadva pa mene dobro. Čez dve minuti sta šla v sosednjo sobo: očitno jima je bilo zaradi moje navzočnosti „prevroče“. Na jedilnem listu je bil namreč pečen odojek, bil pa je ravno petek. Kot nalašč sedi za mizo nekdo, ki ve, da sta prišla na večerjo prav zaradi odojka.

Seveda bi zaradi mene lahko odojka mirno naročila, saj bi kot odrasla kristjana morala vedeti, da je postna

postava sedaj malo spremenjena: izbiraš lahko med odpovedjo mesnim jedem na eni strani ter daljšo molitvijo in dobrimi deli na drugi. A kaj, ko ju tedaj, ko so to pri verouku jemali, ni bilo zraven ali pa sta že pozabila. Ob nedeljah pa tudi nimata časa, da bi pri maši svoje versko znanje poglobila ali obnovila.

Moja riba ju je vsaj spomnila, da je petek, zato sta jo rajši pobrala v drugo sobo, kjer sta mirno pospravila vsak svojo porcijo pečenega odojka. Pošteno sem jima ga privoščil, saj sta imela ves dan naporno delo.

Takšne drobne stvari nas izdajajo, kako v resnici mislimo. Sicer pa roko na srce: kdaj si upamo v javnem lokalu pred jedjo in po jedi moliti? Skoraj vsa Evropa, ne samo Slovenija,

(dalje na strani 35)

Jezus — središče krščanske veroizpovedi

Po vsebini besede je Jezus Odrešenik in od Sv. Duha maziljeni Mesija (Kristus): „Nobeno drugo ime pod nebom ni dano ljudem, da bi se mogli v njem rešiti“ (Apd 4, 12). On je torej glava in središče vesolja.

Trditev se na prvi pogled zdi drzna in nepremišljena. Že sv. Pavel je pisal, da je oznanjevali Kristusa za mnoge norost in nespamet. Po 2000 letih zgodovine je toliko narodov in kultur v Aziji, Afriki, Ameriki in Oceaniji, ki so komaj kaj zvedele o Kristusu. Njegova zahteva je ali pretirana ali naivna, zaključujejo mnogi. Za kristjana je trditev iz naslova kar usodna — z njo stoji in pade naša vera.

Kristjan namreč živi iz Kristusa in zanj, ter se po mišljenju, hotenju in početju popolnoma predaja Bogu in se zaradi Njega predaja bližnjemu. Kristjan motri svet skozi Kristusa. Krščanstvo ni zgolj seštevek naukov, zapovedi in ustanov (vse to je potrebno), bistvo krščanstva je Kristus in skupnost življenja z njim.

Župnik je dal v časopis naslednjo osmrtnico:

„Z velikim obžalovanjem sporočam, da je umrla Cerkev v župniji. Žalna slovesnost bo v nedeljo ob 10. uri.“

V nedeljo je bilo svetišče nabito polno in župnik je med drugim dejal: „Nobenega upanja nimam, da bi naša župnija ponovno zaživela, vendar bom še enkrat poskusil. Prosim, pojdite vsi mimo krste in si ogledjte pokojnico. Potem zapustite svetišče skozi stranska vrata. Če se boste premislili, se vrnite skozi glavna in bomo skupaj opravili zahvalno mašo.“

Župnik je stopil h krsti in jo odprl. Vsak, ki je hotel videti mrtvo Cerkev župnije . . . in se sklonil nad krsto, je v ogledalu zagledal svoj obraz.

zemeljski Jezus

Štirje evangelisti — Matej, Marko, Luka in Janez — izčrpno poročajo o Jezusovih delih in nauku. Nekaj Jezusovih besed je ohranjenih v spisih cerkvenih očetov, ki so poznali apostole. Pozna, skromna in komaj kaj donosna so poročila judovskih in rimskih pisateljev, ki so živeli v Kristusovi dobi: Jožef Flavij, Tacit, Plinij ml. in Svetonij. Vendar danes ni resnega zgodovinarja, ki bi oporekal, da je Jezus dejansko živel v Palestini ter da je pod Poncijem Pilatom okoli leta 30 na križu umrl.

Zmotno učenje zgodovinarjev in filozofov v zadnjih stoletjih je vzpodbudilo katoliške učenjake, da so z vso resnostjo raziskovali Jezusovo življenje, njegov čas in domovino, narode in običaje. Drugi Vatikanski koncil je njihove ugotovitve na kratko povzel:

— Evangeliji kot zgodovinske knjige nam zanesljivo posredujejo, kar je Jezus — Božji Sin — v zemeljskem življenju učil in storil za zveličanje človeštva.

— Apostoli so po Jezusovem vnebohodu oznanjali njegov nauk in delo, kakor so ga ob Jezusovem poveljanju in po razsvetljenju Sv. Duha sami izkusili.

— Sestavljalci evangelijev so iz razpoložljivih pisanih virov in ustnega izročila izbrali, kar je najbolj ustrezalo njihovim ciljem in skupnostim, katerim so pisanje naslavljali, vendar tako, da je oznanilo vsebovalo resničnega in nepotvrjenega Kristusa.

Jezusovo sporočilo

V Jezusovem javnem nastopu ima središčni pomen oznanjevanje, da se je približalo Božje kraljestvo, ki bo prineslo, kar na zemlji nikoli ni bilo urednično: *pravico vsem ljudem*. V stoletjih pred Kristusovim rojstvom so ljudstva hrepenela po miru, svobodi in pravičnosti, po pomoči in zaščiti. Ravno to je vsebina Jezusovih pridig. Osnovna značilnost vsega njegovega nauka pa je, da bo Božje kraljestvo izključno delo Boga, ne človeških naporov in prizadevanj. Prišel bo gospod sam!

Za Jezusa Božje kraljestvo ni nobena posvetna veličina, tudi ne utopija bodočnosti ali kakšen reformatorski plan. Vsebuje namreč obete, ki jih ni mogoče izpolniti s pomočjo tehnike, gospodarskega razvoja ali znanosti. Jezus upošteva dejstvo, da je človek ujet v ta svet in vezan nanj, četudi vsega smisla svojega bivanja v njem ne najde in ne izčrpa. Človekova zadnja izpolnitev je Bog — praosnova, temelj in cilj življenja.

Zgolj kot ljudje ne moremo graditi Božjega kraljestva, tudi pri najboljši volji ne; še manj seveda z nasiljem. Samo molimo lahko: „*Pridi k nam Božje kraljestvo*.“ V hrepenečem pričakanju, kaj nam bo bodočnost prinesla, se moramo brezpogojno opirati na Boga — „*najprej iščite Božje kraljestvo*“ in „*dajte Bogu, kar je Božje*“.

veselo oznanilo

Bog, čigar veličasten prihod naznaja Jezus, je njegov Oče in tudi naš Oče. V nasprotju s staro zavezo govori Jezus o Bogu nadvse zaupno in po domače: *Abba — Oče* in v njegovem imenu tudi grešnikom odpušča grehe.

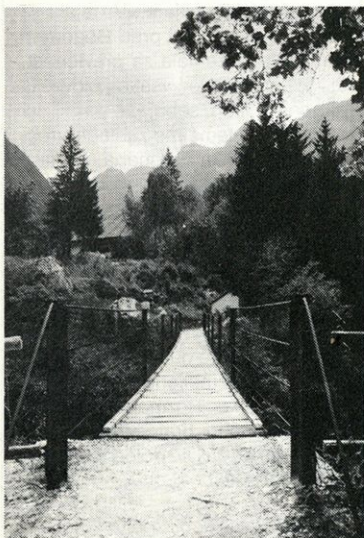
Jezusovo sporočilo ljudem je na kratko in do kraja zgoščeno: *Bog je Ljubezen* (Jn 4, 8.16). Evangeliji imenujejo oznanjevanje Božjega kraljestva „veselo oznanilo“.

Jezus v nastopni pridigi v Nazaretu povzame pričakovanje stare zaveze: „mazilil me je . . . in poslal . . . da ubogim oznanjam blagovest . . . slepim vid . . .“ (Lk 4, 18–19). Ljubezen, življenje, svoboda in mir, ki jih prinaša Božje kraljestvo, bodo uničili zle sile, ki so Bogu sovražne in ki človeka usuznjujejo.

Janez Krstnik si je zamislil prihod Božjega kraljestva kot *sodbo*, Jezus pa oznanja *usmiljenje, veselje in milost*. Zato o njem govori kot o svatbi in bogati žetvi. Res da so to primere in podobne, a o Božjih rečeh ne moremo govoriti drugače kot s pomočjo prilik.

skritost Božjega kraljestva

Božje kraljestvo se s svojimi omejitvami in zahtevami svetu zdi tuje; za Jezusa pa je stvarnost, ki se bo v vsej polnosti zgodila v bodočnosti. Sedaj se sicer javlja z Božjo močjo, a le kot majhno, skrito in neugledno. Takega Jezus opiše v prilikah o sejavcu, rasti žetve, gorčičnem zrnju, o presnovni moči kvasa . . . Vendar je Božje kraljestvo že „*meso postalo*“ povsod, kjer

se grehi odpuščajo in se ljudje spravijo z Bogom.

V Lukovem evangeliju beremo prilike o izgubljeni ovci, drahmi in sinu; vse kažejo na omenjeno ljubezen. Človeško krhkost najlepše izraža prilika o izgubljenem sinu, ki je, zapeljan od minljivih dobrin, napravil svoj poklic. Prepuščen je samemu sebi in in izgubljen. *Bog se usmili grešnikov*, povzame Jezus in jih z ljubeznijo privede k sebi. V isti priliki tudi okrega ozkosrčneže, ki ne doumejo Božjega usmiljenja, ki sprejme grešnika in mu podari pogum in upanje. Tudi mi sprejemajmo drug drugega, da se bo že sedaj uresničevalo Božje kraljestvo.

Sin človekov

Jezus istoveti sebe in svoj nastop s prihodom Božjega kraljestva. Jezusova zavest, da je Božji pooblaščenec, seva iz njegovih besed in dejanj. Dvomljivcem pravi: „ . . . in več kot *Salomon* je tukaj . . . in več kakor *Jona* je tukaj“ (Lk 11, 31). Njegova Božja moč in oblast pride do izraza, ko izganja hude duhove, kar pomeni *uničenje kraljestva zla*.

Vsebina svetopisemskega izraza Sin človekov kaže na Jezusovo vseobsegajočo in vzvišeno oblast na zemlji, kakor tudi na ponižujoče trpljenje in smrt na križu, ter na veličastno vstajenje in njegov drugi prihod v slavi in moči.

blagiri

Človek je poklican, da v vsem izpolni Božjo voljo. Jezus je glede tega zelo radikalen. Vendar zna biti, ko razlaga posamezne predpise postave, dokaj svoboden. Skozi črko zakona najde pot do Božje volje, kakršna je bila prvotno, preden jo je človek prilagodil sebi. V glavnem pa naj bi se človek ne postavljal s tem, da izpolnjuje Božjo voljo,

Bog Višnu se je naveličal neprestanih prošelj nekega svojega vernika. Sklenil je, da mu izpolni tri prošnje. Vernik je takoj izrekel svojo prvo prošnjo, in sicer, da bi njegova žena umrla in bi se lahko poročil z drugo. Bog mu je prošnjo takoj uslišal. Na pogrebu se je zbralo veliko ljudi; vsi so hvalili pokojnico. Mož je spoznal, da je naredil napako — tako dobre žene, kot jo je imel, najbrž ne bo več našel; tudi on je na njej odkril polno kreposti. Prosil je Boga, naj jo oživi, in Bog mu je željo takoj uslišal.

Mož je imel na razpolago samo še eno prošnjo. Postal je previden, spraševal je prijatelje, razmišljal, kaj naj bi prosil Boga . . . odločiti se ni mogel. Po dolgih letih se je odločil, da prosi Boga za svet. Bog je videl njegovo zadrego in mu je blagohotno rekel: „Prosi, da boš zadovoljen s tem, kar ti bo življenje prineslo!“

Črnc je želel, da bi ga sprejeli v župnijo, vendar mu je župnik zadržano rekel: „Nisem ravno prepričan, da se bodo župljani s tem strinjali. Pojdite domov in prosite, da vam Bog razodene, kaj in kako.“

Čez nekaj dni se črnc vrne k župniku in mu pove, da je govoril z Vsemogočnim, ki mu je potožil: „Sin moj, ne pozabi, da je župnija, v katero bi se rad vpisal, zelo ugledna. Verjetno te ne bodo sprejeli medse. Jaz sam poskušam priti vanjo že več let, a mi to do danes še ni uspelo.“

temveč naj se raje potruži ter vidi človeka, ki je potreben pomoči.

Jezusovemu blagrovanju ubogih, ponižnih, jokajočih . . . slede svarila bogatim in močnim, ki zlorabljajo svojo silo. Prav njim zabrusi Jezus: „Resnično, povem vam, da pojdejo v Božje kraljestvo cestninariji in nečistnice prej ko vi.“ (Mt 21, 31)

Blagri iz govora na gori — „*blagor lačnim . . . blagor vam, ki vas sovražijo zaradi Sina človekovega*“ — sicer prevažajo na glavo svet minljivih vrednot, vendar niso noben socialni ali pa politični program. Spadajo k Jezusovemu najavljanju Božjega kraljestva. V blagrih se najdejo vsi, ki nič ne pričakujejo od tega sveta, vse pa stavijo na Boga.

Uboštvo in prizadevanje za mir v evangelijskem duhu, ki se zahteva od apostolov, se ne moreta kar preprosto uzakoniti v družbi. *Blagri so naslovljeni človekovemu srcu, ki se prepušča Bogu.* Iz takega notranjega razpoloženja in upoštevanja družbeno-gospodarske zakonitosti pa je možno izdelati konkretna navodila in merila za krščansko delovanje v svetu.

največja zapoved

Ljubiti Boga z vsem bitjem in bližnjega kakor samega sebe, je prva in največja zapoved. Zahteva od vsakega, da spremeni svoje vedenje in požlahtni medčloveške odnose. Jezus gre še korak dalje; zahteva tudi ljubezen do sovražnikov: „*Bodite torej usmiljeni, kakor je tudi vaš Oče usmiljen*“ (Lk 6, 36). Z naukom je Jezus dal smerokaze za sožitje med posamezniki in narodi.

Upanje, da bo Božje kraljestvo enkrat prišlo, ne naredi ljudi družbeno brezbriznih, nasprotno, poglobi in izostri čut za mir, pravičnost, človekove pravice in svobodo.

hoja za Jezusom

Jezus zahteva samo, kar sam živi. Iz njegovega obnašanja izhaja ljubezen, usmiljenje, zvestoba, odpuščanje in mir. Nisi prišel, da bi mu stregli, ampak da bi sam stregel, in vabi, da ga posnemamo. Ta Jezusov klic, najznačilnejša svojskost vsega, kar nam je bilo o njem posredovano, se v prvi vrsti nanaša na apostole. Cerkve pa ga je že od začetka naslavljala vsem vernim, ki naj se

v mejah možnosti pridružijo Jezusu. S tem ni popačila Gospodovih namenov, ampak je bila samo poslušna njegovega, nikdar izzvenelemu glasu.

Jezusova dejanja

Jezus je vzbujal zgledovanje, strmenje in nasprotovanje tudi s svojimi dejanji. Družil se je cestninariji in nečistnicami, postavil je sobotni počitek in predpise o očiščevanju na svoje mesto (*sobota je zaradi človeka, in ne človek zaradi sobote . . .*), izgnal kramarje iz templja . . . Njegovo obnašanje in dela so znamenja, ki dodatno osvetljujejo veselo oznanilo. V tem *nadljuje delo prerokov*, ki so poslušujoč se simbolov, približevali ljudem Božje kraljestvo.

čudeži

Posebne pomena so Jezusovi čudeži. Tudi z njimi je Jezus izpolnil napovedi prerokov:

slepi spregledujejo, hromi hodijo, gobavi se očiščujejo, gluhi dobivajo sluh, mrtvi se obujajo. ubogim se oznanja blagovest in blagor mu, kdor se nad menoj ne spotakne. (Lk 7, 22—23)

Čudeži niso „*znamenja z neba*“, ki so jih Judje zahtevali, a jih je Jezus odločno in dosledno odklanjal. Čudežno Jezusovo delovanje je olajševalo vero. Po drugi strani pa je samo sluh in vid verujočim sposoben dojeti, kaj se v njegovih delih dogaja in kaj pomenijo. Pričajo namreč o Božji odrešeniški volji, ki je že prisotna v svetu. „*Če jaz s prstom Božjim izganjam hude duhove, je Božje kraljestvo prišlo k vam*“ (Lk 11, 20). Obuditve mrtvih kažejo na oživljajočo Božjo moč. Pomiritev viharja na Genezareškem jezeru je bila za apostole dokaz Božje prisotnosti. V nasičenju množic vidimo vsepresega-joče obilje Božjih darov (*od dveh hlebocev in par rib je jedlo 5000 moži*).

Jezusova pojava, besede in dela dovolj razvidno dopovedujejo ljudem dobre volje, da je Bog zmagovalec nad smrtjo, trpljenjem in zlom. Sv. Pavel je utemeljeno zapisal, da se je v Jezusu „*razodela dobrotljivost in ljudomilost Boga našega Odrešenika*“ (Tit 3, 4).

Beseda zahvale dr. Branku Rozmanu

(nadaljevanje z 2. strani)

cerkvenih slovesnosti (po možnosti z nadškofom v ospredju) ne spremeni tudi duh revije.

Uredniku Naše luči dr. Branku Rozmanu lahko damo priznanje, da je ustvaril revijo, ki je slovenskemu človeku v zdmostvu in izseljenstvu nalivala čistega vina. V Naši luči ni bilo sovraštva do ljudi, vedno pa je nastopala z odporom do krivice, spodbijala je laž in razkrivala lažnivce in zvodnike naroda — in to z močjo argumentov, ne pa politične moči. Žal se dogaja še danes, da tudi zdomci ne znajo tega strogo ločiti, zato prispevke napak razlagajo. Naša luč je zgubljala vedno nekaj bralcev, ker se ni obračala po vetru ne samo z ozirom na komuni- zem kot oblast v naši domovini. Prav tako je Naša luč pod vodstvom urednika dr. Branka Rozmana zavračala vsak moralni razkroj, ki se je pojavljal vse bolj tudi v svobodnih zahodnih demokracijah. V političnih stvareh je odklanjala zelo jasno tisti liberalizem, ki postavlja človeka nad Boga in razglašča človekovo avtonomijo v stvareh, kjer je treba z naporom duha iskati in se ukloniti višjim ciljem. Vzgajala je vedno k ponižnosti pred Bogom in se jasno zavzemala za pravičnost, ki jo potrebuje vsaka človeška skupnost med seboj.

Vse to so temeljne zasluge urednika dr. Branka Rozmana, ki ga s tem želimo njegovi nasledniki postaviti ob zaključku njegovega dela pri Naši luči bralcem in vseh slovenski kulturni javnosti pred oči s polno mero hvaležnosti in priznanja. Delo, ki je opravljeno in leži pred nami — vsi letniki naše revije — so zadostno znamenje, da je naša beseda hvale in zahvale utemeljena in na mestu.

Dr. Branku Rozmanu najlepša hvala v imenu bralcev in uredništva. Bog ga živi še dolgo v ljubljeni domači deželi!

J. Pucelj

Slovenija

Moja dežela.

na sploh

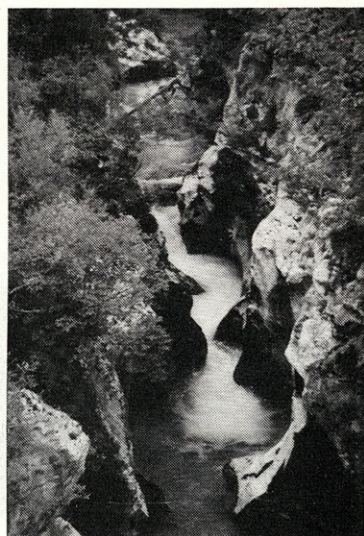
ŠKOFIJSKA KLASIČNA GIMNAZIJA

Do konca avgusta je bil zaključen prvi del obnovitvenih opravil in s tem so bila odprta vrata za vse oddelke prvega letnika klasične gimnazije. Otvoritev je bila slovesna, začela se je z mašo v šentviški župnijski cerkvi in nadaljevala v avli Škofovih zavodov. Slavnostni govorniki so bili nadškof dr. A.

Šuštar, direktor zavodov, ravnatelj gimnazije in podpredsednik slovenske vlade. Potem ko je nadškof izročil vodstvu zavoda ključke, so si številni udeleženci proslave ogledali lepo obnovljene učilnice in druge prostore.

VERSKA PRIPADNOST PREBIVALCEV SLOVENIJE

Uradni popis prebivalstva je l. 1991 po osemindesetih letih spet ugotavljal versko pripadnost stalnega prebivalstva Slovenije. V tem času se je marsikaj spremenilo. Leta 1953 je bilo katoličanov 82,78 %, leta 1991 samo še 71,63 %; pravoslavni, ki so tedaj pred-

Soča si utira svojo pot.

stavljali 0,27 %, so pred dvema letoma imeli 2,38-odstotni delež, mohamedanci so od 0,04 % šli na 1,51 %, medtem ko so protestantje od 1,47 % nazadovali na 0,96 % odstotka. Leta 1953 je bilo versko neopredeljenih okrog 5 %, pred dvema letoma pa kar 19 odstotkov.

DUNAJSKA ŠOLA JAHANJA

DELEŽ SLOVENCEV SE TANJŠA

Leta 1948 je živel v Sloveniji 1.350.149 Slovencev in predstavljali so 97 % vsega prebivalstva. Po tridesetih letih nas je bilo 1.727.018, naš delež pa se je zmanjšal za 10 %, torej na 87,84 odstotka. Največ je narasel delež muslimanov (od 0,01 na 1,36 %), Srbov — od pol odstotka na 2,49 % — in Hrvatov, od 1,15 % na 2,76 %. Tak razvoj se bo nadaljeval tudi v prihodnje, ne samo zaradi novih 170.000 državljanov, ampak predvsem zaradi nizke rodnosti pri Slovencih.

POMANJKANJE ŠOLSKIH UČBENIKOV

Kljub mrzličnemu ponatiskovanju je že sredi avgusta zmanjkalo okrog dvajset osnovnošolskih učbenikov. Nekate-

Vedrijan v Goriških Brdih, v ozadju pogled na Udine (Videm).

KOZJEREJA

Kozjereja se v Sloveniji vedno bolj razvija. Trenutno je v stajah 4000 koz, od tega polovica pri posameznikih, ostalo pri organiziranih rejcih. Koza je nezahtevna žival, primerna za vzrejo na gorskih kmetijah in tam je verjetno njihova prihodnost. En hektar zemlje zadošča za vzrejo sedmih koz. Na leto da koza do 900 litrov mleka, ki je cenjeno, ker ima zdravilne učinke proti nekaterim boleznim.

REVEŽI V SLOVENIJI

O revnih ljudeh se v socializmu ni smelo govoriti, sedaj je revščina stvarnost z mnogimi nerešenimi problemi. Na ministrstvu za delo ocenjujejo, da bo letos 25.000 ljudi zaprosilo za denarno pomoč, ki jo prejema revne osebe, to je tisti, ki nimajo nobenih sprotnih prejkov niti premoženja, dobivajo za polovico zajamčene bruto plače in sicer okrog 15.000 SIT. Revežev, ki žive ob manj kot zajamčeni plači, je 4,8 odstotka prebivalstva, torej okoli 90.000.

POSLEDICE SUŠE NA DOLENJSKEM

Po prvih ocenah je letošnja suša povzročila 1 milijardo 578 milijonov tolarjev škode. Kmetovalci lahko samo upajo, da se niso ušeli kot lani, ko se je ocenjena škoda po končnih obračunih skoraj podvojila. Na nekaterih območjih je škoda na posevkih in pridelkih 90-odstotna (prodnati deli Šentjernejskega polja, kras pod Gorjanci, Suha krajina). Najhujše so razmere na travnikih, kar pomeni katastrofo za novomeško kmetijstvo, ki je 87 % usmerjeno v živinorejo. Suša je zmanjšala pridelek detelje do 70 %, krompirja do 50 %, koruze, grozdja in sadja za 40 %. Stroške povečuje tudi dovoz vode. Posledice suše se bodo poznale še nekaj let. Vlada pa še do sedaj ni sprejela ustreznih ukrepov.

SUŠA NA KRANJSKEM

V kranjski občini je od maja do konca avgusta padlo samo 33 odstotkov dolgoletnega povprečja padavin.

rih sploh ni bilo na knjižne police in iz najdljvi učenci so si morali pomagati s preslikavanjem. To je stara zgodba in se ponavlja iz leta v leto.

Naj navedemo, da je 1. septembra prvič prestopilo šolski prag 25.000 prvošolcev; osnovnošolcev je bilo vpisanih vsega skupaj 217.000 in srednješolcev 30.000.

JULIJSKA PROIZVODNJA

Že četrto leto zapored se je obseg julijske proizvodnje v primerjavi z junijem precej zmanjšal, kar gre na račun poletnih počitnic in običajnih popravil in obnove opreme ter strojev. Letošnjega julija je bila količina proizvodov za 7 odstotkov manjša kot junija; lani v primerjavi z letom 1991 je bilo nazadovanje še očitnejše, —12 %

ŽIVLJENJSKI STROŠKI

V poletnih mesecih se je cena bencina in derivatov v poprečju povečala za 9,6 %, elektrike za 9,5 %, poštnih storitev za 30 %, medkrajevnih in primestnih prevozov 8 %, sladkorja 41 %, mleka 5 % in olja 10 %. Plazu podražitev ni videti konca, saj se je

vožnja v mestnem prometu 1. septembra povečala za 15 % in v medmestnem še za dodatnih 34 %. Vzroki zvišanja so podražitve goriv, povečanje plač in tečaja nemške marke. To bo vplivalo na dvig cen tudi drugih proizvodov.

JUNIJSKE PLAČE

Junija je bilo v slovenskem gospodarstvu in negospodarstvu zaposlenih 629.715 ljudi. Poprečni neto zaslužek zaposlenega v gospodarstvu je znašal 44.789 tolarjev, v negospodarstvu pa 53.920. Najbolj so se osebni dohodki dvignili v trgovini, in sicer za 8 % in v gostinstvu ter turizmu za 7,2 odstotka.

TURIZEM

V časopisno akcijo Dela, ki je bila kot nekakšna porota o najbolj turističnem kraju Slovenije, se je vključilo 21.061 udeležencev. Največ glasov so prisodili Čateškimi toplicam, ki so tudi lani prejele zlati list. Za njimi so se uvrstile Atomske toplice, nato Simonov zaliv, Ormož, Cerklje, Rogaška Slatina, Slivniško jezero, Šmarješke toplice, Laško...

Zaradi tega beležijo do sedaj 2 milijardi 206 milijonov škode. Žita bodo dala 25 odstotkov manj pridelka (škoda bo 41 milijonov tolarjev); na pašnikih je škoda blizu 330 milijonov; pri krompirju, ki ga je eno tretjino manj, bo izostalega dohodka 526 milijonov SIT, pri koruzi 245, v sadjarstvu 12 in pri krmi 12 milijonov tolarjev izgube.

OSKRBOVANJE Z VODO

Slovenski gasilci so neutrudno razvažali vodo v najbolj od suše prizadeta področja. Oskrbovali so 55 občin in dnevno iztočili 680.000 litrov vode. Na razpolago so podatki nekaterih občin. V Grosupljem so od maja do srede avgusta opravili s petimi cisternami 520 voženj, v Trbovljah so razvozili milijon litrov vode (v treh mesecih) in pri tem prevozili 8000 km, v vojašnico Cerklje ob Krki so dostavili 363.000 litrov in s cisternami prevozili 1640 km. Stroški oskrbovanja vode v Sloveniji daleč presegajo proračunske zneske.

V SLOVENIJI JE GORELO

Katastrofalna suša v zavezništvu s strelo je v zadnjem tednu avgusta povzročila nekaj požarov, a še več jih je zanetila človekova malomarnost. Gorelo je v občinah Koper, Sežana, Piran, Ajdovščina, Postojna, Metlika in Brežice. Ogenj je pustošil tudi na Suhi planini pod Voglom in na Bovškem nad slapom Boka. Do 25. avgusta je bilo letos zabeleženih 1470 požarov, pogorelih površin je 5100 hektarov in škode 121 milijonov tolarjev ter dodatnih 45 milijonov stroškov gašenja.

SEJEM VINO 93

Od 30. avgusta do 4. septembra je bil v Ljubljani odprt 39. mednarodni vinogradniško vinarski sejem. Na 5000 kvadratnih metrih površin je razstavljalo 186 firm iz 17 držav. Mednarodna komisija, ki je že pred sejmom ocenila 1080 vzorcev vin iz 20 držav, je podelila odličja; poleg veliko zlatih medalj je dvojce slovenskih vin prejelo šampionski naslov. Sejem je obiskalo 50.000 ljudi, ki so poleg zastojne

Cerkev v Loškem potoku.

pokušine vin lahko uživali ob raznih zabavnih prireditvah.

SLOVENSKE VINSKE ZALOGE

V slovenskih kletah je pred letošnjo trgatvijo 21 milijonov litrov vina, kar predstavlja dve tretjini celoletne slovenske porabe. Letošnji pridelek je ocenjen na približno 50 milijonov litrov, zato se bodo zaloge povečale na cca 70 milijonov litrov. Ob letu bodo imeli vinarji na zalogi celoletno količino vina; v normalnih razmerah je idealen obseg zalog 50 do 60 odstotkov letne porabe. Neugodno stanje zalog je posledica uvoženih vin, ki so s 25 tolarji/liter (s carino vred!) veliko cenejša od naših.

od tu in tam

GORNJA RADGONA

31. mednarodnega kmetijskega živilskega sejma se je letos udeležilo 1200 razstavljalcev iz 22 držav; razstavljali

so na 16.500 kvadratnih metrih pokrite in 19.500 kvadratnih metrih odkrite površine. Na sejmu je bilo organizirano ocenjevanje vin podravskega, posavskega in primorskega okoliša, ocenjevanje vrtnin ter mesnih izdelkov. Vsak sejmski dan je bil namenjen kakšni kmetijsko vinarski dejavnosti in to je sejmsko prireditev zelo popestrilo.

GROSUPLJE

Ob 400-letnici vdora Turkov na Slovensko so krajanje skupnosti St. Jurij organizirali prireditev z naslovom Večer na vasi. Proslava, ki je bila postavljena znotraj taborskega obzidja (eno najstarejših v Sloveniji), je udeležencem nudila del igre iz drame Slovenski janičarji; izvedla jo je gledališka skupina Prijatelji iz Muljave. Še pred tem je bil v podružnični cerkvi na Taboru koncert jazzovskih melodij.

KAMNIK

V začetku septembra je bila v Arbotetu Volčji potok mednarodna cvetlična razstava Eurocvet 93. Razstavljalcev je bilo 200 iz desetih dežel. Ob posrečeni kombinaciji jezerc, vodometa, votlin in ut je bilo možno občudovati rastlinska

čudesa in japonski vrt bonsai. Organizatorji so na tržnici nudili mnogo tistega, kar so obiskovalci občudovali na razstavi.

KRANJ

Letos je potrošniški sejem Gorenjske z daritvijo sv. maše odprl nadškof dr. A. Šuštar. Sejem je sprejel 993 razstavljalcev, od tega kakih devetdeset iz tujine. Obiskovalcev so našteali prek 100.000, kajti sejem je bil nakupovalnega značaja. Na večernih prireditvah je poleg modne revije zabaval ljudi vsak dan drug ansambel.

LAŠKO

Zveza kulturnih organizacij laške občine že več kot deset let predstavlja pozabljene običaje, kot so jurjevanje, tepežkanje, koledovanje, stara kmečka opravila . . . Tudi letos je bila organizirana taka predstavitev, in sicer v Reki pri Laškem. Ogleda vredno povorko so popestrile ljudske in zabavne skupine, razstava fotografij, pokušina domačih jedi . . .

LIPOVCI

V kraju, ki ima 1046 prebivalcev, so avgusta odprli Športni stadion za hokej na umetni travi. Objekt s skupno površino 5380 kvadratnih metrov je vreden 360.000 DEM. Finančna sredstva so prispevale krajevne skupnosti in občina Murska Sobota, prostovoljci so opravili 16.000 ur dela. Na igrišču stadiona je možno igrati tudi nogomet in tenis. Stadion je prvi te vrste v Sloveniji.

PINCE

Mladi madžarsko govoreči Prekmurci, ki živijo v najjužnejšem delu Prekmurja, so pripravili srečanje mladine. Namen srečanja je bil ustanoviti lastno mladinsko organizacijo in medsebojno spoznavanje. Po otvoritvenem govoru so izbrali vodstvo organizacije in ga zadolžili, da pripravi ustrezen pravilnik. K zbližanju mladih je pripomogel tudi zabavni večer ob igranju ansambla Laguna band in bogat srečolov.

SORIŠKA PLANINA

Po Soriški planini oz. na desnem bregu Save Bohinjske se po nekaterih ocenah potepa pet medvedov. Dva od njih sta v začetku septembra raztrgala konja, kozla in 11 ovac ter hudo oklala še drugih štirinajst. Zveza lovskih družin je dobila šestdeset obvestil o srečanju z medvedom, eden je celo spremljal otroke od Sorice do šole. V tem času se medvedi selijo iz Avstrije prek Alp k nam.

STAHOVICA

20. avgusta so odprli 3,4 km dolgo cesto od Stahovice do gondolske postaje žičnice Kamniška Bistrica. Omenjeni odsek ceste je l. 1990 vodna ujma zelo poškodovala. Obnovitvena dela — razširitev ceste zlasti v ovinkih in asfaltiranje — so stala 180 milijonov tolarjev.

STRŽIŠČE POD ČRNO PRSTJO

V naselju že veliko let deluje Dom duhovnosti. V njem se vsak teden iz-

menja sto ljudi, ki se poglobljajo v versko prakso in življenje v smislu duhovnih vrednot. Dom mora vsako leto odkloniti par sto vlog, saj prostorska stiska omejuje število udeležencev. V zadnjih letih so v obnovitvena dela vložili 100.000 DEM. Ustanovljen je bil poseben odbor, ki bo skrbel za nadaljnje obnavljanje in razširitev zmogljivosti.

TRBOVLJE

Zadnjo nedeljo avgusta so na Kumu (1219 m), najvišjem vrhu Zasavja, praznovali kumsko nedeljo. Maša je bila v obnovljeni kapelici ob prisotnosti številnih romarjev iz Zasavja, Dolenjske in Ljubljane. Na obeh vrhovih Kuma je sezidana cerkev, ena posvečena sv. Joštu, druga sv. Neži. Kum je bil nekdaj priljubljena romarska pot.

TRIGLAV — GORA MIRU

Na obletnico blagoslovitve kapele Marije Snežne (18. avgusta) na Kredarici se je zbralo zelo veliko ljudi, ki so zbrano sodelovali pri somaševanju trindvajsetih duhovnikov in škofa Urana. Vsi so bili povabljeni, naj dejavno prispevajo k miru pri nas in v svetu. Poleti so na Kredarici in drugih vrhovih redne nedeljske sv. maše.

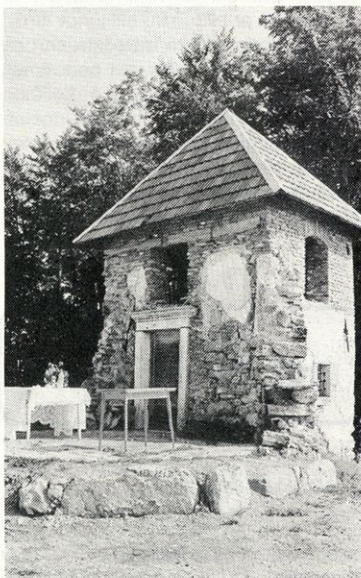
TRŽIČ

Na tradicionalni 26. šušarski nedelji (ki traja tri dni) je bilo okoli 40.000 obiskovalcev. Dvestopetdeset razstavljalcev je poleg obutve nudilo tudi drugo blago. Prireditve so napravile zanimivejšo razne glasbene skupine, športna tekmovanja, razstava ptic, modne revije itd.

ZAGRADEC OB KRKI

V noči na soboto, 21. avgusta, je neznanec razbil veliko spominsko ploščo, na kateri je bilo izpisanih 144 imen žrtev komunizma. To ni bil edini primer, podobne plošče so v več krajih na podeželju doživele isto usodo. Dolej so spominske plošče žrtvam komunizma postavili v štiridesetih krajih oz. župnijah Slovenije.

Ruševine cerkve na Planini nad Kranjem.

vrenje v slovenskem kotlu

KRŠČANSKI DEMOKRATI NAKLONJENI ZDRUŽITVI

Tradicionalni tabor SKD so danes člani in simpatizerji te stranke zaokrožili s srečanjem v Bohinju. In kljub številnim dvomom o utemeljenosti koalicijskega povezovanja SKD, posebej izrazit je v zadnjem času, je moto tega politično družabnega dogodka „**stopimo skupaj**“ vendarle dosegel svoj namen.

Na že četrtem taboru po vrsti se je zbralo rekordno število udeležencev, po približni oceni je na prireditvenem prostoru pod Skalco v Bohinju „stopilo skupaj“ nekje med **pet in šest tisoč krščanskih demokratov**. Osrednjega dela celodnevne programa, slovesnosti, se je udeležila peterica slovenskih ministrov, minister za zunanje zadeve Lojze Peterle, minister za notranje zadeve Ivan Bizjak, minister za kmetijstvo in gozdarstvo dr. Jože Osterc, minister za promet in zveze Igor Umek ter kot gost minister za obrambo Janez Janša (**slednji je bil od vseh deležen največjega aplavza**).

Lojze Peterle se je v svojem pozdravnem govoru dotaknil trenutno najbolj bolečih zadev v Sloveniji in jih z optimističnim naravnim prepričanjem svoje „stranke z najdaljšo politično tradicijo“ poskušal omiliti, tudi z beseda-

mi: „Slovenija napreduje, se lepša in razvija, tudi z bolečinami, ki so spremljajo rojstev in sprememb.“

Peterle je članom svoje stranke spregovoril tudi o pomenu njihove pridružitve vladni koaliciji, saj naj bi SKD z vstopom v vladno uravnotežila njeno pozicijo. V koaliciji pa nameravajo vztrajati tako dolgo, dokler bodo lahko uresničevali dogovorjeni program. Glede pomena in poteka pričakovane ali vsaj napovedane združitve s slovensko ljudsko stranko pa je predsednik SKD povedal: „**Hrabrijo nas znamenja upanja, da se bo temu procesu vendar pridružila SLS, s katero nas družijo iste vrednote, večkrat enaki cilji pa tudi isti nasprotniki, ki si želijo, da do te naravne združitve ne bi prišlo.**“

Del Peterletovega govora je izzvenel kot obljuba zunanjega ministra, da bo Slovenija v korist dobrososedskega sodelovanja končno uredila tudi odprta zunanja vprašanja s Hrvaško. Zbrani so med drugim lahko slišali tudi pohvalo, ki jo je Peterle namenil ministrstvu za notranje zadeve, ki ga prvič vodi politik novega kova brez komunistične preteklosti: „To ministrstvo ni več hiša strahu s tajno policijo in se trudi, da bi čimprej prišli do dna vsem mogočim aferam.“

Krščanski demokrati so na svojem taboru namenili nekaj besed tudi sodnim organom v Sloveniji. To naj zares postane neodvisno — tudi od svoje odvisne preteklosti. Naj si s svojim delom pridobi zaupanje, ki gre takšni ustanovi.

Diana Zajec — DELO, Ljubljana, 6. 9. 1993.

DVOJEZIČNOST NA PREPIHU

Dejstvo, da številni Slovenci v lendavski občini, ki z Madžari živijo v narodnostno mešanih krajih, **ne želijo imeti dvojezičnih, torej slovensko-madžarskih dokumentov**, gotovo ni novo. Pravzaprav gre za vest, ki ima dolgo brado, vendar se o njej vsaj doslej ni govorilo niti javno niti dovolj odkrito niti kritično. Posledica šušljanja za hrbtom in ugotavljanja „dejstev“, še bolj pa skrivnega izražanja tega nezadovoljstva, je tudi skrivnostno podpisovanje peticije, s katero želijo prizadeti opozoriti na problem, ki jih čustveno iz dneva v dan vse bolj vzne-

mirja in ki lahko kmalu zaide v nacionalistične vode.

Nelogično je, da so se morali Slovenci v lendavski občini zateči k **ilegalni metodi** izražanja svojega nezadovoljstva. Podpisovanje peticije, o kateri bodo pravočasno obvestili tudi novinarje ter slovensko državno vodstvo, poteka v Lendavi naskrivaj. **To pomeni, da se državljani demokratične Slovenije bojijo javno povedati**, kaj mislijo, kaj si želijo in kaj končno želijo spremeniti. Prizadeti Slovenci so se za tajno podpisovanje odločili šele potem, ko se uradni državni organi niso odzvali na njihovo pobudo in zahtevo, da dobijo osebne dokumente (osebna izkaznica, vozniško dovoljenje, potni list . . .) samo v slovenščini. Ali natančneje: z njimi se vsaj doslej ni nihče pogovoril, kaj jih pravzaprav moti in zakaj nasprotujejo temu, kar je zapisano v ustavi. To pa je, da sta slovenski in madžarski jezik uradno in v javni rabi enakovredna ter da morajo imeti vsi prebivalci na narodnostno mešanih območjih tudi dvojezične dokumente.

In zakaj je prišlo do protesta? O razlogih bi najbrž največ lahko povedali sami prizadeti občani, če bi za to dobili možnost, brez bojazni, da bodo čutili kakršnekoli posledice. Madžari so imeli popolnoma prav, ko so opozorili, da Slovincem na narodnostno mešanih območjih izdajajo osebne izkaznice napisane samo v slovenskem jeziku; to je proti ustavi in vsem zakonom RS. Ne kaže pa prezreti dejstev, ki so spodbudila Slovence, da v slogu ponižanih in razžaljenih naredijo tak korak. Slovenske družine, katerih otroci obiskujejo dvojezično osnovno šolo v lendavski občini, že lep čas ne soglašajo s politično in strokovno ugotovitvijo, da imamo v Sloveniji vzorno rešen problem narodnega šolstva. **Domačini trdijo, da njihovi otroci po končani osnovni šoli ne obvladajo dovolj niti slovenskega, niti madžarskega jezika.** Zato imajo kar precej težav pri nadaljevanju šolanja. Dejstvo je, da tudi Madžari ne morejo biti zadovoljni s takim šolstvom, saj stalno tarnajo, da jim primanjkuje ljudi, ki bi znali madžarski jezik in bi se lahko zaposlili v uradih in tako zagotovili popolno dvojezičnost v vsakdanjem življenju.

Tudi zahtevo Madžarov, da dobijo prednost pri zaposlovanju, ker se pač

v nasprotnem bojijsi odseljavanja in tako pospešene naravne asimilacije, kaže jemati popolnoma resno. V času, ko je v lendavski občini brezposelnih več kot tri tisoč ljudi, pa Slovenci njihovo zahtevo razumejo kot **politični privilegij**.

Ivan Gerenčer — DELO, Ljubljana, 7. 9. 1993.

VEROUK ALI UK O VERAH

Pod razburkanim političnim površjem najširšo slovensko srenjo že nekaj časa gloda še en črv: ali bodo **otroci v šolah res imeli verouk**. Zgodbe o pritiskih v ožjih okoljih, zlasti na podeželju, dobivajo z napihovanjem govoric tudi svoje komentarje, ki pa so že zelo spolitizirani. Strpnost pa se je že spet na daleč ognila deželi na skregani strani Alp. V slovenskih šolah bi veliko bolj potrebovali pouk o strpnosti kot verouk. Verouka ne bo, mogoče bo le neobvezni predmet, pri katerem bodo učenci imeli priložnost širše spoznavati verstva. In tako morda kot odrasli postali bolj strpni.

Večina **verujočih Slovencev ne bo naklonjena trditvi**, da sedanji verouk ne daje posebnega poudarka strpnosti do drugače mislečih, ne glede na najširšo etičnost nauka. Strpnost pa je zanesljivo sad čimboljšega poznavanja drugih mnenj, filozofij, religij, prepričanj. Izvedeti o Hare Krišna samo z lepakom, ki vabijo na festival, ali o Jehovovih pričah le iz naključnega poročila na televiziji, ker so ti pač imeli veliko srečanje, na katero je prišlo prek dva tisoč ljudi (*Maribor letos polet!*), je za mladega človeka, ki si šele oblikuje pogled na svet, zavajajoč. Zato bo verjetno vsak, ki mu je do čim širše izobrazbe mladih, podprl zamisel, ki je edina resnična za vsemi govoricami o „uvajanju verouka v šole“: zamisel o nekonfesionalno zasnovanem predmetu o religijah, ki naj bi tematiziral vprašanja časa in prostora, v katerem živi mladi človek.

Večji poudarek naj bi res imelo spoznavanje religij okolja. To pa je na Slovenskem brez dvoma **rimokatoliška vera**, saj je tako oblikovala kulturo in miselnost teh prostorov, da jo čutijo tudi neverujoči. Vendar se tudi strokovnjaki, ki bodo pripravljali vsebinsko podobo tega predmeta — neobvezne-

ga, kvečjemu izbirnega v sklopu humanističnih predmetov (7. in 8. razred osnovne šole in 1. letnik srednje šole), zavedajo, da je rimokatoliška vera le ena od več kot ducat veroizpovedi na slovenskih tleh. Zato bodo pri pripravi učbenikov povabili predstavnike vseh verskih skupin.

Predmet, o katerem govorimo, nima še niti imena: **etika in religija ali etika in kultura**. Še bolj verjetno pa je, da se bo pred državnim šolskim strokovnim svetom pojavil predlog, naj bi učenci zadnji dve leti osnovne šole imeli „moralno vzgojo“ (tudi o tem nazivu še razpravljajo), ki bi bila obvezna — njena vsebina pa bi bile temeljne norme, ki veljajo tudi v Evropi za skupno jedro moralnih vrednot. V prvih letnikih srednje šole bi se srečali s predmetom „državljanstva kultura“, namenjenim demokraciji, človekovim pravičam, strpnosti... Naprej pa bi po želji posameznikov lahko še izpopolnjevali svoje znanje s predmetom kulture in religije.

Po večkratnih zagotovilih ministrstva za šolstvo gre torej zgolj za šolsko-strokovna in nikakor ne za politična vprašanja. Predavatelj predmeta naj bi bili predvsem strokovno usposobljeni — diplomanti filozofske fakultete, fakultete za družbene vede in tudi teološke fakultete. Slednje pa le pušča priprta vrata Cerkvi za vstop v šole: ali ni preveč naivno pričakovati (da ne rečemo nepošteno) zahtevati od diplomanta teološke fakultete, ki ga ni mogoče jemati kot pedagoga laika, naj ob bok razlagam rimokatoliških dogem povsem neobremenjeno postavlja še pravoslavne, protestantske, islamske in budistične?

Bogi Pretnar — DELO, Ljubljana, 9. 9. 1993.

KRATKO RAZMIŠLJANJE O PROBLEMU VEROUK ALI UK O VERAH

V zadnjem času je to v domovini zelo žgoče vprašanje, ki ga levo usmerjene stranke načenjajo v časovno zelo nemogočih in nelogičnih terminih. Potem ko se ti zdi, da ni več pravega življenja v slovenski politiki, se najde kdo, ki zopet na zelo „strokovno in znanstveno nesporen“ način razloži svoje po-

glede na omenjeno materijo. Zadnje čase prednjačijo predstavniki Demokratske stranke, ki si za to privoščijo celo novinarsko konferenco — kar jim radio in televizija tudi takoj omogočita — edino tako se lahko sliši njihov glas, ne glede na to, kaj bodo povedali. Sami zase pravijo (Rupel), da so popolnoma apolitični, kar je danes res zelo neresna izjava, ko pa vsi vidimo, da se vsi borijo le za oblast in je vse njihovo delovanje namenjeno pridobivanju novih volilnih točk. Spotikajo se ob katoliško Cerkev, ki naj bi tako poskušala zopet vplivati na slovenski politični prostor — navedli so trditev, ki pa se je pokazala kot čista laž — da so duhovniki v lenarški občini zahtevali uvedbo verouka v šolo in to po njihovih trditvah že tudi prakticirajo. Na to trditev, ki je bila objavljena v vseh medijih, je odgovoril župan iz Lenarta, ki je Demokrate postavil na laž — šola nudi le prostor za izvajanje ure verouka — veliko otrok se vsak dan vozi v šole, ki so na več krajih oddaljene tudi po več

naj se ne ponovi več — da bi levica ustvarjala desnico

(skrajšan intervju, ki ga je minister Peterle dal za časopis Slovenec — pogovarjal se je Janez Markeš)

V čem vidite razliko v aferah med Slovenijo in drugimi demokracijami?

— Pri nas je zadeva zaskrbljujiva, ker država šele nastaja. Precejšen del sodstva res ni doživel še nobene spremembe, čeprav je tudi tu nekaj novih imen; vendar ne toliko, kot pravi minister Kozinc. Kadar gre za kako afero na Zahodu, človek dobi vtis, da res želijo priti do resnice. Italijanski primer kaže, kako strogo obravnavajo tiste, za katere sumijo, da so bili udeleženi v nečednih zadevah. Skrbí me

kilometrov; da bi pomagali otrokom, so verouk pripravili takoj po šoli in to v šolskih učilnicah — v čem je tu napaka? Ker pomagaš otrokom, jim s tem prikrajšaš marsikak kilometer poti, ki bi jo morali opraviti za ponovno pot k verouku? Ne vem, lahko da so to želje nove slovenske demokracije — zdi pa se, da preveč pozabljamo, da smo tudi šole gradili s samoprispevki in to za otroke, ne pa za to, da bi si nabirali politične točke. Ko misliš na otroke, po navadi nisi preračunljiv, ali pa?

Podobne težave z veroukom imajo tudi komunisti, pa LDS in nova zelena stranka — Ekološko gibanje in nezadnje tudi šolski minister. Ta vseskozi hiti kričati, da verouka pa že ne bo v šoli, to ni kraj za ideologijo... Prav zato smo uvrstili tudi zgornji komentar v Našo luč, ki pa je resnici na ljubo res dokaj strpen, če primerjamo vse ostale. Toda tudi ta komentar pokaže na temeljno nepoznavanje predmeta verouk, ki se poučuje v naših cerkvah. Očita mu netolerantnost in neodprtost,

kar pomeni tudi nepoznavanje drugih religij. Res so to le površne ocene, ki pa na žalost danes krojijo naš bivanjski prostor. Cerkev je ponudila svojo pomoč pri oblikovanju tega predmeta, pa je že bila osumljena klerikalnosti in zagrmeli so iz vseh topov, da bi jo lahko odstranili. Tudi teologu ne priznajo pravišnje izobrazbe, ker da ga Cerkev preveč omejuje pri njegovem znanstvenem delovanju; človek se vpraša, kaj tako zelo pohujšljivega danes učijo po slovenskih cerkvah, da ni sprejemljivo za „demokracijo Evropa“, v katero se tako silimo. Mar je beseda o ljubezni in odpustanju res tako neprimerna za današnji čas? Morda bi namesto o usmiljenju in ponižnosti, o sprejemanju življenja in odgovornosti zanj morali govoriti o napuhu in krajah, samomor bi morda moralo postati vodilo življenja, splav pa tako rekoč zdravilo za spolno izživiljanje današnje družbe. Morda se še spomnite demonstracij pred „skupščino“, ko so „slovenske matere“ demonstrirale za uza-

konitev splava, ko so v parlamentu nasprotovali besedi „svetost življenja“, ki naj bi bila vnešena v novo ustavo — bili so glasni in vpili so v medije, zato so uspeli v svojih namerah. Nihče pa ni vprašal tistega zadnjega v slovenski vasi, kaj si on misli, za kakšno deželo se je boril v času slovenske pomladi.

Bojim se, da danes delamo isto napako kot pri problematiki splava. Najprej smo bili tihi, potem pa smo na vse kriplje začeli govoriti PROTI splavu, namesto da bi ljudem razložili, zakaj NISMO ZA splav. Namesto razlage smo zapadli negativnim odgovorom, kar je „demokracija javnost“, ki ni navajena, da še kdo drug lahko kaj ve, sprejela s popolnim odporom. Posledice so znane.

Upam, da bomo tokrat ravnali bolj modro in kljub temu ostali zvesti resnici, ki nas jo uči naša vera. K temu nas zavezuje tudi odgovornost do naših otrok.

Ljubo Bekš, Ljubljana, 15. 9. 1993.

počasnost, s katero proces poteka pri nas, in obnašanje, ko bolj obravnavajo tistega, ki je pomagal zadevo odkriti, kot tistega, ki jo je povzročil. Predvsem pa se v demokraciji javna kritika ne pojmuje kot pritisk na sodstvo.

V svojem stališču ste se precej postavili na stran Janeza Janše. Je to tudi mnenje stranke?

— Da. Vendar ne gre le za osebnostni pristop, vezan na konkretno ime. Gre za načelo; podobno bi ravnali pri vsakem primeru. Zadevo je treba razčistiti. Menimo, da je Janez Janša ravnal korektno, zato ga podpiramo.

Veliko se govori o „starih silah; 14 pisateljev je podpisalo svojo izjavo za javnost, ki izrecno govori o starih strukturah in Kučanu, ki je „deponiral“ svojo strankarsko knjižico.

— V deponiranje knjižic nimam prave vere. Kakor sam vidim zadeve, nastopa Milan Kučan očitno kot vodja „leve politične smeri“ na Slovenskem, kar se pozna tudi pri nje-

govem predsednikovanju. Menim, da je ena od težav v Sloveniji prav v dvojnosti Kučanove vloge. Po eni strani ne more drugače kot ščititi nekdanje prijatelje in ostajati z njimi v navezi, po drugi strani pa je predsednik države, ki bi moral gledati na državo in državljane kot celoto. Menim, da objektivno ne more skočiti iz starih povezav, ki jih je imel prej kot ključna oseba slovenske oblasti, od VIS-a do bank, občil itd. V veliki zmoti je, kdor misli, da se predsednik Kučan ukvarja zgolj s predsedniškimi vprašanji. Navzočnost krščanskih demokratov v vladi vsaj deloma zagotavlja uravnoveženost koalicije, posebej glede na dejstvo, da sedanja LDS ni povsem enorodna stranka, kar se večkrat pokaže tudi v državnem zboru.

Izjavo pisateljev v tem smislu torej podpirate?

— Izjavo vsekakor podpiramo. Dejstvo je, da se je nekdanja Partija sistematično razlezla na več strank ali jih pomagala ustanavljati, torej ne moremo videti „starih sil“ samo v eni stranki. Poudaril bi rad,

da naše sodelovanje v vladi temelji predvsem na podpisanim programu in pogodbah, in ne na ideoloških predpostavkah. Iz koalicije bi iztopili takoj, ko bi ugotovili, da s temi partnerji ni mogoče izpeljati postavljenih nalog — gospodarstvo in socialna politika ter reševanje afer.

Kakšna pa je po vašem mnenju realna moč predlogov, ki prihajajo z desne od vas? Govori se, da je desnica na pohodu.

— Pri nas je vedno kaj na pohodu ali pa zdrave sile kaj ustavljajo. Verjetno bi lahko govorili o naročanju dogodkov in upravljanju z njimi. Manipulacija je že pri uvrščanju krščanskih demokratov k desnici. Mi smo namreč izrazito sredinska stranka evropskega tipa. Poskrbeti bo treba, da se ne bi še enkrat ponovila igra, ko je levica konstituirala desnico. Prepričan sem, da je Jelincičev primer (bil je sodelavec UDBE) vsaj nekoliko streznil slovenske volilce, čeprav bodo glasna in udarna gesla še marsikoga potegnili v smer, ki ne more dajati rezultatov.

da bo dom dom

zelenje v stanovanju

Zelenje je bilo vedno ena pomembnih sestavin celotnega življenjskega okolja. Ob naših hišah ima posebno vrednost vrt. Z zele-

njem v stanovanju pa človek seveda vzpostavi nov stik z živo naravo. Ta stik z zelenjem je tesnejši, pogostejši in precej neodvisen od letnih časov. Vrt je samostojnejša enota, povezan sicer s hišo, vendar manj odvisen od človeka, kakor pa rastlinje v posodah znotraj človekovega bivališča.

Stanovanjsko zelenje je močno navezano na celotno okolje stanovanja, kateremu se tudi podreja in ga seveda kot ena pomembnih sestavin tudi smiselno dopolnjuje. Smiselnost rastlin znotraj bivališča ima seveda najtesnejšo povezavo s človekovim odnosom do žive narave. Ob rastlinah se človek dobro počuti, nanj delujejo rastline kot naravno okolje pomirjajoče, zato jih goji v svoji bližini. Posebno v modernem času čuti človek naravnost potrebo po stiku z naravo. Prav gotovo ta zavest narašča, kolikor bolj je človek osveščen, da je od neokrnjene in nepokvarjene narave pravzaprav tudi življenjsko odvisen.

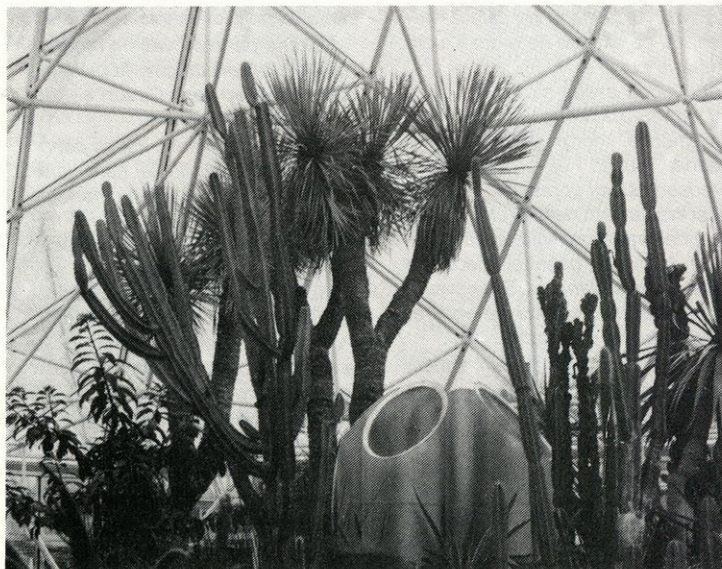
Rastlina je obogatitev stanovanjskega prostora posebej človeku, katerega delovno in bivalno okolje ni več sredi narave. Vendar ni to edini razlog za gojenje rastlin v stanovanjih. Kmečki človek živi in dela

stalno sredi narave, med gozdovi, polji in travniki, vendar pa si tudi on uredi vrt in na njegovem oknu tudi cvetejo pelargonije in prek zime v sobi zeleni roženkravt. In tako je bilo v stanovanjih ljudi že stoletja nazaj, ko še ni bilo velikih in preobljudenih mest, onesnaženega ozračja, hrupa, nevroz in kar je še teh „pridobitev“ civilizacije.

Človek na podeželju vsekakor ni pogrešal narave, vendar je na vrtu in ob sobnem rastlinju gojil svoje notranje veselje nad lepoto in skrivnostmi narave. Torej je rastlina v stanovanju del kulturne zavesti ljudi, zato je nastala ob gojenju stanovanjskih rož prava umetnost, ki se še kar naprej izpopolnjuje in ljudje najdejo vedno nove oblike krašenja stanovanj z rastlinami.

Razumljivo seveda, da je z nastajanjem in rastjo mest, kjer se je zgrmadi vse večji odstotek prebivalstva v blokih in stolpnica, naraščal pomen in potreba stanovanjskega zelenja. V zadnjih dveh stoletjih se je, vzporedno z odkritjem in spoznavanjem novih, posebej trop-skih sobnih rastlin, nesluteno povečal in posebej popestril izbor sobnih rastlin. Temu je seveda botrovala takoj tudi živahnejša dejavnost v vrtnarstvu in posredovanje znanja o gojenju rastlin najširšemu krogu

ljudi. Na razpolago je vrsta strokovnih revij s to tematiko. Tudi razvoj gradbene tehnike, predvsem moderni način ogrevanja stanovanj, je prispeval nove možnosti gojenja rastlin, ki so jih poprej imeli le vrtnarji v rastlinjakih. Tako so danes na voljo pogoji, da z zelenjem v stanovanju zares učinkovito poostrežemo želji, da bi bil bivalni prostor urejen in opremljen čimbolj blizu naravi. S tem obogatimo vsakdanje življenje s kvaliteto urejenega okolja, ki odgovarja človekovi naruri in hrepenjenju po lepem.

Zelenje je vsekakor estetsko dopolnilo bivalnega prostora, ki ne manjka nikjer v urejenem stanovanju. Pogosto najdemo danes že tudi v skromnih stanovanjih pravo ljubiteljsko in izborno opremljenost z rastlinjem. To je znamenje stanovanjske kulture ali kultiviranega stanovanjskega prostora.

Skoraj ni mogoče najti slovenskega stanovanja v tujini, kjer ne bi bilo tudi zelenja in rož. Žene so ponosne na svojo posest v lončkih in okenskih rastlinjakih. Nemalokrat pa se najde posebna naklonjenost do rož tudi med možmi. Morda manj pogosto, zato pa tam, kjer je, toliko bolj zavzeto. Vsak narod ima tudi nekaj svojkega glede načina gojenja rastlin. So rože, grmi ali drevesa, ki še posebej povezujejo z narodno zavestjo in so v teku zgodovine postali njeni simboli. Ta simbolika rastlin ima še posebno poudarjen pomen med izseljenci in zdomci. Med Slovenci na tujem je najti mnoga znamenja ohranjanja kulturne zavesti gojenja vrtnih in stanovanjskih rastlin, ki izpovedujejo sama po sebi tradicijo, prineseno iz domačega kraja. Seveda se vsak ljubitelj rastlin izobražuje in prilagaja možnostim okolja, kjer živi.

Posebno znamenje ljubezni do rož se začuti, ko obiskovalca ljudje sami opozorijo na rože, ki jih gojijo. S ponosom so navezani na tovrst-

no „opremo“ svojega stanovanja. Pogosto je znamenje osebnega veselja nad rožami in posebej globokega odnosa do zelenega okrasja v stanovanju navidezno opravičevanje, češ, letos niso najbolje uspele te in te rože, čemur seveda sledi, da se je pa katera druga vrsta prav razkošnila po sobi ali na balkonu. To je treba potem seveda tudi pogledati.

Posebno razpoloženje in kar nekako slovesno vzdušje se začuti v stanovanju, kjer opozori gospodinja na rože, ki pomenijo še posebej vez z domom in domovino. Kako s poudarkom pove, da je ta roža na oknu del domačega kraja. Korenino ali potaknjenec je dala mati z vrta pred hišo ali iz lončka na oknu, ko so zadnjič odhajali z dopusta. Ta roža je živa vez z domačimi in domačim krajem. Je znamenje in simbol vezi s sorodniki in prijatelji. Z okenske police v stanovanju sredi mesta, tisoč kilometrov oddaljenega od domovine in domače hiše, visi slovenski nagelj, in kakšno veselje je, ko se

razbohota v sto in tisoč cvetov. Ponos je slovenski gospodinji, ki se rada pohvali z njim. Mož se pa prijetno muza s strani. Čeprav na zunaj ne pokaže, mora vendar sam sebi priznati, da mu je prav tako prijetno ob njem.

Če ima slovenska izseljenska družina vrt, je v njem prav gotovo tudi rožna greda. Največ vrtov je seveda koristno uporabljenih za zelenjavo na domači mizi. Marsikateri družini ni treba kupiti skoraj ničesar, kar gospodinja potrebuje pri kuhanju vsak dan. Veliko vrtničkarjev pa ima vrtove obenem za sproščeni užitek na prostem in za kraj srečanja s prijatelji, rojaki in za obhajanje veselih dogodkov. In seveda za raženj in vse tisto, kar spada nanj. Zato je vrt temu primerno urejen. Izbrano in gojeno zelenje in cvetje ga krasi.

Prijetno je posedeti pri ljudeh med zelenjem v vrtu, kjer se že od daleč in na vsaki gredici posebej vidi, da so njih gospodarji tesno povezani z naravo.

ivan cankar

martin kačur

življenjepis idealista

DOSEDANJA VSEBINA:

Učitelj Martin Kačur je prestavljen v Zapolje. Mlad je in poln načrtov za poučevanje naroda. Zaljubi se v lahkoživo Sitarjevo Minko v Bistri, ki ga pa dejansko vleče za nos. V vasi sklene ustanoviti bralno društvo. V gostilni se zato zberejo kmetje in delavci. Njegov govor razvname prepri in pretep. Za kazen je prestavljen v Blatni dol.

Blatni dol je umazana in zaostala vas. Kačur se naseli v šoli: ta je zane-marjena in zapuščena. Pogovori se z župnikom, ki je posebnež in pravi kmet. V krčmi na kraju vasi spozna krčmarjevo rejenko Tončko, ki ga brž zaprede v svoje mreže. Kačur se z njo poroči, takoj pa spozna, da se je s tem dejansko ubil.

Deset let preživi Kačur v Blatnem dolu. Nič več ne goji v sebi mladostnih načrtov, da bi ljudi izobraževal. Polagoma otopi, začne pijančevati in počasi propada. Prepira se z ženo in zaman prosi za premestitev.

Potem se mu sreča nasmehne. Prestavljen je v večjo dolinsko vas Laze. Tja se preseli z ženo in tremi otroki. Spet je poln upanja na lepše življenje, a pri ženi ne najde razumevanja in zato vsak dan bolj pada, se predaja pijači in malodušju. Njegova duša trpi, žena postaja nezvesta in izgubi . . .

V dvorani se je oglasila godba in pari so vstajali; vstala je tudi njegova žena, videl jo je iznad rame, dasi ni okrenil obraza.

„Kaj ne greš plesat?“ se je smehljal Ferjan.

Kačur mu je gledal v obraz z izbuljenimi očmi.

„Tvoja žena pleše!“

Kačur je molčal in pil.

„Ti cunja! O ti cunja!“ se je nakremžil Ferjan in je pljunil.

„Kdo je cunja?“ je vprašal Kačur s tihim, hripavim glasom.

„Ti! Ti!“ je vzkliknil Ferjan in se je smejal prezirno.

Kačur si je točil počasi, toda roka se mu je tako tresla, da se je izlivalo vino mimo kozarca. Okrenil se je k Ferjanu, oddahnil se je težko in je spregovoril z mirnim glasom:

„Ti Ferjan, ti si klečepazec! Ti si cunja!“

„Kaj ne veš, s kom govoriš?“ je planil Ferjan.

„S klečepazcem! S klečepazcem! Poznam še vse tiste besede . . . Obrni naju narobe, sebe in mene — in kaj se bo zgodilo? Za klaftro bom višji od tebe, kaj za klaftro, za sto klafter! Ti si danes steber — o siromašni steber! Kdo pa ti je dal kamen, da stojiš na njem, če ne jaz s svojim trpljenjem? Ti si bil cunja in klečepazec in pijanec, ko sem jaz dolbel v kravem potu tisti kamen, ki si se zdaj tako moško postavil nanj! — Kaj si rekel — kaj ne sme biti človek dandanašnji?“

Jerin je gledal na Kačurja s svetlimi očmi in odgovoril:

„Socialist!“

„Prav! Bog vedi, kaj je to, ampak tebi na kljub, Ferjan, sem socialist! Kar si ti danes, sem bil pred petnajstimi leti! Zakaj? Ker nisem smel biti, ker je bilo trpljenje potreba . . . Kar sem jaz gnojil s svojo krvjo, si ti požel! . . . Ta!“

Ferjan je prebledel in si je grizel ustnice.

Valček je umolknil v dvorani.

„Ali vidiš svojo ženo?“ je vprašal Ferjan z zlobnim, spačenim nasmehom.

„Kaj te briga moja žena!“ je odgovoril Kačur izza zob in se ni ozrl.

„Tudi jaz sem že plesal z njo.“
Kačur je strmel nanj z osteklelimi očmi.

„Tudi jaz sem jo že poljubil . . . na večer tvoje poroke!“

Kačur se je vzdignil omahaje, zgrabil je kozarec in ga zalučal Ferjanu v obraz.

Roke so se ga oklenile, nekdo mu je ogrnil suknjo, nekdo drugi mu je posadil klobuk na glavo in stal je na ulicah.

Jerin ga je držal trdo za roko.

„Spremem vas do doma . . . Prav ste imeli . . . Ferjan je bil pijan . . .“

Kačur se je iztrgal.

„Stran! Ne maram nikogar! Stran!“

Jerin je postal v veži in gledal za Kačurjem, ki je hitel po ulicah ter izginil v temo . . .

Počasi in zamišljen se je vrnil Jerin po stopnicah; šel je mimo dvorane in je pogledal vanjo; tam je plesala Tončka s Ferjanom, ki je govoril zelo na glas, opotekel se včasih in se zasmel . . .

III

Ferjan in Kačur sta sedela v konferenčni sobi. Kačur je sedel sključen, opiral je roke ob kolena, star in prsten je bil njegov obraz, njegove zakrjavljene oči so gledale topo.

Ferjan, že precej debelušen, nekoliko osivel, je bil očitno v zadregi; mečkal je v roki papir in je gledal na mizo.

„Tovariša sva bila nekoč!“ je izpregovoril in se je ozrl hipno in po strani na Kačurja. „Tovariša in prijatelj! Boga mi, resno se nikoli nisem pregrešil proti temu prijateljstvu, in če je prišla vmes kakšna neumnost, sva jo poravnala, kakor se spodobi . . . Ampak glejte, gospod Kačur —“

Njune oči so se srečale in noben jih ni povsilel.

**„za Boga,
Kačur . . .“**

**„povejte,
če je res!“**

„— tako se mora sčasoma nehati prijateljstvo! . . . Še pred par leti sem vas gledal tako, kakor sem vas videl nekoč, pred zelo davnim časom, ko ste stali više nad nami vsemi . . . ko smo še upali, da boste nekdaj . . . no, minilo je! . . . O vsem tem ni zdaj nobene govori-ce več . . . ne vprašam vas, v katerem političnem taboru stojite, to je vaša stvar in skrb . . . zdaj vam nisem več drugega . . . kakor nadučitej . . .“

„Kaj bo povedal?“ si je mislil Kačur. „Vem, kaj bo povedal!“

„Te besede sem rekel zategadel, da ne boste več pričakovali od mene . . . kakšnih posebnih ugodnosti. Poslednja ugodnost je ta, da vam svetujem sam, namesto da bi vas naznanjal, kakor bi bilo potreba . . . Ali veste, kaj mislim?“

„Vem!“ se je smehljaj Kačur topo.

„Za Boga, Kačur, kaj res ni zate nobene pomoči več? . . . Zabavljaj proti nam, norčuj se iz čitalnice, iz pevskega društva, bodi navsezadnje socialist ali anarhist ali kar ti drago . . . samo vedi se kakor krščanski človek! . . . Kaj je treba teh škandalov v šoli? To se vse izve . . . pisali bodo kmalu! Pride kmet z gorjačo, ker si mu natepel otroka . . . ti, ki si bil nekdaj evangelist . . . ne zameri! . . . Seveda, če si zmerom pijan! Pij, prosim te, ponoči, ko te nobeden ne vidi, in se strezni do jutra! Kaj moraš biti podnevi? Ves dan? . . . Saj te je lahko sram pred . . .“

Ferjan se je ugriznil v ustnice in stopil korak nazaj.

„Sami veste, kaj sem vam hotel povedati. Ravnajte se, prosim!“ je izpregovoril s hladnejšim glasom in mu je ponudil roko.

„Že prav! Že prav!“ je kimal Kačur in mu segel v roko in je šel.

„Eno je posebno spomina vredno!“ je premišljeval Kačur. „Poprej so me zmerom izpraševali, kaj počnem doma, kaj jem, kaj pijem, s kom se razgovarjam, kakšne politične misli da imam, če hodim v cerkev in k spovedi, kakšno je sploh moje življenje in nehanje — in glej, nenadoma pride človek, ki me vpraša, kaj počnem v šoli! Premislilo — šola! Nekoč se mi je

zdelo, da je vredna uvaževanja . . . mislil sem, da je lep in svet poklic . . . kdaj je bilo to? . . . No, Bog s preteklostjo! . . . In zdaj kar nenadoma, kakor da bi se opolnoči duh vzdignil iz groba . . . kaj je šlo? Glej, paglavci imajo dušo . . . ! Imenitno je to vprašanje in zelo tehtno, zato ga je treba premisliti!“

Stopil je v krčmo, sedel je v najtemnejši kot in si je privihal visoko ovratnik zimske suknje.

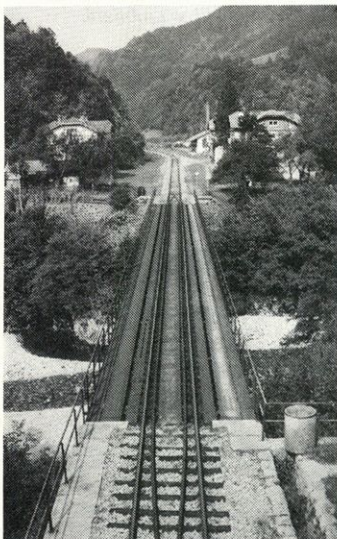
„Le sem z žganjem! Ferjan pravi, da nikar! Nalašč!“

Težke in lene so bile njegove misli; vlačile so se kakor megle preko ravnih, tako nejasne, brezoblične.

„Glej ga, kako se je bil razšopiril nad menoj! Kdo? . . . Kaj mi more? Kaj se me more dotakniti? Poizkusi naj!“

Pil je; zavijal se je še globlje v suknjo, v ovratnik. Mrzel zimski veter je vzdigal na ulicah zrahljani sneg in ga je zagnal v izbo, kadar so se odprle duri. Zadnji šolski dan je bil pred božičem; od jutra že je ležal siv somrak nad vasjo, mračilo se je zgodaj popoldne, sneg je na-

Železnica pelje
tudi skozi Baško grapo.

letaval, droban in mrzel, zmerom gosteje iz nizkega neba in se je vzdigal v oblakih z ulic in streh, kadar je bušil veter.

Kmalu je pozabil Kačur na Ferjana in začutil v srcu znova in z večjo silo tisto tiho grozo, ki se ga je oklepala ob poslednjem času kakor z železnimi rokami. Izpil je hitro, zapel si je suknjo in je hitel domov.

„Kaj ste mi prinesli ata?“

Kačur je privlekel iz suknje rožičev, fig in bonbonov.

„Na, Lojze! Nastavi roke!“

Lojze je trudoma vzdignil glavo, nastavljal je roke v perišče in se je zasmejal kakor nekoč, tiho, sunkoma; nato je bil spet resen njegov bolni, zgodaj ostareli obraz. Deset let mu je bilo, njegovo telo pa je bilo drobno in slabotno, kakor telo petletnega otroka, in se je izgubilo pod odejo; čelo je bilo še bolj izbočeno; viselo je ogromno nad drobnim, splahnelim obrazom, nad globokimi, svetlimi očmi.

Položil je darila na odejo in ni pokusil ne rožičev ne fig ne bonbonov.

„Ata!“

Kačur se je sklonil nizko k njemu.

„Ata, prav do ust . . . da ne bodo slišali mama!“

Kačur se je sklonil do njegovih ust in je čutil v lice vročo sapo.

„Ata!“ je šepetal Lojze težko sopeč. „Povejte, če je res! Ali bom res moral umreti?“

Kačurja je izpreletel mraz po vsem telesu in mu je segel do srca.

Zavil je Lojzeta v odejo, vzel ga je v naročje in ga je pritiskal k sebi.

„Kdo je tako rekel, Lojze?“

„Mama so rekli!“ je šepetal otrok in ga je objel z rokami okoli vratu. „Ali bom res umrl, ata?“

„Ne boš umrl! Jaz ne pustim!“

Ni tolažil samo otroka — upiral se je sam tisti mrzli grozi, ki mu je

oklepala srce, kadar je pogledal na sinovo drobno, zgrbljeno, splahnelo telesce, na njegov sivi, ostareli obraz in je srečal plahi, mrtvi pogled njegovih motnih oči.

Hodil je z njim po izbi in ga zibal v naročju.

„Zakaj pa misliš na take hude besede, Lojze? Ne poslušaj jih, in če si jih slišal, pozabi nanje! Kako bi mogel umreti, Lojze, ko te imam rad? Zdaj bo že kmalu božič, pa ti bom napravil jaslice, sam jih bom napravil, lepe jaslice!“

„Samo zame?“

„Samo zate, Lojze! Tja ti jih bom postavil, v kot, k postelji! In ti boš dajal nanje rozine iz potice, da jih bodo ponoči pastirji nosili Jezusu!“

„Tudi lani sem jih dajal, pa jih je pojedel Tone, ko sem spal!“

„Letos jih ne bo; jaz bom sedel ob postelji vso noč in bom gledal, da se ne bo kaj zgodilo! In če se boš zbudil in ne boš mogel zaspati, se bova pogovarjala . . .“

„Tudi o mestu se bova pogovarjala, ata . . . tudi jaz bi šel rad v mesto, kakor Tone . . .“

Njegove oči so gledale svetlo, globoko, kakor v neznano čudo, v daljno lepoto, ki ni dana vsakomur, da jo ugleda.

„Tudi ti pojdeš v mesto, Lojze, in boš velik gospod . . . in ti me boš imel rad, kadar boš gosposki, ne boš se me ogibal, ne boš tako jezno gledal name kakor Tone . . .“

„Zmerom vas bom imel rad, ata!“

Položil ga je na posteljo, spravil mu je roke pod odejo in ga je odel do vratu.

„Zdaj zaspi, Lojze! Nič ne misli hudih misli, nič ne sanjaj! Zbudil se boš zjutraj in boš zdrav in se bova igrala kakor prej!“

Lojze ga je pogledal s prestrašenimi očmi.

„Kaj greste stran, ata? Ne hodite stran . . . ne nocoj!“

Čuden strah je bil v njegovem stokajočem glasu; izvil je roke izpod odeje in jih je iztegnil proti očetu.

„Nikamor ne pojdem, Lojze; zmerom bom blizu tebe in te bom slišal . . . Ti pa spi; lepo spravi roke pod odejo, da te ne bo zeblo, zatisni oči in misli na božič in na veliko noč in boš zaspal!“

Lojze je zatisnil oči na pol in je gledal na očeta izza košatih trepalnic . . .

Kačur je stopil v drugo izbo, in je zaprl natihoma duri.

„ne hodite stran, ata!“

„Kdo je bil tukaj?“ je vprašal šepetaje.

„Kdo da bi bil? Nikogar ni bilo?“ je odgovorila žena z rezkim, osornim glasom.

„Ne tako na glas! Otrok bo zaspal! — Jaz pa sem slišal, da so se bile odprle duri in da je stopil nekdo v izbo in da si govorila z njim in da je šel . . . Kdo je bil? Moški koraki so bili . . .“

Z neizmernim zaničevanjem, s studom v nasmehu mu je pogledala v obraz in je oponašala njegov šepetajoči glas.

„Res? Moški koraki da so bili? Glej! Kako si uganil! Čudno, da še poznaš moške korake!“

„Kdo je bil?“

„Kaj zdaj že noben več ne sme v hišo? Pusti me na miru!“

Globoko sovraštvo je pogledalo iz njenih oči; srečalo se je z njegovim sovraštvom, lica so jima bledele — žival se je ozrla v žival . . . En sam hip je bil, omahnila sta obadva.

Kačur se je vrnil v izbo k sinu. Luč je bila privita in je svetila zapspano. Stopil je k postelji in se je sklonil. Lojze je dihal težko, tiho, v dolgih presledkih; izza pol zatisnjenih trepalnic so gledale bele oči; čelo je bilo potno in tudi na rokah je bil mrzel pot.

„Zaspal je!“

Po prstih je šel po izbi, odvil je luč še niže, postavil je stol poleg postelje in je sedel.

„Saj to ne more biti! Tako neusmiljen ni Bog, da bi mi vzel še to!“

V polmraku je videl pod sabo drobni, sivi, prezgodaj ostareli obraz in zdelo se mu je, da je zapisana tam povest njegovega življenja in tega življenja topo, ostudno trpljenje . . .

V čudni tišini, v polmraku, v zadehlem vzduhu so vztrajali v njegovem nemirnem, v grozi vzdramljenem srcu spomini jasneje in razločneje nego kdaj poprej; videl

Moderno opremljen kabinet v škofijski gimnaziji v Ljubljani.

se je v ogledalu in se je sam prestrašil . . .

Šel je nekoč mlad fant, napotil se je v svet z lahkim korakom in njegovo srce je bilo polno upanja. Pa ni bilo samo upanja polno; neizmerna ljubezen, vseobsežna, je bila v njem. Šel je in je ponudil od svojega bogastva, od svoje ljubezni ljudem. „Glejte, razbojnika, ponuja nam ljubezen — kamenjajte ga!“ Zgrnili so se okoli njega in so metali nanj kamenje in blato, dokler se ni zgrudil . . . In ko je vstal, je šel dalje, čez hribe in je ponudil ljudem od svojega bogastva, od svoje ljubezni.

„Glejte, razbojnika, ponuja nam ljubezen — kamenjajte ga!“ Zgrnili so se okoli njega in so metali nanj kamenje in blato, dokler se ni zgrudil . . . Takrat pa se je zgodilo čudo: pest blata je padla v njegovo srce in blato se je razlivalo zmerom višje in je zalilo srce do vrha. Težko je bilo, tako da njegovi koraki niso bili več tako prožni in lahki kakor poprej; hrbet mu je klonil, glava se mu je povesila. In zgodilo se je drugo čudo: od tistega trenutka, ko je bilo padlo blato v njegovo srce, ni več hrepenel ne v višavo ne v daljavo; ljubil je močvirje, temo vlažnega gozda, mračne zaseke, gluhe in pozabljene, skrite med hribi. In zgodilo se je tretje čudo; ljudje, ki so ga kamenjali nekoč, so stali zdaj kraj gozda, v gorkejšem soncu, ob močvirju, na trdnjejši zemlji, nad zaseko, višje v klancu, in so kazali nanj: „Glejte ga, ki nima ljubezni v srcu!“ In ko je zaslišal njih smeh, se mu je storilo hudo, in —

Kačur se je stresel; velika je bila njegova bridkost.

Sedla mu je v srce plaha misel, medla, trepetajoča — kakor kresnica v mraku.

„Kaj ni več mogoče . . . ?“

„Ata!“ je zašepetalo iz postelje.

**„bele oči
so strmele
vanj“**

Prvi dan pouka v škofijski gimnaziji.

Kačur se je zdrznil; ugledal je dvoje velikih, motnih, čisto belih oči. Hitel je k mizi, privil je luč in se vrnil k postelji.

„Kaj bi rad, Lojze?“ se je sklonil sinu prav do usten.

Ustnice so se zganile, bele oči so strmele vanj.

Kačurja je spreletel mraz, prijel je otroka za rame in mu je vzdignil glavo.

„Kaj bi rad, Lojze? Le besedo reci!“

Glava je omahnila; tanke, koščene roke so ležale na odeji.

„Saj ni res!“ je zaklical Kačur v grozi. „Saj ne smeš umreti, Lojze!“

Vzdignil ga je iz postelje in ga je stisnil v naročje. Lica so bila še topla, čelo je bilo še potno in zelo gladko.

„Poglej me, Lojze!“ je prosil Kačur in noge so se mu tresle. „Samo pogledaj me, čeprav nič ne rečeš!“

Tanke roke so visele mrtve ob životu, ustnice se niso ganile.

Kačur je odprl duri ter jih odpahnil z nogo na stežaj.

„Žena! Poglej!“ je zaklical s hripavim, spremenjenim glasom.

Stopila je bliže; njen obraz je ostal hladen in miren.

„Kaj bi kričal? Mrtev je! Deni ga na posteljo!“

„Mrtev!“ je zakričal Kačur, tiščal je drobno truplo k prsim in je strmel z osteklenimi očmi . . .

Vso noč je sedel ob lepo postlani postelji, kjer je ležal sin ves bel in miren; vso noč in ves drugi dan.

Odtgrgal se mu je bil del srca, del življenja je utonil v noč . . . tisti del, ki mu je bil najbližji in ki je bil vsa njegova dediščina iz preteklosti, ves njegov delež, namenjen mu od skope usode: spomin na greh in na ponižanje . . . Ko je gledal tisti beli, drobni, mirni obraz na postelji, tiste tanke, krempljem podobne, sklenjene roke, je slutil z grozo, koliko mu je umrlo, in z grozo je slutil, zakaj se je oklepal s toliko ljubeznijo tega bolnega telesca, ki je živel v mraku . . . živa, počasi umirajoča, brezglasna, brez upora trpeča senca iz Blatnega dola . . . spomin na greh in na ponižanje . . .

Sedel je ob postelji in je pogledal teman in zlovoljen, če je kdo odprl duri v njegov hram.

„Kam? Kam zdaj?“ je premišljeval v globoki bojazni kakor otrok, ki je bil zgrešil mater in stoji na neznani cesti, pred neznanimi ljudmi . . .

bo še

iz življenja naših far po Evropi

anglija

V poletju je katoliški slovenski dom v Londonu daleč premajhen, da bi mogel sprejeti pod svojo streho številne študente angleščine in popotnike iz Slovenije, ki iščejo stanovanja ali samo prenočišča v julijskih in avgustovskih počitniških dneh. Kdor se najavi vsaj kak mesec prej, je sprejet, veliki večini pa moremo v teh dneh le posredovati

Ob osemdesetletnici Janka Sajeta.

naslove raznih mladinskih domov (Youth Hostels) ali kakih drugih poceni prenočišč — v glavnem s pogradi, kjer se lahko vsaj za silo odpočijejo od naporenega potovanja ali utrudljivega ogledovanja londonskih znamenitosti.

Tudi nekaj naših duhovnikov in bogoslovcev se je v teh poletnih mesecih mudilo v Angliji, predvsem v Londonu. Nekaj jih je stanovalo v naši misiji, nekaj drugod. Tako sta bila v mesecu juliju v našem domu na enomesečnem intenzivnem tečaju angleškega jezika duhovnika Božo Rustja, časnikar Ognjišča, in Primož Krečič, ki nadaljuje svoj postdiplomski študij v Rimu. Poleg teh so bili v slovenskem domu v mesecu avgustu še duhovniki: Tone Jamnik, tajnik nadškofa Šuštarja; Jože Plut, vikar v ljubljanski stolnici, ter študenta Miki in Dani, in nenazadnje msgr. Ivan Jurkovič, slovenski vatičanski diplomat iz nunciature v Moskvi, ter dr. Drago Ocvirk (profesor na teološki fakulteti v Ljubljani) na svoji poti na mednarodno teološko konferenco v Indiji. Dr. Ocvirk je skoraj dva meseca nadomeščal župnika na eni od številnih londonskih katoliških župnij. Prav tako je v teh počitniških mesecih v Londonu nadomeščal v župniji St. John's Wood prof. dr. Jože Urbanič. V Londonu sta preživljala svoje študijske počitnice še bogoslovca Franci Alič, diakon, in Slavko Judež. Janez Foršnerič pa je prišel k nam za dober teden iz Pariza. Vsi ti duhovniki in bogoslovci, če že niso stanovali pri nas, so v času svojega bivanja v Londonu bili naši dragi gostje. Ves čas so bili povezani s slovenskim londonskim župnikom g. Cikanekom in s slovensko skupnostjo v Londonu.

Misijonski dan v Bedfordu

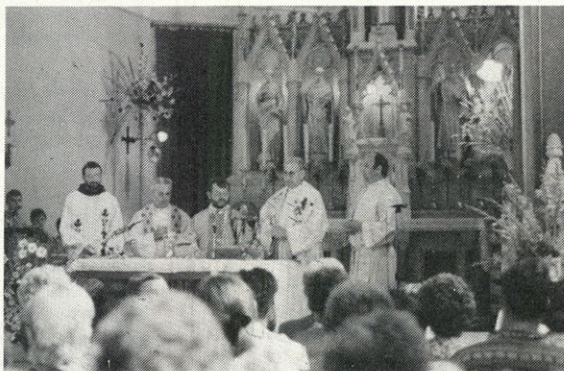
sobota, dne 30. oktobra 1993,
ob 4. uri popoldne

Vsem Slovincem v Veliki Britaniji, posebno ljubiteljem misijonov in slovenskih misijonarjev, sporočamo, da bo letošnji misijonski dan v Bedfordu v soboto, dne 30. oktobra. Pričeli ga bomo s sveto mašo v cerkvi Holy Cross Church na Goldington Road ob 4. uri popoldne. Po maši bo sledila v župnijski dvorani že običajna misijonska tombola s srečolovom.

Lepo vabljeni!

Že nekoliko pozno, vendar z nezmanjšano ljubeznijo naše skupnosti do dragih jubilarantov sporočamo, da je meseca aprila obhajala svojo 60-letnico *Ivanka Krajškova* iz Derby-ja. Ivanka je bila rojena dne 16. aprila 1933 na Vrhu pri Šentrupertu na Dolenjskem kot najmlajša hčerka številne Cugljeve, po domače Černetove družine, ki je zaradi svojega globokega krščanskega prepričanja morala veliko pretrpeti tako med vojno kot tudi po njej. Ivankina brata, Franci in Ludvik, sta po vojni brez sledu izginila v Teharjah. V Anglijo je prišla leta 1959. Za njo pa še sestra Pepca leta 1962. Poročili sta se tukaj z domačima fantoma

Srebrna maša župnika Cikaneka 4. julija 1993 v cerkvi rojstne župnije v Prečni pri Novem mestu.

Sreča našega župnika je v družbi najmlajših.

— Pepca z Izidorjem Brarcjem, Ivanka pa s Tonetom Krajškom iz slavne šent-ruperške fare. Obe sta si ustanovili lepi krščanski družini. Ivanka je mati dveh ljubeznivih hčera Mary in Rozi ter že stara mama vnučku Dominiku. Poleg svoje družine pa je Ivanki tudi v veliko veselje slovenska skupnost v Derby-ju in okolici, ki se zbira k slovenski maši v Ivankini župnijski cerkvi. Že kot dekle je pela pri šent-ruperškem cerkvenem pevskem zboru in v Derby-ju si ne moremo zamišljati petja pri slovenski maši brez naše Ivanke Krajškove, kakor tudi ne slovenske maše, če ne bi Ivanka in njene prijateljice povezovala rojakov v tem kraju in okolici ter jih pristrčno vabile v cerkev in jim po sveti maši s tako domačo gostoljubnostjo postregle z jedjo in pijačo v župnijski dvorani.

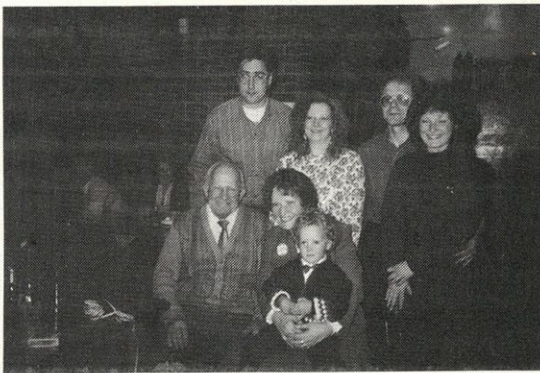
Vsa slovenska skupnost v Angliji in prav tako slovenska katoliška misija v Londonu kliče Ivanki na mnoga srečna in zdrava leta v krogu njenih domačih ter zanjo prosi Božjega blagoslova.

Drugi ljubljani jubilarnt naše skupnosti v Angliji je *Janko Saje* iz Stockingforda (Nuneaton) pri Coventry-ju, ki je dne 18. junija obhajal svojo osemdesetletnico življenja. Janko je prišel na svet leta 1913 v znani Sajeťovi družini v Žabjeku pri Veliki loki v župniji Šent-lovrenc na Dolenjskem, ki je dala slovenskemu narodu pet sinov in hčerko. Vrtinec vojne in revolucije je brez izjeme zajel tudi Sajeťove, ki pa se niso hoteli družiti z vrtoglaviimi „revolucijonariji“, ampak so vedeli, kje je njihova

stran. Jankov brat Jože je bil že tako na strani plave garde. Njemu je sledil tudi Janko. Po vojni se je skupaj s tisočimi drugih umaknil v Italijo in že leta 1947 je prispel v Anglijo ter dobil zaposlitev v Coventry-ju. Ob Jankovem „začasnem“ umiku iz domovine leta 1945 je njegova žena Vida z dvoletnim sinom Janezom ostala doma. Šele po devetih letih je Janku, s posredovanjem angleških oblasti, uspela ponovna združitev z ženo in sinom. V Angliji so se Sajeťovima rodili še trije sinovi: Lojzek, David in Andrej, ki so danes že vsak ob svojem kruhu.

Naj omenimo še to, da je Janko Saje s svojo družino skozi dolgih 15 let (od ustanovitve naprej) tiskal in razpošiljal časopis slovenskih izseljencev v Veliki Britaniji „Klic Triglava“, ki je najprej izhajal kot štirinajstdnevnik, kasneje pa kot mesečnik. Časopis so Sajeťovi tiskali in pošiljali na več kot 350 naslovov Slovencev v Angliji in drugod po svetu. Delo Sajeťove družine za tisk in razpošiljanje Klica Triglava je bilo brezplačno, iz čistega idealizma, ki je izhajal iz njihove narodne zavednosti. Še danes si težko zamišljamo obstoj slovenske skupnosti in njenega povezovanja pri slovenski maši v Chapel End brez Janka Sajeta, ki je že dolgoletni član župnijskega pastoralnega sveta slovenske katoliške misije na področju Nuneatona in Coventry-ja. Zavzetost za Slovence se pa pri Sajeťovih poleg drugega kaže v neizčrpi ljubeznivosti in domači gostoljubnosti tako Janka kot njegove žene Vide in sinov. Sajeťova hiša v Stockingfordu je gostoljubni dom vseh slovenskih rojakov iz okolice Coventry-ja in Birminghama.

Ko Slovenci v Veliki Britaniji s katoli-

Ivanka Krajšek ob svoji 60-letnici v krogu svojih domačih: moža Toneta, hčera, zetov in vnučka.

ško misijo v Londonu kličemo Janku na mnoga zdrava leta, se zavedamo, koliko smo Janku in njegovi družini dolžni za vse požrtvovalno delo v korist slovenske skupnosti. Zato prosimo dobrega Boga, naj povrne vsem Sajeťovim s svojim blagoslovom. Bog Te živi, dragi naš Janko!

Tretji in kar dvojni jubilarnt naše slovenske skupnosti v Veliki Britaniji je pa naš župnik gospod *Stane Cikanek*, ki je 6. maja obhajal svojo petdesetletnico življenja, srečanje z očakom Abrahamom, in 29. junija petindvajsetletnico svojega mašniškega posvečenja. Jubilej srebrne maše je ob navzočnosti številnih sorodnikov in prijateljev iz različnih koncev sveta, od Anglije, Avstralije in Brazilije do skoraj vseh predelov Slovenije, obhajal v svoji rojstni župniji Prečna pri Novem mestu, v nedeljo 4. julija. Prečenski župnik g. Jože Matè nam je dejal, da se je k Stankovi srebrni maši zgrnilo toliko faranov, kolikor jih ni bilo v Prečni niti na zadnji novi maši. Nekateri so s svojo udeležbo hoteli pokazati solidarnost s svojim rojakom duhovnikom, ki je bil doma v času komunističnega režima preganjan zaradi svojega prepričanja v zmotnost obstoječe ideologije boljševikov in na njej zgrajenega krivičnega sistema. Prav ta njegova oporečnost takratnim oblastnikom je bila vzrok, da se Stanko zadnjih dvajset let, vse do prvih svobodnih volitev, ni vračal v domovino, ker je zanj pomenila ječo svobodno mislečih ljudi, komuni-

stične dežele po svetu pa so bile zanj ječe narodov.

Življenjska pot našega župnika je bila težka, a polna bogatih izkušenj in doživetij. Iz njegove srebrnomašne spominske podobice lahko vsaj medlo zaznamo njegovo prehojeno duhovniško pot, ki ga je vodila od misijonov na Madagaskarju preko Brazilije pa do pastoralnega dela za Slovence in Portugalce na Švedskem in sedaj, že šest let, župnikovanja med rojaki v Veliki Britaniji. Poleg pastoralnega dela za rojake ima še na skrbi katoliški slovenski dom v Londonu. Vzdrževanje letga je povezano z velikim bremenom in skrbjo. Njegova dodatna služba rednega sodelavca verskega programa pri slovenskih oddajah BBC-London mu prinaša veliko zadovoljstva, ker ga rojaki radi poslušajo, njemu pa navrže nekaj honorarja, ki ga tako rabi pri vzdrževanju doma slovenske katoliške misije v Londonu. Zaradi znanja jezikov, ki jih govori kar lepo število, vabijo našega župnika na pomoč pri pastoralnem delu tudi druge narodnostne skupine v Angliji, predvsem portugalska in brazilska, katerim rad nadomešča njihove dušne pastirje, kadar so zaradi bolezni ali drugačnih razlogov odsotni.

Pred kratkim je gospod Cikanek prejel, od gospoda prelata dr. Maksimilijana Jezernika, imenovanje za vicepostulatorja na področju Velike Britanije za Slomškov proces. Slovenci v Združenem kraljestvu mu za to imenovanje čestitamo.

Slovenska skupnost v Veliki Britaniji želi gospodu Cikaneku krepkega zdravja, da bo mogel še naprej tako uspešno in požrtvovalno voditi delo naše katoliške misije na tem britanskem otoku, in Božjega blagoslova v njegovem življenju in pri njegovem vodstvenem delu med katoliškimi Slovenci v Združenem kraljestvu.

* * *

Rojaki na severu Anglije, posebno iz okolice Rochdala, se gotovo še spominjajo *Vinka Fortune*, ki je s svojo družino več let živel v Rochdalu. Njegova žena s hčerkama Marijo in Jelko se je po dolgem bivanju v Veliki Britaniji že pred leti vrnila v domovino, v rodni Kranj. Pozneje se je, za materjo in sestrami, v domovino vrnil še sin Vinko.

Tudi oče Vinko se je želel pridružiti svojim. Takratne komunistične oblasti pa mu tega niso dovolile. Ne samo, da niso dovolili vrnitve živemu, temveč, ko je kasneje ob meji na Koroškem umrl, niso pustili vstopa niti mrtvemu, da bi bil pokopan v družinski grobnici ob svoji, tedaj že pokojni, ženi. Njegovi otroci so si dolgo prizadevali, da bi to dosegli. Šele sedaj, v svobodni Sloveniji, jim je to uspelo. Tako se je pokojnemu Vinku Fortuni, kakor tudi njegovim domačim, izpolnila vsaj njegova poslednja in vseh njegovih dolgoletna želja: „v zemlji domači da truplo leži“.

VABILO

Vse slovenske rojake iz okolice Manchestra, Bradforda in Leedsa vabimo k slovenski maši, ki bo v Rochdale, v kapeli sester palotink (Beechwood), v nedeljo, dne 24. oktobra, ob 3. uri popoldne.

Lepo vabljeni!

avstrija

LINZ

Po poletnih počitnicah smo se v nedeljo, 5. septembra, zopet zbrali pri nedeljski maši. Na žalost je pa bila cer-

kev v začetku septembra, kot že po navadi, bolj slabo obiskana, ker so ljudje še doma zaposleni z delom na polju.

Po maši smo se zbrali v našem centru in smo *praznovali god* in rojstni dan g. župnika Ludvika Počivavška. Ob veseljem razpoloženju in pesmi smo se župniku zahvalili za njegovo delo med nami. Hkrati se moramo še enkrat zahvaliti g. škofu v Mariboru, da nam ga je poslal. Sami vemo, da ni lahko opravljati tako napornega študija in voditi tako raztreseno župnijo v tujini. Želimo mu vsega dobrega v življenju in da bi čimdalje ostal zdrav in srečen med nami. Vse, kar smo pojedli in popili, je poravnal godovnjak. Lepa hvala!

Tudi letos smo imeli dva *prvoobhajanca*; to sta Wolfgang Leeb in Andrejas Duhanič. Četudi je število majhno, smo vseeno srečni, da imamo vsaj majhen naraščaj. Petje med mašo in pridiga sta bila namenjena prvoobhajancema.

10. oktobra, ob 10. uri, bo v linški stolnici pel mariborski stolni zbor. Maševal bo linški škof Maksimilijan Aichern. Lepo vabljeni!

Petje adventnih in božičnih pesmi bo letos v farni cerkvi v Kleinnünchenu ob 7. uri zvečer. Peli bodo v raznih jezikih. Tudi tja lepo vabljeni! Dan petja je v četrtek, 16. 12. 1993.

DUNAJ

Ko smo se nazadnje oglasili v Naši luči, smo smeli z velikim veseljem zapi-

Prvoobhajanci z g. župnikom L. Počivavškom, s starši in ožjimi sorodniki.

Ob koncu maše so se želeli birmanci in njihovi botri slikati z gospodom škofom dr. Smejcem.

Del vernega občestva med birmansko sv. mašo.

sati o poteku slovesnosti zlate maše slovenskega duhovnika, patra Ivana Tomažiča. Mesec in pol po tej zlati maši smo doživeli v naši skupnosti še eno lepo slovesnost.

Od jeseni 1992 se je deset kandidatov za birmo vestno, zavzeto pripravljalo na prejem tega zakramenta. Ni bilo lahko zanje, saj so vsi zelo zaposleni s šolskim učenjem, pa še številne druge obveznosti imajo. Ne nazadnje so se mučili tudi z materinskim jezikom; marsikatera slovenska beseda jim je bila tuja, tako da je bilo treba veliko opisov in razlag. Vendar so mladeniči in mladenke vztrajali in se res zelo dobro pripravili.

Ker je večina teh otrok iz krajev, ki spadajo v mariborsko škofijo, smo prosili v Maribor za škofa. Prišel je pomožni škof dr. Jožef Smej. 5. junija zvečer je prišlo poleg birmancev, njih botrov in staršev precejšnje število drugih vernikov. Skupaj smo molili pred Najsvetejšim, prejeli blagoslov, nakar je imel gospod škof z birmanci „skušnjo“. To je bil zelo prijeten in zanimiv razgovor birmancev s škofom. Starejši ljudje so zatrjevali, da je bilo včasih čisto drugače. Škof da je bil zelo resen in strog in treba je bilo znati na pamet celi katekizem . . .

Nedelja, 6. junija, praznik Svete Trojice, je bila posebej praznična ne le za birmance, marveč za vse, ki so se udeležili slovesne sv. maše v naši cerkvi Srca Jezusovega. Ta dan so torej bir-

manci: Daniel Balazic, Sonja Bederjak, Tinka Čuden, brata Damijan in Tadej Furman, Martin Lesjak, sestre Neža in Tina Pirc, ter brata Štefan in Miha Rihar, v obilni meri prejeli darove Svetega Duha. Po maši so Dunajski fantje — moški pevski zbor — škofu na čast in vsem v veselje zapeli nekaj lepih slovenskih pesmi. Treba se je bilo tudi telesno okrepiti. Imeli smo skupno kosilo v neki večji restavraciji. Prostori v našem Pastoralnem centru so bili ob tej priliki zdaleč pretesni. Gospod škof je ostal med nami kar precej časa v nedeljsko popoldne, nato pa je želel obiskati starejšega slovenskega duhovnika, prof. dr. Sidoniusa (Zdenka) Lovšeta, ki že dobrih 25 let pastiruje 30 km iz Dunaja, v Wienerherberg-u.

Naša vsakoletna največja prireditev je praznik Srca Jezusovega, kateremu je posvečena cerkev, ki jo smemo Slovenci uporabljati že od 13. marca 1983. Letos smo to slovesnost združili s proslavo 10. obletnice. Ta slovesnost je bila v nedeljo, 20. junija. Dvojezični maši je predsedoval gospod Anton Perger, župnik iz Vojnika pri Celju, sošolec našega g. župnika Šteklja. Po maši je razveselilo naša srca ubrano muziciranje tamburašev iz našega Pastoralnega centra. Potem smo se še dolgo zadržali skupaj ob grilanju na dvorišču.

Zadnjo soboto v juniju smo se dunajski Slovenci napolnili na romanje v Maria Zell. Da je bil največji avtobus poln, smo vzeli s seboj „rektoračane“, to so nemško govoreči verniki, ki redno obiskujejo to cerkev, kjer se zbiramo Slovenci, in še nekaj pribežnikov (beri: beguncev) iz Bosne. Čeprav nam vre-

me ni bilo najbolj naklonjeno, je bilo razpoloženje izredno lepo. Ta romarski izlet smo seveda kronali z obiskom „heurigen“ in se zvečer dobre volje vrnili.

Kakor povsod drugod, sta tudi pri nas meseca julij in avgust „mrtva“. Sedaj so se pa že vsi vrnili in ponovno s člani župnijskega sveta načrtujemo, kako naj bi potekalo nadaljnje življenje v naši skupnosti na Dunaju. Vse rojake, živeče po Evropi in po širnem svetu, prav lepo pozdravljamo.

PREDARLSKA

Izlet na Južno Tirolsko. Že več kot 15 let je minilo, kar smo obiskali Južno Tirolsko, zato smo se odločili, da jo spet obiščemo. Ta del Tirolske je najlepši in najbolj bogat. Podnebje je za nekaj stopinj toplejše kot v ostalih predelih. Zato tu dobro uspeva sadje in grozdje. Južna Tirolska je znana še po zdravilnih vrelih. Zato jo obiskujejo poleg turistov še ljudje, ki iščejo zdravja. Dežela ima tudi dosti starih gradov in drugih znamenitost iz davne preteklosti. Dežela zadovolji vsakega, ki jo obišče, ker je tako bogata s kulturno-zgodovinskimi spomeniki.

Slovenci iz Vorarlberga smo se odpeljali na Južno Tirolsko na praznik Sv. Rešnjega telesa. Lep dan se nam je obetal, vendar že med potjo so se začeli zbirati prvi oblaki na nebu. To nam ni vzelo poguma. Da bi videli čimveč lepih krajev, smo jo ubrali čez Arlberg,

Izletniki v parku cvetja in okrasnih dreves.

ki leži na 1800 m nadmorsko višine. Prvi postanek je bil v Landecku, kjer nas je čakal zajtrk. Pot nas je dalje vodila proti pasu Reschen. Za nas je bila predvidena maša v Naudersu, v kraju tik pred italijansko mejo. Ker je bil ta dan praznik, so imeli po župnijah procesije. Promet je bil na več krajih zaustavljen. Tako se nam je vožnja zapoznala. V Naudersu je bila maša v bolniški kapeli. Tudi v tem kraju je bila čudovita procesija Sv. Rešnjega telesa, ki je trajala več kot 2 uri. V procesiji so šle narodne noše, strelci in različni zastopniki društev. Vse je bilo še po starih navadah, zato je pritegnilo toliko občudovalcev.

Po maši smo nadaljevali vožnjo do meje. Ker je bil dela prost dan, se jih je veliko odločilo za izlet v Italijo. Tako smo zaradi dolge kolone pred mejo prišli z zamudo do cilja. Po ovinkasti in precej strmi cesti smo se spuščali in lepo Južno Tirolsko. Na pobočjih bližnjih hribov smo občudovali mogočne kmečke hiše, po dolini pa so nas pozdravljali že prvi sadovnjaki. Lepo urejeni in namakani predeli obetajo bogat pridelek. Prav v dolini Merana pa se pridružijo sadovnjakom še vinogradi.

Dospeli smo v starodavno mesto Meran. Na enem izmed gričev je grad Tirol, po katerem je dobila vsa dežela ime. Kosilo nas je že čakalo v eni starih tirolskih gostišč. Po obedu smo jo mahkali v stari del mesta. Na obeh straneh reke so ulice urejene v sprehajali-

šča. Termalna zdravilišča in lepo urejeni parki so posejani po vsem mestu. Škoda, da je medtem rahlo deževalo. Ogledali smo si le del starega Merana in mogočno železniško postajo iz časa avstroogrske monarhije.

Pot domov nas je vodila po švicarski strani. Že pri prestopu meje smo opazili švicarsko natančnost in urejenost. Zadnji naš cilj je bil Flüela Pass, 2000 m nadmorske višine. Na obeh straneh ozke in vijugaste ceste so nas spremljale gore, pokrite s snegom. Po dobri uri gorske vožnje smo dospeli do planskega gostišča. Ko smo izstopili, smo občutili sveže in ostro gorsko podnebje. Ogled bližnjih vrhov in okrepičilo v gostišču je bilo slovo. Vožnja se je nadaljevala v dolino. Obšli smo mesto Davos, najbolj znan turistični kraj v Švici. Ob zatonu sonca so se za nami svetili vrhovi gora, v dolino pa se je že spuščal mrak. Skozi mesta Landquart, Sargans in deželo Liechtenstein smo srečno prispeli v Vorarlberg.

Izlet je bil za vse lepo doživetje. Obiskali smo deželo, ki je gotovo ena najlepših in najbogatejših cesarske Avstrije. Vredno bi si jo bilo ogledati v jesenskem času, ko je drevje polno sadja in vinska trta grozdja. Zato morda že sedaj vabilo, da v enem naslednjih let spet obiščemo Južno Tirolsko.

In končno, lepa hvala Planinskemu društvu za organizacijo in potek izleta!

**berite in širite
našo luč**

belgija

LIMBURG-LIÈGE

● XXXIV. Slovenski dan. — Vljudno vabimo na XXXIV. Slovenski dan, ki bo v soboto pred II. nedeljo v oktobru, t. j. 9. oktobra v Kulturnem Centru v Eisden.

Ob 17. uri Božja služba.

Sledil bo kulturni program in družabnost.

Sodelovali bodo Slomškov pevski zbor, Slovenska folklorna plesna skupina iz Nizozemske in priznani muzikantje iz Nemčije.

XXXIV. Slovenski dan priča o stabilnosti in resnosti „Slomškove“ poveza-ve, ki temelji na krščanskih vrednotah in že več desetletij na visoki kulturni ravni dviga in utrjuje slovensko narodno zavest.

Že vsa leta imamo težko poslanstvo, da z malo ljudi napolnimo veliko dvorano... Doslej se nam je to vedno tako posrečilo, da domačini v nas vidijo močno skupnost. Pri tem s hvaležnostjo mislimo na rajnega izseljenkega duhovnika g. Stanka Kavalarja, ki nas je dolga leta podpiral s tem, da je na Slovenske dneve prihajal iz Francije s svojimi ljudmi v posebnem avtobusu.

Razumeti moramo, da Slovenski dan ni stvar „Slomška“, temveč vseh Slovencev, ki jim je pri srcu ugled in napredek Slovenije in naše skupnosti v izseljenstvu. Razumevanje te problematike pa seveda zahteva od nas posameznikov neko stopnjo zrelosti in dobre volje.

Z Vašim sodelovanjem, z Vašo navzočnostjo bo tudi XXXIV. Slovenski dan v Belgiji tako potekel, da bomo vsi veseli, Slovenija pa ponosna.

Na veselo svidenje!

● *Slomškov piknik*, ki je vsako leto zadnjo nedeljo v avgustu, je lepo uspel. Vreme je bilo odlično. Tudi blagajnik, ki zbira denar za Slomškovo turnejo v Slovenijo po Vseh svetih, je zadovoljen. Hvala Korelčevim, ki nam nudijo lep prostor pod smrekami.

● *Naši rajni*: V Winterslagu je umrl

g. Glišo Marič, dalmatinski Srb, upokojeni rudar, star 82 let. G. Glišo je bil dober človek. Ko bi njega vprašali za nasvet, bi na Balkanu nikoli ne bilo bratomorne vojne. S Slovenci je bil vedno v dobrih odnosih in je vsa leta podpiral „Slomškovo“ dejavnost.

Ohranimo ga v lepem spominu.

V Milanu je po dolgi in mučni bolezni v cvetu mladosti umrl rojak g. Mario Jakelj. Svojo mladost je preživel pri starših v Eisdeni. Njegov oče g. Jurij je bil eden prvih predsednikov društva „Slomšek“ in njegov brat g. Dori je priznan II. bas v Slomškovem pevskem zboru. G. Mario je bil idealen mladenič. V dilemi glede življenjske poti se je odločil za službo bolnikom, ki jo je zvesto opravljal, dokler ga ni napadla zavratna bolezen, katero je prenašal z vdanostjo resničnega kristjana.

Naj dragi Bog uteši njegovo željo po sreči in življenju, ki ne mine!

V Genku je umrl g. Alojz Mojstrovic iz Maasmechelena, upokojeni rudar, rojen 1910 v Kostanjevici. Med vojno je bil domobranec in je imel srečo, da leta 1945 ni doživel usode soborcev v Teharjah in Kočevskem Rogu. Njegovo veselje so bile čebe, sadjarstvo in vrt. Pridno je delal še v visoki starosti.

Naj vsi trije rajni počivajo v miru.

Njihovim svojcem izražamo krščansko sožalje.

francija

PARIZ

Na predlog škofa Metoda Piriha, narodnega voditelja dušnopastirskega dela med slovenskimi izseljenci, je s prvim septembrom imenovan za župnika slovenske župnije v Parizu g. Silvo Česnik. Rojen je bil leta 1941 v Lokavcu na Primorskem. V duhovnika je bil posvečen 2. julija 1967 v Kopru. Nato je bil kaplan v Postojni, od leta 1968 do 1975 pa misijonar na Madagaskarju. Zatem je prišel v Francijo, kjer od leta 1978 deluje pri karitativni organizaciji Aide à l'Eglise en détresse. Novega župnika pristrčno pozdravljamo, mu želimo obilo Božjega blagoslova in

Pokojna Terezija Balažic iz Armentièresa.

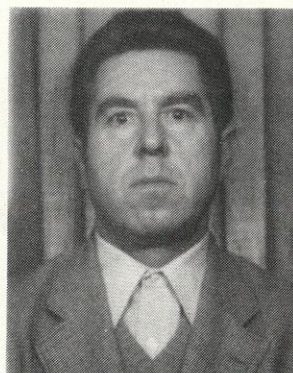
pomoči na slovenski župniji. Prelatu Čretniku, ki zaenkrat ostane narodni direktor-delegat za Francijo, se toplo zahvaljujemo za njegovo nesebično delo, ki ga je kot župnik slovenske župnije v Parizu skozi 45 let vršil v najtežjih političnih in gospodarskih okoliščinah.

Umestitev novega župnika bo opravil pariški pomožni škof mgr. Frikart v nedeljo, 3. oktobra, ob petih popoldne.

Maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v cerkvi sv. Terezije, Impasse Hoche, Chatillon, poleg Slovenskega doma.

Po krstu so bili vključeni v Cerkev: Xavier Franck Martin Pal iz Bligny, Martin Ninin in Poissy in Sophie Janine Herrera iz Pariza. Naj bodo vedno

Pokojna Franja Zajc.

Pokojni Stanislav Gerič iz Chateaurouxja.

zvesti krstni milosti, ki jih je prerodila v Božje otroke!

Poroka — V soboto, 11. septembra, sta si pred oltarjem obljubila zvestobo Marko Vičič in Sophie Herrera. Poročne obrede je opravil g. Silvo Česnik ob številni udeležbi prijateljev in znancev družin novoporočencev. Marku in Sophie želimo vso srečo in obilje Božjega blagoslova na njuni življenjski poti.

Kdor želi *Mohorjeve knjige*, naj sporoči v Chatillon.

VILLERS-COTTERETS (Aisne)

V soboto, 11. septembra, sta se poročila Annie Kovač in Jérôme Dewolfe, ki jima izrekamo naše iskrene čestitke.

G. Silvo Česnik, novi slovenski župnik v Parizu.

Sestra Frida Harej nas je zapustila (NL 7/26).

LOIRET

K skupni maši se bomo zbrali v Chilleurs v nedeljo, 3. oktobra, ob desetih. Vsi prijazno vabljeni.

MORESTEL (Isère)

20. 8. je odšla v Očetovo hišo gdč. Franja Zajc. Rojena je bila leta 1916 na Pšati pri Domžalah v družini, kjer je bilo 11 otrok, 9 deklet in 2 fanta. Pred vojno je s svojo sestro Cilko delala v Duhovno-kulturnem centru v Grobljah. Leta 1945 je s svojo sestro Cilko, ki je umrla leta 1988, morala zapustiti domovino. 14 let sta delali na škofiji v Tunizu, nato sta prišli v Francijo, najprej v Pariz, nato v Versailles, kjer sta bili v službi na kliniki, ki so jo vodile sestre Franciškank. Od leta 1982 ste uživali zasluženi pokoj v Morestelu, kjer je gdč. Franja skrbno pospravljala tamkajšnjo cerkev. Pogreb je bil 24. avgusta, opravil ga je prelat Čretnik. Od doma sta z drugimi sorodniki in prijatelji prišla še živeča sestra Angela in brat Andrej, v velikem številu pa so prišli ljudje iz Morestela, kjer je bila pokojna poznana in spoštovana. Naj pri Bogu uživa večno blaženost, saj je celo življenje po svojih močeh pomagala drugim.

CHATEAUROUX (Indre)

20. 8. je doteklo življenje Stanislavu Geriču, ki je zadnja leta bolehal za rakom. Pokopan je bil v ponedeljek,

23. 8. Pokojni je bil rojen 1. 1. 1936 na Hotizi. V Francijo je skupaj s svojim bratom Jožetom prišel leta 1957. Maja 1962 se je v St. Gaultier poročil z Marijo Mertuk. Bil je marljiv delavec in skrben družinski oče, vedno se je z veseljem udeležil naših skupnih maš in srečanj. Vsem sorodnikom, posebno ženi Mariji in hčerkama, ki so z veliko ljubeznijo in zavzetostjo skrbele za svojega moža in očeta, naše iskreno sožalje. Vse nas tolaži vera, da je Kristusovo vstajenje zagotovilo našega vstajenja.

ARMENTIERES (Nord)

5. 8. je umrla gospa Terezija Balazic. Pokojna je bila rojena leta 1914 v Bratonic, župnija Beltinci. Prvič je prišla v Francijo leta 1936. Med zadnjo vojno je bila najprej v Nemčiji, nato pa v Sloveniji, odkoder je leta 1953 ponovno prišla v Francijo. Živela in delala je v Parizu, zadnja leta pa pri svoji sestri v Armentieresu, kjer je umrla in kjer je bil 9. 8. pogreb, ki sta ga opravila krajevni župnik in g. Retelj iz Pariza. Vse sorodnike naj tolaži vera, ki jo je izrekla njena nebeška zavetnica sv. Terezija: „Ne umiram, ampak stopam v življenje.“

VZHODNA LOTARINGIJA

Na povabilo g. Kamina je slovensko skupnost obiskal minister za zunanje zadeve g. Lojze Peterle s spremljevalci dne 14. junija.

Ob 18. uri je bil g. minister sprejet v kulturnem domu. Počastil ga je g. senator in župan mesta Merlebach Charles Metzinger. Slovenska skupnost je

ena izmed 27 narodnosti, ki žive v tem mestu.

Malo pred sedmo uro je minister dopel do slovenske misije, kjer so ga ob rdeči preprogi pozdravili predsedniki slovenskih društev v Loreni in ostale osebnosti. Oba pevska zbora, Jadran in cerkveni zbor, pa sta na cesti pred misijo zapela Zdravljico in francosko himno. Izobešene so bile slovenska, francoska in evropska zastava.

V kapeli je visokega gosta pozdravil in nagovoril g. Kamin, nato je minister nagovoril zbrano občinstvo in na koncu odgovarjal tudi na osebna vprašanja. Večerja nas je čakala ob 20. uri v salonu slovenske misije, kjer je ministar počastila ga. Redek s svojo ekipo, ki je skrbela za prijeten potek večera. Po 22. uri pa je minister odletel iz Strasbourg v Ljubljano.

15. avgusta smo v mlinu priredili celodnevno srečanje z bogatim obiskom tako slovenskih kot domačih ljudi. Pri večerni procesiji od votline do križa pa nas je nagovoril in duhovno obogatil škof Pierre Raffin iz Metza; nikakor se mu ni mudilo nazaj v škofijo, kar je prav gotovo dobro znamenje. Kaj več o slovenskem prazniku v Stiringu prvo nedeljo v septembru pa v prihodnjem poročilu.

nemčija

STUTTGART-okolica

Srečanja med dopustom

Poletni meseci vabijo rojake v Slovenijo. Starejša generacija je tam še na

Sproščeni stisk roke z g. Lojzom Peterletom pred kapelo Slovenske misije v Merlebachu.

pol doma, otroci in mladinci pa tudi radi pogledajo rojstne kraje svojih staršev.

Med letošnjimi počitnicami pa so se ljudje iz našega področja v domovini tudi skupinsko srečevali. Člani moškega zbora Domačega zvona iz Stuttgarta so si v nedeljo, 25. julija, podali roke pri Sveti Ani nad Teharjami. Ob 3. spominskem shodu na teharske grozote maja in junija leta 1945 so peli pri slovesni maši, ki jo je daroval torontski škof, Slovenec dr. Lojze Ambrožič, in se je udeležilo več tisoč ljudi. Nastopili pa so tudi ob križu na nekdanjem teharskem taborišču žalostnega spomina, kjer je bila posebna komemoracija za žrtve komunističnega nasilja. Pevcem se je na Teharjah pridružilo še več rojakov iz Nemčije, da se spomnijo svojcev in znancev, ki so tu trpeli in morda celo žalostno končali.

18 fantov in deklet iz naše župnije je v dopustnih dneh obiskalo Prekmurje. Bogojina jim je nudila streho od 22. do 25. julija skupaj s 17 mladinci iz Berlina. Srečanju mladih iz Nemčije se je pridružilo še kakih 50 fantov in deklet iz bogojanske fare. Skozi tri dni so razpravljali o aktualnih vprašanih mladine, praznovali skupno bogoslužje ter obiskali lepote in zanimivosti bližnje okolice. Naši iz Stuttgarta Bogojine kar ne morejo pozabiti. Navdušeno pripovedujejo o prijaznosti ljudi, pri katerih so prenočevali, ter o bogojanski mladini, s katero so se prav dobro razumeli. Po srečanju je imela pošta kar več dela.

Od 27. do 29. julija je oživel Triglavsko pogorje. Očaka Triglava ter njegovo bližnjo okolico je skupinsko obiskalo 33 mladih fantov in deklet; od teh 23 iz Stuttgarta, ostali iz Škofje Loke, s katero so navezali stike. Vreme jim je bilo naklonjeno, veselega živčanja ni manjkalo, noge pa so seveda tudi občutile, da hribi zahtevajo svoje. Na Kredarici so se pozdravili z odraslo veroučno skupino iz Škofje Loke, ki jo je vodil kaplan Alfonz Žibert. Pri maši v Marijini kapeli so se skupno zahvalili Stvarniku za toliko gorskih lepote, pa tudi za medsebojno razumevanje in prijateljstvo.

Dopustni dnevi v domovini so številne rojake privabili na višarsko srečanje 7. in 8. avgusta, kamor jih je povabil

Mestece Bönnigheim na Württemberskem praznuje letos 1200-letnico obstoja. Slovesne povorke po ulicah se je udeležila tudi slovenska folklorna skupina tamkajšnjega kluba Mura. Domačini in tujci so jim navdušeno ploskali.

Svet slovenskih krščanskih izseljencev v Evropi s sedežem v Parizu. Ob okrogli mizi 7. avgusta v Žabnicah so razne osebnosti iz Slovenije prikazale problematiko v slovenski družbi v bližnji preteklosti in sedanjosti. V nedeljo, 8. avgusta, pa je višarska Kraljica klicala k dvigu srca v Božje višine, kjer se bo človekovo srce končno umirilo in doseglo vrh življenja.

Čestitke h krstom. — V občestvo Božjih otrok smo po krstu v Stuttgartu sprejeli Benamina Turka, sina Jožefa in Nevenke, roj. Plohl, ter Radu Julijo Beatrice, hčerko Jona in Irene, roj. Vipavc.

Čestitke k poroki. — V Dettlingen/Teck sta šla pred oltar Marjan Keber, rojen v Celju, in Renata Pečar, rojena v Kirchheim/Teck, v Auensteinu pa Andrej Mencin in Heike Straub. Obema paroma iskrene čestitke in srečno skupno življenjsko pot!

Napoved za oktober

Maše: Stuttgart: 3., 10., 17., in 31. oktobra ob 16.30 uri; Böblingen: 3. oktobra, ob 10. uri; Schwäbisch Gmünd: 10. oktobra, ob 9.30 uri; Schorndorf: 17. oktobra, ob 8.45 uri; Aalen: 17. oktobra, ob 11. uri; Heilbronn: 23. oktobra, ob 17. uri; Oberstenfeld: 24. oktobra, ob 9. uri; Esslingen: 24. oktobra, ob 16.30 uri; Forchtenberg: 9. oktobra, ob 16. uri (družabni večer!).

Pouk otrok

V Stuttgartu 2. in 16. oktobra od 15. do 17. ure. V Böblingenu 3. oktobra od 9. do 10. ure.

Seminar za žene in zakonce: od 1.

do 3. oktobra v Wernau: Smisel trpljenja in smrti. Vodi dr. Metka Klevišar iz Slovenije.

Seminar za zakonce: od 22. do 24. oktobra v Neresheimu: Medsebojni človeški odnosi. Vodi Jože in Anica Sečnik iz Slovenije.

Zahvalno romanje k Ave Mariji: 1. novembra. Maša ob 15. uri.

FRANKFURT

● **Nevesta iz Slovenije.** — Peter Schaffer je ostal zvest družinski tradiciji: V materini rojstni župniji Naklo si je našel nevesto Nano Medič. Poročila sta se 1. maja letos v Naklem. Nevesta se je hitro vživela v novo okolje in se je takoj aktivno vključila v življenje slovenske župnije z branjem beril pri slovenski maši v Darmstadtu.

Za družino Schaffer, ki je bila po drugi svetovni vojni pregnana iz Vojvodine, je značilno, da si moški poiščejo nevesto pri enem od sosednjih narodov: Petrova prababica je bila slovaškega rodu, babica madžarskega, mama slovenskega in zdaj še nevesta prav tako slovenskega rodu. Tako že več rodov poleg nemškega jezika obvlada še več drugih: srbohrvaški, madžarski, slovaški in zdaj še slovenski jezik.

Nani in Petru želimo, da bi ju v življenju spremljal Božji blagoslov ter da bi družinsko tradicijo znanja več jezikov prenesla tudi na svoje otroke, ko se jima bodo rodili.

● **Pohod na Triglav.** — Sredi avgu-

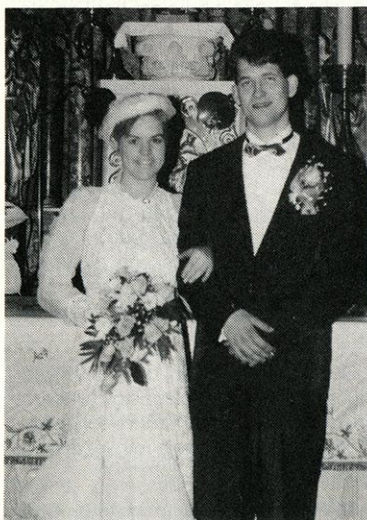

Pokojni Tone Bevc.

sta je skupina Slovenk in Slovencev iz Wiesbadna in okolice osvojilo vrh Triglava. Poleg običajnega veselja nad osvojitvijo najvišjega vrha Slovenije so rojaki iz Wiesbadna dočakali še posebno doživetje ob petju pesmi Oj Triglav moj dom, ki so jo na samem vrhu zapeli mnogi pevci, ki so prišli k maši na Kredarico. Zaradi maše je bila na stezah proti Triglavu tedaj še posebna

Peter in Nana Schäffer na poročni dan pred oltarjem župnijske cerkve v Nanklem na Gorenjskem.

Slovinci iz Wiesbadna na vrhu Triglava.

gneča, ki so jo primerjali kar s kolonami na nemških avtocestah, a je bilo tudi to svojevrstno doživetje, saj je petje tisočglave množice pri triglavski kapeli odmevalo po vsem triglavskem pogorju.

● *Smrt v slovenski skupnosti.* — V slovenski skupnosti v Frankfurtu se smrt sicer ne oglaša pogosto, zato pa toliko bolj odjekne, ko se pojavi nenadno in mnogo prezgodaj. Pri delu se je letos 7. junija smrtno ponesrečil g. Anton Bevc. Še en dan prej se je po maši pred cerkvijo z vedrim obrazom pozdravljal z rojaki, naslednji dan pa nas je presunila žalostna novica. Pokojni Tone se je rodil pred 50 leti v Pilštajnu na Kozjem. Izučil se je za vodovodnega inštalaterja ter naredil mojstrski izpit. Zato je v Nemčiji lahko imel samostojno obrt za vodovodne in plinske instalacije ter kleparstvo. Nekoč se je nameraval vrniti v Slovenijo, zato si je s svojo pridnostjo zgradil novo hišo v Vojniku pri Celju, a je predčasno našel svoje zadnji dom na tamkajšnjem pokopališču.

Za mladoletni hčerki Natalijo in Kristino, ki se je tako rada sukala okoli njega, da je vsem, ki so se srečali z njimi, ostalo v spominu, ter ženo Ano je bila bolečina še toliko večja, ker so v negotovosti čakale skoraj cel teden, preden so bile urejene vse formalnosti v zvezi z nesrečo. V Killianstadtu pri Frankfurtu, blizu kraja nesreče, smo se v soboto, 12. junija od njega poslovili z molitvami za rajne, nekateri pa so se udeležili tudi pogreba v Vojniku. Naj počiva v miru!

OBERHAUSEN

Pogled nazaj na čas počitnic in dopustov nam razkriva mnogo lepih doživetij. Ne da se vsega povedati v kratkem poročilu o življenju v naših skupnostih. Eden veselih spominov je za mladino vezan na pohajkovanje po slovenskih gorah.

Skupina si je tokrat izbrala Storžič. Naskočili smo ga s severne strani, iz Loma pod Storžičem. Od koč smo krenili v gozdno reber in bi se bili skoraj zgubili, ker je bila na nekem mestu markacija zabrisana. Urezali smo jo po občutku glede na teren in po enurni hoji v živo skozi gozd in po stezah srnjadi prišli spet na zaznamovano stezo. Bilo je novo izkustvo, kako se je treba obnašati v hribih, če se že zgodi, da se zgubi sled. Nekoliko smo se torej zamudili zaradi tega, potem pa je šlo gladko vsaj kar se tiče pravih poti. Manjkalo je seveda kondicije. Nismo se vsi najbolje pripravili na napore hoje navkreber. Vendar smo dosegli vsi vrh in nagrajeni smo bili z lepim razgledom po Gorenjskem in vse tja dol do Ljubljane.

Letos je bilo vse poletje kar dosti življenja v naši fari, če sodimo po obisku maše tako v Essnu kakor v Oberhausnu, kjer je bogoslužje vsako nedeljo. Tudi na podružnicah so bile maše skoraj redno ves julij. Opaža se, da je veliko najzvestejših župljanov takšne starosti, da niso več vezani z dopustom na počitniški čas. Treba bo to upoštevati tudi za naprej.

V avgustu je bilo nekaj pavze, ki jo je mladina izkoristila za omenjeno pot

v hribe, proti koncu meseca pa je življenje na fari spet oživilo.

V Moersu je bila krščena Claudia Pusovnik. Prejela je Božji dar novega življenja „iz vode in Svetega Duha“. Želimo staršem in njej, da bi skrbno pazili, da se milosti, ki so na razpolago kristjanom po svetih zakramentih, ne bi razgubile v skrbeh vsakdanjega življenja. Veselimo se z mlado družino, ki je s Claudio sprejela drugega otroka z vso ljubeznijo. Čestitamo!

V Essnu pa je družino Brilej zadela huda usoda. Umrli jim je po težki bolezni oče Ivan, star komaj 62 let. Pokojnik je bil doma z Lisičnega na Kozjanskem in je prišel v Nemčijo med prvimi po vojnimi priseljenci v Porurje. Od leta 55 pa do enega leta pred smrtjo je delal v jami. V žalosti je pustil ženo Marijo in dva sinova, Petra in Bernharda. V veri in molitvi ostajajo z njim povezani tudi mnogi prijatelji Slovenci, saj je bil pokojnik družaben in vesel človek. Bog naj mu da večni mir in veselje nebes.

BERLIN

Glej, torej, da luč, ki je v tebi, ne bo tema!

Nebo nad Berlinom je bilo sivo. Odrešujoča nevihta je umivala strehe in ulice. Le za hip se je nebo odpočilo. Potem pa je pričelo deževati, kot da ne bo nikoli prenehalo. Pa vendar, bila je svetloba. V tistih štirih dneh rožnika, ki mu je ime dala rimska boginja Juona, je svetloba prinašala tudi pesem iz grl in src Mešanega pevskega zbora dr. Bogdan Derč. Univerzitetne pediatrične klinike v Ljubljani. Na vsakem koraku se je potrjevala misel, da smo smisel svojega življenja izpolnili že zgolj s tem, da smo bili vsaj kdaj komu tudi vir veselja. „In to ni težko,“ v knjigi *Biti človek*, pravi Anton Trstenjak. Vir veselja in svetlobe pa so bili tudi vsi tisti, ki so prišli, da bi slišali ubrano pesem, se družili z ljudmi, ki jih družijo pesem, in izmenjavali mnenja o človeku, ki je nenehno razpet „med veseljem in žalostjo, med strpnostjo in nestrpnostjo, med miroljubnostjo in bojevitostjo, med ljubeznijo in sovraštvom, med zaupanjem in nezaupanjem, med strahom in pogumom, med odpuscanjem in maščevanjem, med srečo in nesre-

čo, med trpljenjem in odrešenjem, med svetim in prekletim“.

Zamisel o ustanovitvi pevskega zbora dr. Bogdan Derč, ki je v sodelovanju s Slovensko katoliško misijo v Berlinu potrjeval prepričanje, da pesem združuje vse ljudi, ki „v srcu dobro mislijo“, se je porodila pred dvanajstimi leti. Na pomlad leta 1981 se je prvič zbrala skupina zagnancev, ki je v svoj vsakdan, poln napora in odgovornosti, želela vtkati še nekaj več. Tisto „več“ naj bi bogatilo življenje, mu dajalo svetlih barv, ki bi se zlivale med brezbarvno sivino in odtujenost, ki duši in nemalokrat zaduši moč in voljo po iskanju luči.

V zboru, ki danes šteje preko štirideset članov, pojejo zdravniki, medicinske sestre, psihologi, študenti in dijaki, strokovni in tehnični delavci klinik, pa ekonomisti, administrativni delavci in upokojeanci. S številom pevcev se je širil tudi repertoar zbora, ki danes obsega že več kot 160 pesmi. V pretežni meri so to slovenske narodne in ponarodele pesmi, zbor pa rad posega tudi v zakladnico narodnih in umetnih pesmi tujih avtorjev.

V maju 1991. leta je Mešani pevski zbor dr. Bogdan Derč doživel izjemen uspeh v ZDA in Kanadi. V cerkvi St. John the Evangelist je pevce sprejel in bil njihov zvesti spremljevalec popotovanja in prepevanja po Milwaukeeju slovenski župnik Peter Jakopin. „Vsak naj dela to, za kar je poslan na ta svet . . .“, je med drugim dejal, ko je v cerkvi Svete trojice ob zvokih harmonije še enkrat zadonela slovenska pesem. Pesem, ki družijo združuje, je tudi v dneh od 10. do 14. junija letos

na svoj način udeležanja najplemenitejšo misel o humanizmu. Bistvo pravega humanizma pa je biti človek. Zrcali se v takšnih medčloveških odnosih, ki priznavajo drugačnost in iščejo tisto, kar nam je skupno, čeprav smo različni. Za vse in vsakega posebej, ki je tako ali drugače doživil junjske utrinke v Berlinu, je bilo nešteto priložnosti za razmislek. Ne le pri sveti maši v cerkvi St. Elisabeth na Kolonnstrasse, kjer nas je evangelij po Mateju in beseda župnika Martina Horvata spomnila, da ima vsak svoje ime in da ni „tistih“ in „onih“, da življenje in bivanje nista le danost in vrženost v svet, ampak tudi naloga in poslanstvo. Dovolj priložnosti za razmislek o različnih vrednotah, ki človeku kažejo pot in ga vodijo od strahu k upanju, od neznanja k spoznanju in od sovraštva k ljubezni, je bilo na koncertu in srečanju v domu počitka „Bernhard-Lichtenberg-Haus“, ki deluje v okviru Karitasa in ga vodi gospa Cvetka Pihler-Winkler, ki že četrto stoletja živi v Berlinu. Bogati vtisi ostajajo tudi po obisku klinike Steglitz, sprejemu pri županu mesta Berlin Diepkenu, gala koncertu zbora dr. Bogdan Derč in pa seveda prireditve, ki so jo pripravili gostitelji v Berlinu. Težko je najti pravih besed, ki bi lahko kar najbolj verno opisale polnost prav vsakega trenutka, ki smo ga preživeli v Berlinu. Vsak v svojem imenu je ne glede na to, kdo je, od kod prihaja, kam gre, v koga veruje in komu verjame in zaupa . . . , na neki način prižgal luč, in je luč zasvetila tudi v njegovem srcu. V srcu, ki je bilo morda še hip pred tem napolnjeno z gnevom in sovraštvom.

Še en dan se je prevesil v noč.

Mešani pevski zbor dr. Bogdan Derč poje na koncertu v Berlinu.

Blizalo se je jutro, junijsko jutro, na koledarju označeno 14. junij. Vozili smo se domov. Ponekod so ugašale in se spet drugod prižigale luči.

Kdo ve, morda je tudi obisk Mešane-ga pevskega zbora dr. Bogdan Derč prispeval kamenček v mozaik življenja Slovencev v Berlinu. Tudi v tisti del življenja, ki ga polnijo neke daljne zame-re, očitki, nesporazumi, pomanjkanje pripravljenosti za sožitje.

Včasih namreč pride do ostrih besed med ljudmi, ki morda nimajo dovolj moči, volje in nemara iskrene dobrote in ljubezni. Kar preveč hude besede se tu pa tam izrekajo, kadar se išče skupni jezik med tistimi, ki se trudijo za lepo in dobro v okviru Katoliške misije, in tistimi, ki prav gotovo z enako dobrimi nameni delujejo v okviru Kluba Slovencev v Berlinu. Dobro je biti človek, pravi dr. Trstenjak. In kadar ta ali oni pozabi, da samo dobrota dela prave čudeže, je temu najbrž krivo to, ker svet gleda skozi mračne nočnike.

Na srečo je med Slovenci v Berlinu takšnih vedno manj. In prav gotovo bo tudi tista peščica spoznala, da je prava ljubezen, kakorkoli jo že dojemamo, v bistvu nesebičnost. In če končam z besedami dr. Trstenjaka, samo dobrota dela prave čudeže; to pa prav razume samo tisti, ki ima dobroto v svojem srcu. O tem je globoko prepričan samo tisti, ki dobroto izkustveno doživlja. Dobrota je prava nesebičnost, ki pa dela čudeže samo za tistega, ki dobroto tudi vsak dan izžareva in jo izkazuje drugim. Prava dobrota ne razdira, marveč pomeni istenjenje z drugimi. Obisk v Berlinu potrjuje, da dobrota ni nikoli osamljena, zapuščena. Govorjenje, da je dobrota sirota, razširjajo samo ljudje, ki prave dobrote v svojem srcu nikoli niso doživeli. Ostal bo lep spomin na Berlin, čeprav bom z nekaj trpkosti še dolgo premlevala tistih nekaj ostrih besed redkih posameznikov, ki s takšno ali drugačno vero v Boga in življenje nočejo ali ne morejo doumeti tistih večnih besed: ... Ne sodite in ne boste sojeni. Ne obsojajte in ne boste obsojeni. Odpuščajte in vam bo odpuščeno ... Kaj vendar gledaš v iver v očesu svojega brata, bruna v svojem pa ne opaziš? Odstrani najprej bruno iz svojega očesa in

potem boš dobro videl vzeti iver iz očesa svojega brata ...

Življenje teče dalje. Po Berlinu je Pediatrična klinika v Ljubljani bogatejša za še eno aparaturo v nevropsihološkem laboratoriju za otroke. Prostovoljni prispevki Doma ostarelih v Berlinu, pa tistih, ki so darovali pri sveti maši in na gala koncertu zbora dr. Bodan Derč, so pomagali pri nakupu te prepotrebne aparature. Še slišijo ljudje besede: Dajajte in se vam bo dalo; dobro, potlačeno, potreseno in zvrhano mero vam bodo nasuli v naročje. S kakršno mero namreč merite, s takšno se vam bo odmerilo ...

Katarina Lavš

MÜNCHEN

• S šolskim letom je naše župnišče spet oživel. V sobotno šolo se je prijavilo čez 40 otrok, kar je za naše razmere lepo število. Na uvodnem roditeljskem sestanku, ki so se ga udeležili skoraj vsi starši, smo predstavili letošnji program. Poleg pouka slovenščine, priprav na nastop ob miklavževanju in materinskem dnevu, bo letošnji osrednji dogodek birma. Veroučne ure v višjih razredih bodo namenjene poglobljeni pripravi na ta zakrament. Prvega obhajila pa letos ne bomo imeli, ker želimo, da bi otroci, podobno kot je nemški običaj, k obhajilni mizi pristopili v tretjem razredu.

• Tudi mladinci so se že zbrali, a v nekoliko skromnejšem številu. Neka-

teri so že zakoračili čez dvajseto leto, dve zvesti obiskovalki sta odšli na šolanje v Avstrijo, priliv iz devetega razreda pa je bil letos bolj pičel. Pripravili smo okvirnen program in upamo, da se bomo srečevali z enakim elanom kot lani.

• Pastoralni načrt za naslednje šolsko leto je sestavil tudi župnijski svet. Predlagano je bilo, da bi za miklavževanje namesto tradicionalnega prizora otroci sami Miklavžu nekaj lepega recitali ali zapeli. Staršem in otrokom bo to gotovo spodbuda, da bodo lahko predstavili kosček svoje slovenske kulture. Sicer pa bo delo potekalo po že ustaljenih tirih: dva enodnevna zakonska tečaja, duhovna obnova za mladino, prireditve, izleti in seveda birma s škofovim obiskom.

• Hudo nas je pretresla novica, da se je v prometni nesreči 23. avgusta smrtno ponesrečila naša skrbna hišnica gospa Marija Videnšek. Kot vsako leto je tudi letos obiskala svoje domače blizu Vojnika, svojega rojstnega kraja. Zelo previdno, kot zmeraj, ja pravilno hodila ob levem robu cestišča, ko ji je nasproti pridrvel brezobzirni, vinjeni voznik in jo je zbil, da je podlegla poškodbam še na kraju nesreče.

Pokojna je že čez 20 let živila v Nemčiji. Bila je zvesta obiskovalka slovenskih maš, vedno prijazna in pripravljena pomagati, kjerkoli je bilo potrebno. Tako je vrsto let skrbno čistila šolske prostore po sobotnem pouku. Po upokojitvi se je preselila v naše župnišče in vestno opravljala hišniška dela.

Naj ji Bog da plačilo, ki si ga je s svojo dobroto in iskreno vernostjo zaslužila. Sorodnikom naše globoko sožalje.

Pokojna ga. Marija Videnšek.

nizozemska

Jubilej slovenske folklorne skupine.

V petek, 22. oktobra, in v soboto, 23. oktobra, bo Slovenske folklorne plesna skupina na Nizozemskem slavila 40. obletnico svojega delovanja.

Jubilejni nastop bo v petek zvečer v mestnem gledališču (Schouwburg) v Heerlenu, kjer bodo plesalci v prisot-

nosti odličnih zastopstev predstavili slovenske in druge narodne ples.

Naslednji dan, v soboto, bo zahvalna Božja služba v Cornelius kerk in nato srečanje v Cornelius huis za povabljen.

Hvaležnost in čut za solidarnost nam narekuje, da bomo storili vse, kar je v naši moči, da bodo te slovesnosti potekle čim lepše in uglednejše.

Ponudila se bo priložnost, da osvežimo zgodovino naše „Folklorne“, njenih sodelavcev, pobudnikov in voditeljev. Ugotovili bomo verjetno, da njene korenine segajo do p. Teotima in g. Babnika.

Podobne skupine imajo po navadi kratko življenje. Na Holandskem, kot vidimo, je to drugače.

Ob sodelovanju mnogih bo njeno pomembnost za našo kulturo in za ugled slovenskega imena pokazalo tudi to jubilejno slavo.

Se toplo priporočamo in iskreno pozdravljamo.

švedska

• Spoštovani bralci Naše luči!

Ko boste dobili v roke oktobrsko številko Naše luči, bo v naši domovini trgatve že v glavnem zaključene. Vsak vinogradnik se veseli sadov vinske trte, še posebej, če je grozdje sladko in zdravo. Komu bi srce ne pelo, kdo bi ne vriskal od veselja, ko zvečer po končani trgatvi vsi obiralci sedejo po napornem dnevu k skupni večerji in po njej zapojejo lepo in ubrano narodno pesem, npr.: „En hribček bom kupil, bom trte sadil . . . Konjički škrebajo, ker vozijo težko, ker vince peljajo, je močno sladko“ . . . Medtem gospodar skupaj s svojimi sinovi stiska grozdje, da preša kar ječi od napora in vsa škriplje.

Da, prav lepo je povsod v Sloveniji, posebej na deželi. Tam ostaja kljub mnogim novotarijam moderne družbe še mnogo tistega prvinskega in pristnega, kar je ohranjalo naš slovenski narod skozi več kot 1200-letno zgodovino. Bog daj, da bi bilo tako tudi v pri-

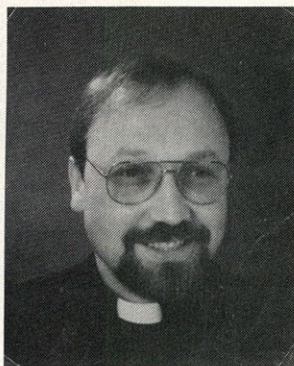
V času počitnic v domovini je bil rajni Anton Popotnik poklican v svoj večni dom.

hodnje! Mati, domovina, Bog, kakor je zapisal naš slovenski pisatelj Ivan Cankar, oziroma: družina, narod, Cerkev, to naj bodo trije temelji, na katerih, dragi Slovenci in Slovenke, doma in po svetu, gradimo lepšo in svetlejšo prihodnost našim zanamcem in sebi.

Letos poleti je za zdomec in izseljenec na Švedskem prišla sprememba ob menjavi narodnega dušnega pastirja. Po 16 letih pridnega in zavzetega dela odhaja domov v ljubljansko nadškofijo g. Jože Drolc, ki je z veliko skrbjo uvedel novega narodnega dušnega pastirja v njegove naloge in odgovornosti ter poslanstvo na Švedskem.

Ime mi je Zvone Podvinski. Prihajam od Sv. Lovrenca na Pohorju, kjer sem v tej lepi župniji pod zelenim Pohorjem

G. Zvone Podvinski, novi izseljenski duhovnik na Švedskem.

Slovensko kulturno društvo Lipa-München e.V. vabi na veselo prireditev

„Martinovanje“

v soboto, dne 13. novembra 1993, začetek ob 17. uri

Prireditve bo v Münchnu-Daglfing v „Rehnbahn-Restaurant“. Za veselo razpoloženje bodo skrbeli znani slovenski humorist in ansambel **Lojzeta Slaka** s pevci. Prostor je omejen, zato so vam vstopnice na razpolago v predprodaji od 30. oktobra naprej pri:

Hotel Erbprinz — družina Zupan, tel. 089 - 59 45 21; Drago Kočar, tel. 089 - 31 39 678; Ladislav Varga, tel.: 089 - 20 11 162; Lipa-Großzdek, tel.: 089 - 64 15 215.

Za vse bo preskrbljeno, nekaj vstopnic bo tudi izžrebanih in nagrajenih.

Vas prisrčno vabi in pozdravlja
UO SKD Lipa München

deloval 6 let. Rojen sem bil v Brežicah, živel pa v župniji Pišce, na obronkih posavskih hribov, v župniji, kjer se je rodil veliki Slovenec G. Maks Pleteršnik, ki v prejšnjem stoletju napisal prvi slovensko-nemški slovar. Tja je rad zahajal v svojih kaplanskih letih na Bizeljskem tudi A. M. Slomšek. Letos 13. avgusta me je dosedanji pastir Slovencev in Slovenk pripeljal iz domovine. V Helsingborgu sva stopila na švedska tla. V času enega meseca sva obiskala vse župnije, kamor se bom kot novi dušni pastir vračal vsaj enkrat mesečno. Želim, da bi to lepo poslanstvo nadaljeval tako skrbno in odgovorno, kot g. Jože.

Vsem v domovini in po svetu, posebej Vam, „novi farani“, pošiljam prisrčno pozdrave!

To Vam želi Vaš novi dušni pastir
Zvone Podvinski

• Zahvala ob odhodu iz Švedske.

Po šestnajstih letih svojega duhovništva med vami se vračam v župnijsko

(Nadaljevanje na strani 34)

kaj ko bi se malo vadili v slovenščini

• IZBERI PRAVO BESEDO — NEDOLOČNIK ALI NAMENILNIK.

PRAVILO: Za glagoli premikanja stoji namenilnik.

PRIMER: Grem kositi.

- Stric zna (loviti — loviti) ribe.
- Poleti bomo šli (taboriti — taboriti).
- Pojdi se (ostrič — ostriči).
- Bolezen je treba (znati — znati) (prenašati — prenašati).
- Mama se je odpravila (nakupovat — nakupovati).

• IZ GLAGOLOV NAREDI NAME-NILNIKE IN NEDOLOČNIKE IN JIH UPORABI V STAVKIH.

PRIMER: Spim. Grem spat. Ne ljubi se mi spati.

- Berem, koljem, krmim, mečem, od-klenem, pomivam, prižgem, pro-dam, slikam, stojim, učin se, uja-mem, zapisujem, zaprem.

• POPRAVI NAPAKE.

- Grozno je, da ni za povedati.
- Vročina za stopiti se.
- Ali imaš kaj za jesti?
- Nič nimam za brati.
- Ali ima kdo še kaj za vprašati?

• DELEŽNIKE SPREMEMI V GLAGOLE.

- Boječ se medveda, sta Janko in Metka potrkala pri čarovnici.
- Boječ fantek si ne upa na streho.
- Kažoč na vrh gore, je ded obujal spomine na romanja.
- Nakupovaje zelenjavo na trgu, sem srečal teto.
- Plešoč, se ji je približal.

• VSTAVI PREDLOG

Snel je jarem . . . vrat. . . mizo visi svetilka. Studenec izvira . . . skale. Mesto leži . . . hribom. Vzel mu jo je . . . nosa. Držal si je ro-bec . . . usti. Sonce sveti . . . obla-kov. Luna se že skriva . . . goro.

• POSTAVITI VEJICE, KJER SO POTREBNE.

Delavec se ja napol slekel se ulegel in v hipu zaspal. Mama se je obrnila naglo odšla in trdo zaprla vrata za seboj. Tone niti ne pozdravlja niti ne odzdravlja. Profesorica je spre-govorila o pisatelju po katerem se šola imenuje in prebrala odlomek

iz njegovega dela. Šofer gre okrog avtomobila pregleduje kolesa brca gume. Slavko je pobral vetrovko ki je ležala na tleh ter jo malomarno vrgel prek ramena. Sonce se poča-si dviga rosa se suši in megla v do-lini izginja.

• POSTAVI VELIKO ZAČETNICO V NASELBINSKIH IMENIH.

škofja loka, gornji grad, črni vrh nad idrijo, novo mesto, opatje selo, spodnji log, stari trg, mirna peč, dolnja vas, volčji potok, kranjska gora, črni kal, stara nova vas, špe-ter slovenov, zidani most.

• POPRAVI NAPAKE V SKLANJATVI

Z otroci je križ. Zaloputnil je z vrat-mi. Nisem kupila knjigo. Zakuril sem z drvami. Postavil je dve trdit-ve. S športom si razvedriš duh. Do-stojevskija že dobro poznam. Bila sem pri doktor Ivan Jamniku. Z očesi gledamo, z ušesmi posluš-a-mo. Pokliči Stankota.

• POIŠČI NAPAKE PRI PRIDEVNIKIH.

Kupila je blago rudeče, rujave in rmene barve. Nevarno bolana je. Na mizi ležita francozka in italijan-ska knjiga. Njegova življenjska iz-poved je bila dolga. Praznovali smo materini dan. Nocojšen večer mi

filibert benedetič

benečanska ljubezen

Noč zrcalo nad Matajurjem
vidim te srna v mahu samote
bila sva ob najini reki
kjer se mi pela balado.

Pridi nazaj prosim te draga poslušaj
pozabi tesnobo nedosegljive mladosti
prosim te prosim te pridi
in Benečiji povej svojo pesem.

Noč zrcalo nad Matajurjem razpeta
ko danes po toliko letih opevam spomine
ko danes v Avstraliji si pleteš preteklost
ko si že samomor danes
še enkrat prosim te pridi
in jo poglej svojo reko
kjer se žalostna zbira pozabljen deca.

Noč zrcalo nad Matajurjem nepopravljivo
razpeta
v srcu rasejo svetli spomini
tam ob Nadiži globoko mrmrajo
balado pozabe.

bo ostal za vedno v spominu. Cankarjev Martin Kačur mi zelo ugaja.

romanja. Ko sem nakupoval zelenjavo na trgu, sem srečal teto. Približal se ji je tako, da je plesal.

● GLAGOL BITI ZAMENJAJ Z USTREZNEJŠIM GLAGOLOM.

V peči je ogenj. Zunaj je veter. Nad poljem je škrjanček. Na sredi vasi je lipa. Na tleh je listje. V gozdu je potok. V jezeru so ribe. Pred hišo so otroci. Na polju je žito. Na glavnem trgu je spomenik.

REŠITVE NALOG

● **NEDOLOČNIK ALI NAMENILNIK:** Stric zna loviti ribe. Poleti bomo šli taborit. Pojdi se ostric. Bolezen je treba znati prenašati. Mama se je odpravila nakupovat.

● **STAVKI IZ NAMENILNIKOV IN NEDOLOČNIKOV:** Pojdi brat. Ne ljubi se mi brati. — Šli so klat. Klati je prijetno. — Hitela je krmit prašiče (= hitro je šla). Hitela je krmiti prašiče (= prašiče je hitro krmila). — Pojdiva se metat. Metati kamne za ptici ni lepo. — Pojdi ji odklenit. Vrata odkleniti brez ključa je umetnost. — Babica je odšla pomivat posodo. Naveličal sem se dan za dnem pomivati hodnike v bolnišnici. — O mraku je hodil mestni čuvaj prižgati svetilke. Boljšje je prižgati lučko kot kleti temo. — Konja bova šla prodati, pa bo. Dandanes govedo ugodno prodati ni lahko. — Odšel je v gore slikat. Slikati in slikati sta dve stvari. — Te bom poslal v kot stat. Dolgo časa stati ni prijetno. — Odpotovala je učiti se kuhe. Težko se je učiti brez knjig. — Pojdi ujet kokoš. Posrečilo se mu je v zanko ujeti zajca. — Poklicali so jo zapisovat sejo. Policaju se ne ljubi več zapisovati kršiteljev. — Ali še ne greš zapret trgovino? Človeka zapreti je pač lahko.

● **POPRAVLJENE NAPAKE:** Grozno je, da ni moč povedati. Vročina, da bi se človek stopil. Ali imaš kaj za pod zob? Nič branja nimam. Ali ima kdo še kakšno vprašanje?

● **GLAGOLI IZ DELEŽNIKOV:** Ker sta se bala medveda, sta Janko in Metka potrkala pri čarovnici. Fantek, ki se boji, si ne upa na streho. Ded je kazal na vrh gore in obujal spomine na

● **PREDLOGI:** Snel je jarem iznad vrat. Nad mizo visi svetilka. Studenec izvira izpod skale. Mesto leži pod hribom. Vzel mu jo je izpred nosa. Držal si je robec pred usti. Sonce sveti izza oblakov. Luna se že skriva za goro.

● **VEJICE:** Delavec se je napol sselkel, se ulegel, in v hipu zaspal. Mama se je obrnila, naglo odšla in trdo zaprla vrata za seboj. Tone niti ne pozdravlja niti ne odzdravlja. Profesorica je spregovorila o pisatelju, po katerem se šola imenuje, in prebrala odlomek iz njegovega dela. Šofer gre okrog avtomobila, pregleduje kolesa, brca gume. Slavko je pobral vetrovko, ki je ležala na tleh, ter jo malomarno vrgel prek ramena. Sonce se počasi dviga, rosa se suši in megla v dolini izginja.

● **VELIKA ZAČETNICA:** Škofja Loka, Gornji Grad, Črni Vrh nad Idrijo, Novo mesto, Opatje selo, Spodnji Log, Stari trg, Mirna Peč, Dolenja vas, Volčji Potok, Kranjska Gora, Črni Kal, Stara Nova vas, Špeter Slovenov, Zidani Most.

● **NAPAKE V SKLANJATVI:** Z otroki je križ. Zaloputnil je z vrati. Nisem kupila knjige. Zakuril sem z drvni. Postavil je dve trditvi. S športom si razvedril duha. Dostojevskega že dobro poznam. Bila sem pri doktorju Ivanu Jamniku. Z očmi gledamo, z ušesi poslušamo. Pokličite Stanka.

● **NAPAKE PRI PRIDEVNIKI:** Kupila je blago rdeče, rjave in rumene barve. Nevarno bolna je. Na mizi ležita francoska in italijanska knjiga. Njegova življenjska izpoved je bila dolga. Praznovali smo materinski dan. Nočnejši večer mi bo ostal za vedno v spominu. Cankarjev Martin Kačur mi zelo ugaja.

GLAGOLI BITI: V peči gori ogenj. Zunaj piha veter. Nad poljem leti škrjanček. Na sredi vasi raste lipa. Na tleh leži listje. V gozdu izvira potok. V jezeru plavajo ribe. Pred hišo se igrajo otroci. Na polju zori žito. Na glavnem trgu stoji spomenik.

izražajmo se lepo

Prosil je za njeno roko. Vmes je posegla roka pravice. Jaz si umijem roke. Podal mi je roko. Šla je iz roke v roko. Umazal si je roke. Dal sem mu na roko tisoč tolarjev. Imam zvezane roke. Kupil sem kolo iz druge roke. Pri izbiranju ima srečno roko. Popolnoma se je predal v njene roke. Sosed je moja desna roka. Trenutno nimam knjige pri roki. Janez, si imel ti roke zraven? Učenje mu gre kar dobro od rok. Roka roko umiva, obe pa obraz. Hišo je prodal na svojo roko. Roka pravice je dolga. Vzel te bom v roke. Ponudbo je zgrabil z obema rokama.

o

Ko se je prikazal, mu je upadlo srce. Srce jo je gnalo nazaj. Že ob prvem pogledu se mu je vnelo srce. Samo za domovino mu gori srce. Pritisnil si ga je na srce. Povedala mu je, kar je imela že dolgo na srcu. Prirasel mi je k srcu. Preveč si jemlje k srcu. Vse življenje bom nosil v srcu njeno podobo. Čakal je in srce mu je močno utripalo. Tako hudo mi je pri srcu. Ta pa je vesellega srca. Oče je bil trdega srca. Iz srca mu privoščim. Kar iz srca pride, k srcu gre. Česar je polno srce, usta govore.

o

Rad bi govoril z njim med štirimi očmi. Gledala sta se iz oči v oči. Vedno ima ta nesrečni izpit pred očmi. Vzel je mero na oko. V njegovih očeh se vsaka stvar spremeni. Izpraskala mu bo oči. Ne spusti ga spred oči! Rad je metal oči po dekletih. Bogastvo oči slepi.

Dve pomembni obvestili

za vse:

Republika Slovenija ima od 1. oktobra določeno lastno vstopno številko za telefonski promet. Iz tujine bomo torej za izstopno številko države, v kateri smo (npr. iz Nemčije: 00, iz Francije 19, ..., zavrteli poslej številko 386 in potem nadaljevali s krajevno (za Maribor npr. 62) in privatno številko. S tem se Slovenija osamosvaja tudi na tem področju od nekdanje Jugoslavije.

Obenem je določena tudi nova izhodna številka iz Slovenije: 00.

za prejemnike slovenskih pokojnin:

Na pobudo našega bralca iz Oberhausna je Ustavno sodišče Republike Slovenije dne 15. 7. 1993 razveljavilo določbo 49. člena zakona o pokojninah, po kateri se je do sedaj vsem zavarovancem, ki po 1. 1. 1970 nimajo niti enega leta delovne dobe v Sloveniji, odmerila pokojnina po najnižji osnovi ne glede na njihovo delo in višino tedanje plače.

Odslej mora Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije tudi tem zavarovancem odmeriti pokojnino po dejanskih plačah, ki so jih dobivali med zaposlitvijo v Sloveniji. Če podatkov o višini plač ni mogoče ugotoviti, tedaj se upoštevajo podatki o strokovni usposobljenosti oziroma delo, ki ga je zavarovalec takrat opravljal.

S tem je odpravljen neenak položaj zavarovancev.

Zaenkrat pa ni znano, ali se bodo poslej pokojnine avtomatično odmerile po novem zakonu, ali pa je treba napraviti novo vlogo, da bo Zavod pok. in inval. zavarovanja upošteval novo določbo pri odmeri pokojnine. Takoj ko bo to znano, bomo v našem glasilu objavili tudi ta podatek.

(nadaljevanje z 31. strani)

pastoracijo v ljubljansko nadškofijo. Od 10. oktobra 1977, ko sem stopil na švedsko zemljo, sem samo po Švedskem prevozil okrog 600.000 km, več kot za 15-krat okrog Zemlje, skupaj s potovanji v domovino pa za pot na mesec in nazaj. Rad sem občudoval lepote švedske pokrajine in to mi je vedno krajšalo čas vožnje. Ko se ozrem nazaj, so tudi tiste — včasih kar celodnevne — vožnje po ledenih in zasneženih cestah, le prijeten spomin. Posebno hvaležnost Bogu čutim, ker me je na vseh teh potih varoval, da nikoli nisem zletel s ceste ali imel kakšnega drugačnega karambola in da, razen ob enem časovnem nesporazumu v Halmstadu, nikoli niste zaman čakali na mašo.

Bolela me je brezbriznost, kadar sem pomislil na tiste, ki so navadno radi kritizirali svoje rojake, da premalo naredijo za slovenstvo, naših praznovanj in naših shodov pa niso znali ceniti in so kljub pogostim vabilom in lepim priložnostim ostajali ob strani. Vseeno mi ni bilo težko odhajati na enajst podružnic obsežne „župnije“, ker so se povsod našli ljudje, na katere sem se mogel zanesti, da bodo prišli in pripravili vse, kar je za prijeten shod potrebno. Ravno takšni ste s svojo zvestobo omogočili graditev sicer majhnih, a živih oltarnih občestev.

Koliko lepih srečanj sem doživel v teh letih: pri bogoslužju, v pogovoru z vami v raznih življenjskih okoliščinah! Beseda srečanje mi veliko pove. Ne rečem, da bi jih v kakšni drugi službi ne bilo. A te, za katere je bilo treba premagati takšne razdalje, sem znal bolj ceniti.

Prizadeval sem si, da bi v slovenski skupnosti vladal duh občestvenosti, s skrbjo, da bi skupno ostali zasidrani v Cerkvi, utrjevali svojo vero ter tudi prek tega krepili tiste narodne korenine, ki nas držijo pokonci.

Ko se vam zahvaljujem za vse skazane dobrote, za vse lepo in dobro, ki sem ga delil z vami, želim svojemu nasledniku, g. Zvonetu, da bi se med vami dobro počutil, ter kličem nanj in na vas Božjega blagoslova, s posebno željo, naj tudi mladi slovenski rod živi iz vrednot, ki ste jih prinesli od doma in smo jih tukaj skupaj gojili. Drolc

● **Pogreb.** Ob vrnitvi s počitnic smo zvedeli, da je 20. julija doma za rakom umrl devetindesetletni Anton Popotnik in so ga na izolskem pokopališču položili k večnemu počitku. Spominjamo se še vsega nasmejanega, ko je v začetku maja skupaj z ženo Lio prišel k slovenski maši v Malmö iz 40 km oddaljenega Skurupa, kakor vselej, kadar mu je to služba dopuščala. Zelo rad je imel Slovenijo. Ker je žena po 24 letih letih zaposlitve izgubila službo, sta to zadrego hotela obrniti na dobro s trimesečnimi počitnicami v Sloveniji. Na poti v domovino sta si ogledala taborišče v Nemčiji, kjer je kot otrok preživel štiri leta medvojnega izgnanstva. Bivanje na Bledu pa sta izkoristila za polet s športnim letalom v kraljestvo Triglava. Kot bi se poslavljaj, vse dokler konec junija zahrbtna bolezen ni udarila na dan.

Rajnega ohranjamo v toplem spominu, zanj molimo, njegovim domačim, ženi Liji ter sinu Robertu in hčerki Nataliji, pa izrekamo iskreno sožalje.

švica

SOLOTHURNSKO PODROČJE

Obletnica posvetitve Božji materi Mariji. — Lani na praznik Marijinega vzbovzetja, 15. avgusta, „se je slovenski narod posvetil Marijinemu brezmadežnemu Srcu. Omenjena posvetitev se bo ukoreninila pod pogojem, če bomo Slovenci iz nje tudi živeli,“ je zapisano v Sporočilih slovenskih škofij — št. 4/93. Prav pa je, da to ukoreninjenje „spremljajo tudi znamenja“ (prim. Mk 16, 20). Zato so se slovenski škofje odločili, „da se pri Marijinih božjepotnih cerkvah, kjer je bila 15. avgusta 1992 opravljena slovesna posvetitev, vzida spominska plošča“ z napisom: „V prvem letu svoje samostojnosti se je slovenski narod posvetil Božji materi Mariji — 15. 8. 1992“ (SSŠ — št. 6/93). „In zgodilo se je tako“ (1 Mz, 9). „Tebi, naša Mati, se danes vsi skupaj posvetimo, je lansko zaobljubo obnovilo na tisoče vernih Slovencev.“ Tako je med drugim zapisano v poroči-

lu o prvi obletnici posvetitve, ki ga pri-
naša Družina — št. 32/93.

Glavna lanska posvetitev slovenskih
vernikov v Švici je bila na letnem ro-
manju v Einsiedelnu, kakor tudi letoš-
nja prva obletnica. Na Solothurnskem
področju pa smo, sicer v manjšem
številu, obojno še posebej imeli hkrati
z Marijinimi častilci v domovini. Tako
smo se letos na veliki šmaren ob 11.00
uri zbrali k maši in obletnici posvetitve
v cerkvi Žalostne matere Božje v Gor-
mundu nad Sempachom (kanton Lu-
zern). Prvotna kapela je tam stala že
pred skoraj 500 leti. Dobro stoletje
zatem je zaradi delnega porušanja bila
posvečena, dokler ni v sredini 18. stol.
začela dobivati ter po raznih obnovit-
vah slednjič tudi dobila sedanjo
podobo.

Pri bogoslužju je bilo čutiti zavzeto
sodelovanje, na obnovitev posvetitve
ob koncu maše in posnemanje Marije
v življenje pa nas je neposredno pri-
pravljal nagovor po evangeliju:

(nadaljevanje s 3. strani)

je takšno molitev v javnosti opustila.
Zakaj? Ali smo tako obzirni do tistih,
ki ne molijo? Ali se bojimo, da se nam
bodo posmehovali? Kaj res nismo več
sposobni svojih del zagovarjati?

Le kaj bi nam oni odgovorili, če bi
jim mi ob njihovem posmehovanju po-
vedali staro kmečko modrost, da celo
krava reče „mu“, ko ji gospodar prine-
se mrvo. Pa ne bi smeli mi prositi
Boga, naj nam blagoslovi jed? Obzirni
smo, bolje rečeno bojazljivi, ker so
nam predolgo dopovedovali, da je vera
zasebna zadeva.

Te dni sem imel še eno srečanje z
molitvijo. V nedeljo smo imeli v fari ce-
lodnevno čiščenje. Včasih je bilo na
tak dan „izpostavljeno“. (Vprašajte
mlade, kaj to pomeni. Večina bo odgo-
vorila, da ni o tem še nikoli slišala.)
Starejši pa vedo, da stoji ta dan na ol-
tarju monštranca z Najsvetejšim. Ker
sedaj ni več „časa“ in zato molilcev, se
to čiščenje skrči na nekaj ur.

Da bi otroci vsaj enkrat v letu
doživeli čiščenje, smo ostali po maši
odrasli z njimi v cerkvi in skupaj molili
rožni venec. Da niso otroci poznali po-
sameznih skrivnosti rožnega venca, je
samoposebi umevno, saj doma te mo-

... Marija, ki je bila z dušo in te-
lesom ne le vzeta v nebo, ampak je po-
prej predvsem z dušo in telesom živela
svoje življenje v popolni predanosti,
celovitosti in v iskreni gorečnosti, na-
govarja in tako rekoč izprašuje vest
vsakemu izmed nas. Ob njej naj bi zau-
stavila korak sodobna žena in se za-
mislila v besede: biti žena in mati z
dušo in telesom, živeti predvsem in
povsem za družino. Ob njej naj bi se
zaustavil družinski oče in se nekoliko
pomudil z vprašanjem: Kako gledam
na svojo ženo, kako se obnašam do
nje; ali lahko rečem, da sem ji z dušo
in telesom zvest ter da pred otroki in
družbo ohranjam njeno dostojanstvo?
Vanjo naj bi uprla svoj pogled dekle in
se zamislila v primerjavo svoje podob-
nosti z Marijo. Mimo nje bi ne smel iti
fant, ne da bi pomislil: spoštljiv odnos
do Marije bo uravnaval moj odnos do
matere, sestre, dekleta. In končno že
tudi vsak otrok lahko pomisli na to, da
zlasti ljubezen do staršev pomeni tudi

litve več ne molijo. Bolj zanimivo je
bilo, s kakšnim ognjem so molili.
Zakaj? Med mašo so bili precej glasni,
ker jih gospod ni „krotil“, med rožnim
vencem pa je vladala prijetna tišina,
bolje rečeno skrivnostna šepetajoča
molitev, ker je bil gospod pri njih. Nji-
hovo molitev je bilo komaj slišati,
rožnovenske skrivnosti pa sem moral
povedati sam.

Po končani molitvi me je starejši
možak hudomušno vprašal, če so otro-
ci tekmovali med seboj, kateri od njih
bo bolj tiho molil. Verjetno res. Še bolj
verjetno pa je, da jih je sram v cerkvi
moliti na glas. Klepetati v cerkvi jih ni
sram, glasno moliti pa — vsaj videti je
tako. Kako naj potem pričakujem, da
bodo upali moliti v javnosti?

To so drobni, a jasni znaki, da nam
zadnje čase manjka krščanske zavesti.
Pozabljam, kakšno prednost imamo,
če znamo moliti. Edino molitev nas ob-
varuje, da nam življenje ne postane
eno samo hlepenje po dobrinah, ki nas
sicer za trenutek osrečujejo, na dolgo
roko pa trenopajo človečnosti. Na koncu
pa jih bomo morali še zapustiti.

Otroci so znali moliti, a jih molitev ni
navdušila. Zgubili so tisto notranjo an-
teno za Božje, ki jo vzdržuje pri
življenju redna molitev.

ljubezen do Marije ... " Litanije Mate-
re Božje so bile kot vroča in zaupna
prošnja k Mariji, posvetilna molitev pa
kot izročilo in obljuba. Bog daj, „da bi
se posvetitev Božji Materi Mariji, življe-
nje po veri, v zvestobi Bogu in Cerkvi
čimbolj pokazalo tudi v našem oseb-
nem, družinskem in narodnem življe-
nju“ (iz nagovora nadškofa dr. Alojzija
Šuštarja na obletnico posvetitve na
Brezjah — Družina št. 32/93).

Po maši smo nedaleč od cerkve
imeli pod drevesnimi krošnjami še
okrepčilo, ki smo ga prinesli s seboj,
in nadaljevali z družabnim popoldne-
vom. Vmes nas je s svojim obiskom
razveselil še p. Peter, ki je bil tedaj za
nekaj tednov službeno v Švici, lani pa
nam je na posvetilni praznični dan pri-
dgal med mašo.

Na zadnjo avgustovsko soboto in ne-
deljo smo po nekaj letih zopet namera-
vali poromati na Ziteil, a so nam ne-
ugodne vremenske razmere prekrizale
načrte.

Samo redna molitev nas lahko spre-
meni. Naš svetniški škof Gnidovec je
večkrat ponavljal: „Če hočem najti
pravo pot do človeka in se v pomemb-
nih trenutkih življenja prav odločiti,
moram veliko moliti. Šele potem vem,
da bo tisto, kar bom naredil, prav.“

Ko bi vernikom svetloval, naj po
družinah sredi napete serije „Sankta
Barbara“ — ki ima tako pobožen na-
slov, v resnici je pa prava šola intrig
in spletk, le poštenosti ne — rajši
deset minut molijo, kot gledajo TV, bi
mi najbrž odgovorili, da je to
nemogoče. Saj ne, da bi gledanja
poštenih oddaj komu ne privoščil. Gre
le za to, komu pustimo, da oblikuje
našo vest in vest naše mladine: film-
skim producentom, ki se na Božje za-
povedi požvižgajo, ali pa molitvi, temu
„nebeškemu telefonu“ (Cevc), ki nam
posreduje Božjo luč in Božjo energijo.

Lepo bo, če bomo v oktobru znali
poiskati pet minut za skupni pogovor
z Bogom. Ja, tudi za skupnega. Jezus
je rekel, da je tam, kjer se dva ali trije
zberejo zaradi njega, On sredi med
njimi. Pri molitvi se gotovo zberemo za-
radi njega. Da bi se v tem mesecu čim
večkrat tako zbiral, Vam iz srca želi

Vaš don Kamilo

oglasi

● **DRAGI ROJAKI, POTUJETE V ITALIJO? Na pragu domovine, v središču stare Gorice**, ob lepem dreveredu Corso Italia, Vas pričakujemo v **PALACE HOTELU*****, najboljšem in največjem hotelu v mestu. Najmodernejši komfort (kopalnica, telefon, radijski sprejemnik, barvna televizija, mini bar, klimatizacija). Rojaki imajo 15 % popusta. — **PH-PALACE HOTEL*****, Corso Italia 63, I-34170 Gorizia, tel. 04 81 / 82 1 66, telex 461154 PAL GO I, fax 0481 / 31 658.

● **V večnem mestu Rimu** pa Vam je na voljo **HOTEL EMONA*****, prav tako z vsem komfortom (kopalnica, telefon, radijski sprejemnik, barvna televizija, mini bar, klimatizacija), sprejelo pa Vas bo slovensko osebje. Rojaki imajo 15 % popusta. — **HOTEL EMONA*****, Via Statilia 23, 00185 ROMA, telefon 06 / 7027827 / 70227911, fax 06 / 7027877. — Pričakujemo Vas! — Lastnik obeh hotelov: Vinko Levstik.

● **Dragi rojaki!** Za Vašo **SELITEV** v domovino se Vam toplo priporočamo. — Obrnite se na naslov: Gebr. **HORŽEN**, Möbeltransporte, Herderstraße 36, D-40721 Hilden bei Düsseldorf. (Telefon 02 1 03 / 44 5 62). — Informacije dobite

pismeno ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

● **RAČUNALNIKI:** Sinclair 48 K DM 245,—. Vse vrste Commodore, Schneider, Atari **RADIOAPARATI**, **AVTORADIO** Hi-Fi. Razni stroji in orodje. Eksportni popust. — Jode Discount Markt, Schwanthalerstr. 1, 80336 München 2, BRD.

● V Zgornjih Poljčanah **PRODAJAMO** novo hišo na stari velbanji kleti, primerni za vsakršno obrt. Hiša stoji v vznožju Boča, lep razgled, telefon, centralna kurjava, zraven je 10.000 m² sadovnjaka in lešnikov. Cena: 130.000 DM,—. Naslov: Barbara Lorber, Žibernik 36, 63250 Rogaška Slatina, Slovenija, Tel.: 063 - 813 - 211 doma, 063 - 814 - 711 — int. 493 služba.

● V Cerovcu pri Ormožu **PRODAJAMO** starejšo kmečko hišo z gospodarskim poslopjem in 3 ha zemlje. Interesenti naj se javijo v Nemčiji na tel. 0711 - 54 42 46.

● V Miklavžu pri Mariboru **PRODAJAMO** starejšo hišo z gospodarskim poslopjem in leseno garažo, na 1350 m² velikem dvorišču. Dovoz na parcelo z dveh strani.

Na dvorišču so brajde, sadno drevje, studenec, trofazni tok in vodovod. Dodatno je možen nakup okrog 8000 m² obdelovalnega zemljišča v neposredni bližini. Cena po dogovoru. — Tel. v Nemčiji 0 / 91 95 / 52 92.

● **PREVODI** — Sodno zapriseženi prevajalec za nemščino mag. Slavko Kessler vam uradno prevede vse vrste listin in strokovnih besedil. 80538 München, Liebigstr. 10, tel.: 089 / 22 19 41, faks 089 / 29 16 16 27.

● V Frankfurtu je v sklopu hotela Frankenhof (družina Glavič), Lorsbacherstr. 3 (Frankenallee), tel. (069) 7 38 00 18, odprta **RESTAVRACIJA** z odlično slovensko hrano in nizkimi cenami. Organiziramo tudi družinska praznovanja, poslovna kosila in večerje. Vabi vas družina Bibič.

Če potujete v München,
Vas pričakuje
HOTEL ERBPRINZ
Sonnenstr. 2, 80331 München 2
tel. 089 / 59 45 21.
Družina Zupan

preberite!

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega.

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte, da ste Slovenci. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih oglasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 200 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 5 avstrijskih šilingov (ali pa enaka vrednost v drugi valuti). Oglase je treba vnaprej plačati. Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v mednarodnih poštinih kuponih pristojbino za dvoje pisem za tujino.

vsaj majčkeno se nasmejčkajte!

V bolnišnici za živčne bolnike je izbruhnil požar. Pacienti so se razbežali. Paznik jih je spet polovil. Ko se je zvečer ves utrujen vrnil, ga je ravnatelj bolnišnice vprašal:

„Ali ste ujeli vseh petnajst?“

„Kako petnajst? Pripeljal sem jih šestnajst.“

Očka, naj te nič ne skrbi, če ti bo milo zdrknilo iz rok . . .

Učitelj razredu: „Ko bi bili učenci v zadnjih klopih tako tiho, kot učenci v srednjih klopih berejo časopis, bi lahko učenci tu spredaj neovirano dalje spali.“

Direktor podjetja novemu uslužbencu: „Zakaj ste pa odšli iz svoje zadnje službe?“

„Poslušajte vendar: jaz vas tudi ne sprašujem, zakaj ni moj predhodnik več vzdržal pri vas.“

„Kratkoviden sem,“ pravi rekrut pri zdravniškem pregledu.

„In kako lahko to dokažete?“

„Ali vidite žebelj tam čez na nasprotni steni, gospod doktor?“

„Seveda.“

„No vidite, jaz ga pa ne.“

Nogometni trener srednjemu nadalcu: „Danes boš igral proti Golažu.“

„Strašno! Ta pohodi vse, karkoli se premika.“

„Potem ni zate nobene nevarnosti.“

„Pot od oblačilnice do ringa je zelo dolga,“ se pritožuje boksar.

Tekmec ga potolaži: „Nič hudega. Nazaj te bodo itak nesli.“

„V tem plašču si videti kot gonjač kamel.“

„Da bi bil videz popoln, bi moral pred mano še ti iti.“

„Ali poznaš razliko med zimo in obrtnikom?“

„Ne.“

„Zima zagotovo pride.“

„Ali si si nespečnost že popraviel?“

„Toliko, da mi od časa do časa vsaj noge zaspijo.“

Drago prinese s počitnic s seboj papagaja. Na meji vpraša carinika, koliko carine mora zanj plačati.

Carinik: „Za živega 500 tolarjev carine, za nagačenega pa nič.“

Papagaj: „Drago, da mi ne boš kakšne zagodel!“

Pri manevrih je obstal vojaški tovornjak pogreznjen globoko v blato. Tedaj je obstal pri tovornjaku džip s štirimi častniki. Z velikim naporom so skupaj spravili tovornjak iz blata.

„Kaj ste pa nanj naložili, da je tako težak?“ je vprašal eden od častnikov.

„26 rekrutov.“

Na peronu železniške postaje.

„Ali bi hoteli nekaj minut popaziti na moj kovček?“

„Oprostite, gospod, jaz sem „načni“ direktor.“

„Nič hudega. Kljub temu vam zaupam.“

Petrček prihaja vsak dan v drogerijo po shuševalne tablete.

„Ali je vse to za tvojo mamico?“

„Ne, za moje zajčke. Ata jih hoče zaklati, ko bodo dovolj debeli.“

Trener hokejistov opozori svoje igralce: „Fantje, ne igrajte s prevelikim ognjem — pomislite na led!“

Pisatelj vpraša svojega založnika: „Pravite, da moram dati več ognja v te zgodbe?“

„Ne, nasprotno: zgodbe v ogenj.“

Sovjetski vesoljec je sporočil na Zemljo: „Mimo mene leti neznan leteči predmet. Kaj naj storim?“

Odgovor: „Nasmehni se mu.“

Kakšen pivski tovariš, tale moj pes! Kadar je na vrsti, da bi plačal rundo, jo pobriše . . .

Erscheinungsort: Klagenfurt
Verlagspostamt: A-9020 Klagenfurt
Viktringer Ring 26
P. b. b.

SLOVENSKE KATOLIŠKE ŽUPNIJE PO EVROPI

SKM = Slov. kat. misija, SPC — Slov. pastoralni center, SDU = Slov. dušnopastirski urad

ANGLIJA

SKM, LONDON SW9 Ols, 62, Offley Road, tel. + faks 071-735-6655,

Stanislav Cikanek
v Cikanek

AVSTRIJA

SPC, A-1050 WIEN, Einsiedlergasse 9—11, tel. 0222 - 55 25 75, Anton Štekl

SKM, A-8020 GRAZ, Mariahilferplatz 3, tel. 0316 - 91 31 69 - 37,

p. mag. Janez Žnidar

SKM, A-4053 HAID b. Ansfelden, Kirchenstraße 1, tel. 07229 - 88 3 56 - 3

(ob petkih popoldne in ob sobotah), Ludvik Počivavšek

SKM, A-6800 FELDKirCH/Vorlarberg, Herrengasse 6, tel. 0 55 22 - 73 1 00

in 34 8 50, Janez Žagar

SDU, A-9800 SPITAL/Drau, Fridtjof-Nansen-Str. 3

BELGIJA

SKM, B-3630 EISDEN, Guill. Lambert laan 36, tel. 089 - 76 22 01, Vinko Žakelj

SKM, B-6200 CHÂTELINEAU, 10, rue de la Revolution, tel. 071 - 39 73 11,

Kazimir Gaberc

FRANCIJA

SKM, F-92320 CHATILLON, 3, Impasse Hoche, tel. 1-42 53 64 43,

faks 1-42 53 56 70, prelat Nace Čretnik, Silvo Česnik, Martin Retelj

SKM, F-57710 AUMETZ, 9, rue Saint Gorgon, tel. 82 91 85 06, Anton Dejak

SKM, F-57800 MERLEBACH, 14, rue du 5 Decembre, tel. 87 81 47 82,

Jože Kamin

SKM, F-06300 NICE, 17, rue de Sospel, tel. 93 56 66 01, Franjo Pavalec

HRVAŠKA

41090 ZAGREB, Vrapčanska 114, Andrej Urbanč, CM, tel. 041 - 156 573

ITALIJA

SLOVENIK, I-00178 ROMA, Via Appia Nuova 884, 06 - 718 47 44,

faks 06 - 718 72 82, msgr. dr. Maksimilijan Jezernik

MILANO: msgr. dr. Oskar Simčič, Corte S. Ilario 7, 43100 Gorizia, tel. 0 418 - 32 123

NEMČIJA

Mmgr. dr. Janez Zdešar, Rosenstr. 26, 85551 Heimstetten b. München,
tel. + faks 089 - 90 30 050

SKM, D-10829 BERLIN, Kolonnenstr. 38, tel. 030 - 784 50 66,

faks 030 - 788 33 39, Martin Horvat, tel. 030 - 788 19 24

SKM, D-46149 OBERHAUSEN, Oskarstr. 29, tel. 0208 - 64 09 76,

Janez Pucelj, tel. + faks 0208 - 644 277, Stanislav Čeplak, diakon

SKM, D-50674 KÖLN, Moltkestr. 119—121, tel. 02 21-52 37 77, Martin Mlakar

SKM, D-60596 FRANKFURT, Holbeinstr. 70, tel. 069 - 63 65 48,

Janez Modic, faks 069 -

SKM, D-68159 MANNHEIM, A 4, 2, tel. 06 21 - 28 5 00, Bogdan Saksida

SKM, D-85055 INGOLSTADT, Feldkirchner Str. 81, tel. 08 41 - 59 0 76,

Stanislav Gajšek, tel. in faks 0841 - 92 06 95

SKM, D-70184 STUTTGART, Stafflenbergstr. 64, tel. 07 11 - 23 28 91, Ciril Turk,

tel. in faks 07 11 - 24 64 30,

SKM, D-72764 REUTLINGEN, Krämerstr. 17, tel. 07 121 - 45 2 58,

Janez Demšar, Urbanstraße 21, D-72764 Reutlingen, tel. 07 121 - 44 7 89

SKM, D-86199 AUGSBURG, Klausenberg 7c, tel. 08 21 - 97 9 13, Jože Bucik

SDU, D-89073 ULM, Olgastraße 137, tel. 07 31 - 27 2 76, Jože Bucik,

voditelj dr. Marko Dvofak

SKM, D-80538 MÜNCHEN, Liebigstr. 10, tel. 089 - 22 19 41,

faks 089 - 29 16 16 27, Marjan Bečan

NIZOZEMSKA

SKM, B-3630 EISDEN, Guill. Lambert laan 36, 089 - 76 22 01, Vinko Žakelj

ŠVEDSKA

SKM, S-411 38 GÖTEBORG, Parkgatan 14, tel. 031 - 11 54 21, Zvone Podvinski

ŠVICA

SKM, CH-8052 ZÜRICH, Schaffhauser Str. 466, Postfach 771,

tel. 01 - 301 31 32, faks 01 - 303 07 88, p. Robert Podgoršek,

Seebacherstr. 15, Postfach 521, CH-8052 Zürich, tel. 01 - 301 44 15

SKM, CH-4500 SOLOTHURN, Kapuzinerstr. 18, tel. 065 - 22 71 33,

p. Damijan Frlan

KATOLIŠKO SREDIŠČE SLOVENCEV PO SVETU, 61001 Ljubljana, Poljanska 2,
tel. + faks 061 - 13 32 075, voditelj: Janez Rihar, 61120 Ljubljana, Nove Fužine 23,
tel. 061 - 454 246, faks 061 - 446 135